

ภาคผนวก

คู่มือประกอบการเรียน

ตำราลงมือซึ่งด้วยตัวเอง

ฝ่ายชาย

โดย

ราตรี ศรีวิไล

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานหมอลำ ราตรี ศรีวิไล

41/60 ซ.หมู่บ้านเสรี ถ.มิตรภาพ

อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

โทร/แฟกซ์ (043) 243-070

มือถือ 01-8715868

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

22 กรกฎาคม 2547

เพลงมาร์ชราตรี ศรีวิไล

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

1 ตุลาคม 2537

1. คนตรีบรรเลงนำ 1 เที้ยว

มร	ดร	ค	คค	มร	คช	ค	ร
-	-	ครม	ฟช	ฟล	คช	ฟ	ม
ชม	รค	ร	ม	ชล	คร	ชม	รค
-	ชม-ร	คท	คร-ค	-	ชม-ร	คท	คร-ค

2. ร้องหมู่ท่อนที่ 1

สวัสดิ์ทุกท่าน
แฟนประจำไกลใกล้
วันนี้วันฤกษ์ดี
เสนอหมอลำกลอนซึ่ง
ทั่วถิ่นดินไทย

ที่รอฟังคำ
มากมาย
สำนักงานราตรี ศรีวิไล
นำสมัย
เรียกใช้ราตรี

3. สร้อย

หมอลำดี
หมอลำดี

ติดต่อราตรี ศรีวิไล
ติดต่อราตรี ศรีวิไล

4. ร้องหมู่ท่อนที่ 2

ถ้าสนใจเชิญท่าน
อย่าได้มัวจ้อจ้อง
หากรอจนวันงาน
บ้านอยู่ที่ขอนแก่น
243-070
จะได้หมอลำชั้นดี

โทรไปจอง
รอรี
หมอลำที่ต้องการอาจไม่มี
ณ. ซอยหมู่บ้านเสรี
รีบโทรไปซิ
ไปร่วมฉลองในงาน

5. สร้อย

หมอลำดี
หมอลำดี

ติดต่อราตรี ศรีวิไล
ติดต่อราตรี ศรีวิไล

6. ร้องหมู่ท่อนที่ 3

ท่อมเทศรสร้าง
 ชี้นำสอนศิษย์
 พัฒนาลำกลอนซึ่ง
 เกิดเป็นลำกลอนซึ่ง
 คลั่งไคล้กันทั่วอีสาน

เยาวชนหมอลำ
 ให้เชี่ยวชาญ
 จนสะท้อนสั้นกลอนทั้งวงการ
 คนตะลึงลาน
 ผู้คนกล่าวขานทั่วไทย

7. สร้อย

หมอลำดี
 หมอลำดี

คิดต่อราตรี ศรีวิไล
 คิดต่อราตรี ศรีวิไล

8. ร้องหมู่ท่อนที่ 4

ถ้าสนใจอาชีพ
 ขอแนะนำให้ติดต่อ
 เราเปิดสอนทางไปรษณีย์
 มีคู่มือประกอบ
 จบหลักสูตรเมื่อใด

ศิลปินหมอลำ
 เร็วไว
 ซึ่งเป็นผลดีทันใจ
 ที่ทันสมัย
 ได้รับงานทันที

9. สร้อย

หมอลำดี
 หมอลำดี
 ขออวยพรแก่ผู้
 ที่ให้ความอบอุ่น
 ให้อายุวันโณ
 จะคิดประสงศ์สิ่งใด
 อย่าลืมคิดถึงราตรี

คิดต่อราตรี ศรีวิไล
 คิดต่อราตรี ศรีวิไล
 มีพระคุณ
 เกื้อกูลราตรี
 สุขโภพโลเปรมปรีย์
 ก็ขอให้สมฤดี
 มีหมอลำดีไว้บริการ

10. สร้อย

หมอลำดี
 หมอลำดี

คิดต่อราตรี ศรีวิไล
 คิดต่อราตรี ศรีวิไล

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)
ยกที่ 1 ตอนที่ 1 ไหว้ครู (ท่านองตั้งเดิม)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

1 ก.พ. 2537

คุณพระรัตนตรัย พร้อมด้วยสิ่งศักดิ์สิทธิ์
คุณบิดามารดา คุณครูบาอาจารย์
อย่าให้มีเนวคา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในโลก
โอ้ละนอ....นวลๆ เอย...

อภิวันทาน้อม จอมใจแก้วแก่น
ทุกสิ่งเพี้ยน ก้มกราบวันทา
ผู้ข้าลำนันนี้ เวทีสนามช่วง
ยามเมื่อผู้ข้าได้ ออกกล่าวกลอนแถลง
กับพระภูมิสถานที เอือนชานบ้านช่อง
ตลอดโขงแม่นแวนแคว้น แคนด่านเทวา
นำสมองของข้า ปัญญาศึกล้ำกลั่น
ตลอดแม่นทุกก้า บาดเขาไสมนต์ยา
ขอเชิญขันครูอ้อ ขอมือกุ่มเหลียม
ครุราตรีผู้ข้าขอยกไว้ เสมือนฮ่มโพธิ์ทอง
ให้คนแลดาสั่ง เงยคอลืมเมื่อย
อีกอันนึ่ง
ผู้ข้าทำทางกายบ่ถึกครองอกัยด้วย
มโนกรรม บ่ ถึกครอง
อุดมดีแม่นฤกษ์ตั้ง จั่งได้ผ่านมาเห็น
เอาละนอคราวนี้ ฟังล่ำให้คิดฮ่ำ
(เว้า)

อันนี้แม่นการไหว้ ถวายครูแบบเก่าแต่ปู่ตาย่าเต่าโบราณเค้าเก่าหลัง
ตั้งแต่ก่อนแต่ก็ แม่นล่ำ ใส้สุดคะแนนมีแต่ล่ำกับแคน กะม่วนกันเต็มที
บัดสมัยเดียนี่ มีคนตรีเข้ามาใส่ ก้าวตามยุคตามสมัย

โอละนอ.....สาธุสา ผู้ข้าขอบูชา
ที่ทรงสถิต อยู่พื้นแผ่นดิน โลก
ให้มากุ่มเหลียมง่า ผู้ข้าลำนนเวที
ให้มากุ่มหุ่มห่อ ใน..(วัน คีน)..นี่..

สาธุสา จั่งว่าสาธุเด้อ
คุณพระยกใส่เกล้า ความกุ่มใส่เสียร
คุณครูบาอาจารย์สอน ให้ส่งพรชูคำ
ปวงประชาไพร่ฟ้า ทั้งพื้นแผ่นดินไตร
ขอให้เปล่งขอยก เหลียมง่าความกุ่ม
ผู้ข้าปองกล่าวเว้า ประนมไหว้ทั่วแดน
เทवादอินทร์พรหม ให้ชวยปองปุ่นป่อง
ขอเชิญคุณทุกชั้น ให้มากุ่มเหลียมง่า
สาธุเด้อ..ขอให้กรรมเวรถึง แล่นตำคนนึ่ง
ให้มาเทียมปองท้าง ยามข้าชีวาไป
ให้สมองของผม เลือนปานหมากตุ้มกึ่ง
พอปานเหมือยหมอกย้อย ฮ่ำพื้นแผ่นดินทะเล้ง
ยามข้าคิดพลาดพลั้งน้อมกล่าวกายกรรม
วจิกรรมยามข้าวาจาบ่ถึกปอง
บัดหำคิดโลกเลี้ยว ลุงป้าอย่าซัง
เป็นเพราะบารมีหลาย จั่งได้มาพานพ้อ
ฟังหมอลำชีเว้าไปหน้าต่อกลอน....

ยุคไฮเซคมมาฮอดแล้ว หมอลำซิ่งม่วงดึกกลอนลำซิ่งชุดนี้ แม่่นหลักสูตรแม่ราตรี
 เฮ็ดเพื่อสอนลำซิ่ง ทางไปรษณีย์ ให้ทุกคนเรียนได้
 เอ่ย่าวเข้าไป ฝ่ายหมอแคนเริ่มเฮ็ดคากสิเงน ๆ หน้าลงทางเด้า...

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 2 ตอนที่ 2 เดินดง

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

2 ก.พ. 2537

เดินกลอนแบบดั้งเดิม

พอคราวแล้วซิเดินดงลัดไต่	เลาะเลียบไพไซได้นับดอกไม้ใบต้นอยู่บน
เลาะเลียบต้นชมดอกควนดก	มีทั้งนกเกมจิกจิกจิกเกมก็
มีทั้งจำปีพร้อมหอมดอกจำปา	สีดาเกมแม่นจำปีหมี่มุขเกมมี
มีมันต้นชม โคนดอกหล่น	กระโดนเกมดอกเป้ากะเบาซ่อนปงซอน ๆ
ดอกกะเบา มันนั้นมาเกิดซ้อซอนหมู่คุมตั้ง	ตามสระพังนี้ละแม่นวังหนอง ๆ แบ่งตามก้าน
มีบานตามต้นปนกันถันถี้	มีปิลิดอกแห้งแมลงไม้ไต่ตอม
ลมพัดพร้อมไกวกิ่งเกมกัน	กกโกเกมแม่นกกกุกก่ามกวมกุ่มเกี้ยว
เหลี้ยวไปหน้าสาขาหลายสำ	เลาะไปนำเลียบจ่ายสายห้วยป่าดอน
สินานวลแคนม้วนไว้ก่อนท่อนี้แหละ	

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 3 ตอนที่ 1 นิทานนางนกระยางขาว

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

5 ก.พ. 253

(เว้า)

เป็นจั่งใดนอพี่น้องผู้รอฟังอยู่ข้างล่าง
 ผู้มักพื่อนกะสาางหลาง ๆ มีแต่อยากให้อ้าวสาวจ่าหน้าบ่เขา
 ส่วนผู้เฒ่าผัดว่าอยากฟังนิทาน เลยชชอบบริการให้ถักใจทั้งสองก้า
 ล่านิทานกะบ่ให้เสียเวลาผู้มักย่าว สาวเป็นกลอนแบบซิ่ง ๆ ให้ชุมพื่อนได้ฮ่อนบ่เขา
 ยกนี้ให้พี่น้องฟังนิทานอิงหลักธรรม เกี่ยวกับการชุนน้ำบ่ก้อศาลา
 ผลบุญออกมาซิเป็นจั่งได้ นิทานเรื่องนั้นคือเรื่องนกระยางขาว

เอ้าคณะคนตรียาวไปเรื่อย ๆ ฝ่ายหมอแคนคันเจ้าเมื่อยกะให้เต้าไปใกล้ ๆ คากสาวหมอลำ
เต้าไปนำคิดใส่ไปนำทำทำแล้วไปโลด อ่านกินไปเลยลูกพี่.....

(ลำยาว)

บัดนี้จักกล่าวเรื่องนางนกระยางขาว
ครุราตรีประพันธ์ไว้บอกกลอนสอนอ้า

หันมาย้อนกล่าวท้าวชื่อมาฆมานพ
เป็นเศรษฐีเพียงพร้อมมีเต็มคู่ช้อย่าง
ผู้แรกตั้งชื่อว่าสุธรรมมา คนที่สองชื่อว่าสุนันทา
สุชาดาคนน้องเมียปลายทีสี่
ส่วนมาฆะมานพนั้นเป็นผู้ใจบุญ
มีใจใสรแรงกล้าศรัทธายิ่งใหญ่
ท้าวเกิดมาเมื่อนั้นได้หวังเพื่อทำทาน
สหายสามสิบสามท่านกะค่อยทำบุญฮ่วม
กลางเวลาค่ำยามมาครบบรรจบ
เพื่อเป็นปัจจัยให้คนทั้งหลายสัญจรผ่าน
เป็นสาธารณประโยชน์ให้คนผ่านมาพัก
สัญญากันบ่ให้ชุมสตรีเข้าฮ่วม
การทางหน้าบ้านวันครันหญิงฮ่วมทำทาน
อยากบ่าเพ็ดตนสร้างในทางมีประโยชน์
เลยบอกกำช่างไม้ทำทำตีสนิท
หาหนทางยกข้อฟ้าให้ตัวไปออกทำ
กำช่างไม้เลยเชื่อสุธรรมมา
ยอมเสียเงินให้ช่างไม้บ่าบ่อว่า
คิดไว้ในข้อฟ้าเอาไปปลีเชียงเฮือน

เป็นผลงานแพรวพราวกล่าวกลอนสอนชี้
นิทานอิงหลักธรรมจำไว้เตือนพี่น้องฟังแล้วอ้า
สอน
ภรรยาครบสี่คนตอนนี้
เมียงามแนบข้างเพรียงพร้อมสี่คน
คนที่สามชื่อว่าสุจิตราอยู่เพรียงเฮียงหน้า
บ่มีวามเดือดร้อนเคืองข้องด่ากัน
มักลงทุนทำทานหว่านโปรยโห่โยไว้
สร้างบุญไว้ทุกด้านบ่มีฮ้านเรื่องใด
แสวงการโพธิญาณคิดแต่การทานสร้าง
ทำบุญฮ่วมอยู่เรื่อยกับเพื่อนหมู่สหาย
ท้าวมาฆะมานพ อยากสร้างศาลาไว้
ซีได้มาพักยังศาลากว้างสว่างใจ
แล้วเลยชวนสหายฮ่วมมือกันสร้าง
บ่ให้หญิงเข้าร่วมการสร้างสวนบุญ
ด้านนางสุธรรมมาผู้เป็นเมียต้น
จิตเลื่อมใสอยากสร้างศาลากว้างฮ่วมนำ
พร้อมกับติดสินบนให้แก่เขานายช่าง
ทำทำลิมข้อฟ้าว่าถึงมือบ่ได้ทำ
นางกะมีศรัทธาอยากสร้างศาลาพร้อม
จ้างเขียนชื่อศาลาสุธรรมมา

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 3 ตอนที่ 2 นิทานนางนกระยางขาว

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

6 ก.พ. 2537

ส่วนว่าเพื่อนกับมาฆมานพ	ฮอดวันคบฤกษ์ดีได้พิธีตามต้อง
ถึงวันยกช่อฟ้าเลยจาบอกช่าง	ว่านั่นเดื่อนั้นแหละว่าให้เอาช่อฟ้ามาขึ้นยกยก
ช่างว่าบ่อดคิดพ้ออ้างว่าลืมหีต	ให้หาช่อสำเร็จที่เขาทำไว้
หาช่อไสกะบ่อได้บ่มีไสจักบ่อน	สุธรรมมากล่าวย้อนว่ามีไว้อยู่เฮือน
แต่ว่าพวกท่านชื้อจันบ่ยอมขาย	พวกสภากับมาฆมานพเล่าขอมความเว้า
จำใจเอานางหล้าสุธรรมมาเข้าฮ่วม	นางเลยมีส่วนฮ่วมศาลาชื้อสุธรรมมา
ค้านนางสุนันทาผู้เมียสองนั้น	อยากขอป็นส่วนฮ่วมทำบุญฮ่วมพี
สร้างศาลาครั้งนี้อยากมีหุ่นส่วนนำ	นางคิดแล้วท่อนั้นชวนหมั่นในใจ
ยามคนไปคนมาพักศาลานี้	จะต้องมีสำน้ำคอยกินหื้ออาบ
ยามคนอดเมื่อยล้าพาได้อาบสรง	พอดกลงแล้วได้ขุดสาโบทกรรม
คิดไว้กับศาลาที่ผิวแปลงสร้าง	ส่วนเมียสามคือนางสุจิตรานาถล้ากะหาทางฮ่วมหมู่
คนที่มาพักในศาลาแห่งนี้ควรมีพริ้วชูแนว	ส่วนช่อฟ้านั้นกะมีแล้วของพีสุธรรมมา
น้ำอาบกินของพีสุนันทากะคบคั้นมิไว้	สุจิตราเลยทำสวนดอกไม้
ให้คนดมชมกิน	บุปผางามตลอดคืนมิไว้คบพันธุ

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 3 ตอนที่ 3 นิทานนางนกระยางขาว

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

7 ก.พ. 2537

ส่วนนางสุชาดานั้นเมียสี่บ่มีหยัง	ในใจฝงความคิดว่าผิวทำแล้ว
นางบ่สนใจแล้วทำหยังจักอย่าง	แต่แต่โตเฝ้าแต่บ้านทาเป็งแต่โต
คิดว่าผิวเฮ็ดแล้วบุญซิบไปไส	ซิดต้องไปหาเมียส่วนบุญหนุนค้ำ
กาลเวลานานล้าตายไปคือว่า	เมื่อมาฆมานพได้ทำกาลกิริยา
ตายไปจากชาตินั้นเลยขึ้นสู่สวรรค์	พอตายจากชาตินั้นมาเกิดเป็นพระอินทร์
เสวยอาหารทิพย์อยู่เทิงสวรรค์ฟ้า	ผลบุญที่เป็นหัวหน้าสร้างศาลาชาติก่อน
สุธรรมมา สุนันทา สุจิตรา	กะได้ไปเกิดพร้อมสวรรค์ฟ้าฮ่วมกัน

(ลำยาว)

คอยติดตามดูเรื่องสุชาดาอีกต่อ
อสงไขยนานล้ำแต่เป็นกษะยางขาว
คนปานได้แต่งใช้กรรมเวรหนี้เก่า
ขกนี้ลงแบบสมัยใหม่

(เว้า) ซึ่งไปเลยพี่อ้ายอาจารย์คนตรี

แต่งร่อถ้าใช้ในห้างห้วงกรรม
ตกถึงควาจำเป็นใช้กรรมทำให้
กันเจ้าได้กะให้เว้าเป็นเรื่องต่อกัน
แบบถามข่าวหมอลำฝ่ายหญิง

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 4 ตอนที่ 1 กลอนคลองสิบลี้

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

10 ก.พ. 2537

(โอ้แบบทางล่อง)

ขอขอบคุณทุกๆ ท่าน ที่ช่วยเชียร์
ขามนี้ขอตัดตอน ลำเป็นกลอน
เป็นการเสริมความสู้ กองสิบลี้ปะเพณี

(ลำยาว)

สิตสิบลอง กองเจ้าเอน้องพี่
จากหนังสือแต่ครั้งสิตเก่ากองโบราณไว้
ตามจารีตแต่เค้าคนเฒ่าเพิ่นถือ
อาจจะมีบางคนบ่สู้ของของเค้า
เพื่อให้สู้กันดีเยาวชนรุ่นน้อยลิพลอยให้เฮ็ดนำ
ตั้งแต่ศาสนาพุทธเฮายังบ่ทันตั้ง
เป็นกุสอนสิตนี้มาตั้งแต่นั้น
ว่าให้ทำตามกองตั้งสอนตอนนั้น

กันเจ้าเฮ็ดจั่งซีเมืองบ้านชออยู่เย็น
ต้องมีการดับสูญบ้านเมืองของเจ้า
เท่ากะทั้งทุกมือไว้อยู่ประจำ
ปฏิบัติกันมาบ่มีไฉวัน
ตลอดเฮาผู้เฒ่าหลานหล่อนฮุ้นเหลน

ลูกหลานหมอลำซิ่งบ่หยุดหย่อน
ให้พี่น้อง สู้กองเค้าเก่าเดิม
เพื่อลูกหลานสิได้เข้าใจดี และจื่อจ่านำไปใช้

บัดนี้กองสิบลี้ปะเพณีสิตเค้าหมอลำเว้าสู่ฟัง
เพื่อให้คนไทยได้บ่ลืมโลกองสิต
แต่ว่าคนหนุ่มมีรุ่นใหม่เยาวชน
กันของเฮามาเว้าตามกองสิบลี้
สิตกองมีแต่ก้าอดีตผ่านานมา
ยังมีลัทธิเจ้าสองเจื่อน้องพี่
สอนไว้กับองค์ท่านสมมุติราชา
ให้ทำกันตามต้องสิตสิบลองกองสิบลี้
เดือนนอกนอัย

กันหากว่าหลีกเว้นบ่ถือสิตถือกอง
สมมุติราชาแห่งเจ้าเอนเฮ็ดต่อ
คำว่ากองสิบลี้นั้น เริ่มมาจากองค์พญา
คือเอาเห็นทุกวันนี้ถือมาตั้งแต่เก่า
เอาหานี้ บ่เคยได้ละวันคอยใส่ใจนำ

ถ้าเพื่อเตือนความจำและกันลืมไว้	เพื่อเป็นแสงกะบองได้ให้เดือนหงายแจ่มเต็ม
คันห้าหมูเจ้าลี้ม กะให้จำผู้ข้าล้าฮ้องสู่ฟัง	คองสิบสี่เพิ่นตั้งคือ หนึ่ง หูเมือง
สอง ตาเมือง สาม แก่นเมือง สี่ ประตุมือง	ห้า ฮากเมือง หก เหง้าเมือง เจ็ด ซื่อเมือง
แปดผาเมือง เก้า แปเมือง สิบ เขตเมือง	สิบเอ็ด สติเมือง สิบสอง ใจเมือง สิบสาม ค่าเมือง
สิบสี่ เมฆเมือง ให้จ้อจำเตือนท่าน	ชุมหมู่หลานเหลนหลั่นฟังไปให้คิดฮ่ำ
ชายหมอล้าชีได้ขบายข้อเลื่องคอง	

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 4 ตอนที่ 2 กลอนคลองสิบสี่

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

11 ก.พ. 2537

- ข้อที่ 1 หูเมืองคือผู้นำพาไปส่งสารให้คนรู้ได้แก่ราชทูต ผู้ฉลาดฮ้อยฮู้ นำสารไปต่างประเทศ
- ข้อที่ 2 ตาเมือง คือผู้เป็นต้นเหตุให้คนใฝ่ศึกษา เปรียบคือตาของเมือง ผู้อ่านหนังสือได้
- ข้อที่ 3 แก่นเมือง ข้อนี้เปรียบเทียบได้คือพระสงฆ์องค์เจ้า ผู้ถือธรรมวินัยทรงไว้ศักดิ์
- ข้อที่ 4 ประตุมือง คือศาสดาอาวุธ ที่พญาเพิ่นเพิ่นสรรไว้ใส่คลังเต็มไว้ฟังภัยฮ้ายศัตรูถู้อามาต
- ข้อที่ 5 ฮากเมือง ได้แก่โหราศาสตร์ หมอโหรผู้ฮู้ฮ้ายฮู่แนว
- ข้อที่ 6 เหง้าเมือง คือเสนาอำมาตย์ ผู้เพิ่นเต่าแก่แล้ว กล้าเก่งใจหาญ
- ข้อที่ 7 ซื่อเมือง เปรียบเทียบคือ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ปกครองบ้าน
- ข้อที่ 8 ผาเมือง คือทหารคนกล้าชาญชัยสามารถ ผู้ฉลาดฮอบฮู้คือผาบ้านและเมือง
- ข้อที่ 9 แปเมือง นั้นแม่นเรื่องพญาใหญ่ คองเมือง ผู้ที่ถือศีลธรรมอยู่ประจำใจแท้
- ข้อที่ 10 เขตเมือง คือเสนาคนฮู้ คนคินแดนอาณาเขต ภูมิประเทศ บ่อนบ้านทั้งค่ายที่มี
- ข้อ 11 สติเมืองข้อนี้ได้แก่เศรษฐี ชุมพ่อค้ำมั่งมี ใช้ปัญญาขายค้ำ
- ข้อ 12 อันใจเมืองนั้นน้ำ คือหมอยาผู้วิเศษ ลักษะโลกถูกลองในการใช้จ่ายยา
- ข้อ 13 ว่านั้นน้ำที่เอิ้นว่า ค่าเมือง หมายถึงผืนแผ่นดิน พร้อมทั้งพลเมืองค่าคุณดีย์
- ข้อ 14 เมฆเมืองนี้กะดัจริงๆ ปองเทพอารักษ์บ้านปกครองทุกย่าน
- คือชุมเทวดาผู้รักษาเขตบ้านให้หายฮ้อนผ่อนเบา เปรียบให้ฟังเด้อแม่นเค้าๆ คือเมฆบังบด
- ความฮ้อนฮอนเลยลด ด้วยเมฆบังบดไว้ เมฆเมืองอุปมาได้ตั้งเมฆาบังแดดบังเมฆในท้องฟ้าให้คนได้
- อยู่ดี
- ขอจบไว้ทอนี้คองสิบสี่โบราณ โปดปะทานอภัย หากบ่อนได้ศึดพลั้ง

ฟังแล้วจำเอาไว้ ฮีตสิบสองคองสิบสี่
 ตอนนี้อยู่ขลุ่ยยังให้คอยฟังผู้หญิงต่อ
 ฮีตสิบสองคองโบราณ เก่าก็

ผู้พื่อนอยู่ต่างกะฟังกลอนนำแห่น
 สอຍๆ สาวสำน่อยบู้จักแม่ราตรี
 ลืมเพลงสดิง เลขบ่คิดพ้อซ้ำ

กอนลำแม่ราตรี เพิ่นปะพันธ์แต่งไว้ผมลำให้สูฟัง
 โอเคโอ่นอ-ชีฮู้บ-ให้เว้าต่อ-เฮียนฮู้บ-เชิญลำต่อ
 เฮือนสาม น้ำ สี หน้าที่ของหมู่เจ้าขอเชิญเว้าแม่ต่อ
 กอน

ฟังเพงนำแห่น ฟังสอยนำแห่น
 บัดผู้บ่าวชาวไร่ของดี จั่งว่านี่ดี เจ้าแม่ลำซึ่ง
 มาพื่อนใส่หมอลำนำกันจ้อย.....

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 5 ตอนที่ 1 กลอนฮีตฟัวคองเมีย

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

12 ก.พ. 2537

สมัยแต่กี้แต่ก่อนถือฮีตซิดตามคอง
 ป่ค้อยตามฮีต ตามคองปานใต้
 ให้หัวเมียเพียงไหล่
 บัดสมัยชู้มือนี้ มีความสุขสำบายหลาย
 แต่เวีนกะนอนเฮียงฟัว
 ปลาแตกเน่าหมดคีน

(ลำยาว)

บัดนี้ฟังบพซ้อณ คำกลอนซ้อณพิเศษ
 จำไว้เด้อลุงป้าหน้าทีของตัว
 ซิได้เห็นเป็นซ้อ ลอฟังฉันว่า
 ให้ผู้ฟังได้รู้จำจื่อเป็นคติ
 ตามหลักวัฒนธรรม
 พวกพ้อมแม่พี่น้องควรรู้ซ้ออัน
 คือเรื่องเพศศึกษาให้เข้าใจกันไว้
 ซ้อ สอง เรื่องเงินทองของชาย

สมควรรจับจ่ายบ้าง ให้ญาติมิตรคิดใจ
 ไผ่ทำจริงคือเว้าซิเจริญถึงฝั่ง

บัดผู้ซ้าเห็นฟัวเมียชู้มือนี้
 ยกตัวอย่างไก่อ๊ๆ คือจ้งยามนอนนั้น
 หัวฟัวสูงก่อไว้ หัวเมียนั้นต่ำลง
 กะเลยกลายเป็นคนนอนค่วง
 ผู้ฟัวฝันว่าได้ขาย
 ตั้งบัดแม่แท่นนอนคองเมียเจ้าของ...

เบ็ดเตล็ดยกไว้ฟังเรื่องพัฒนา
 พัฒนาคอบครัว หลายประการฟังกัซัน
 เรื่องสามภรรยาเฮ็ดจ้งได้ซิฮอดคล่องฟังไว้เบ็งดู
 ฟัวเมียดีควรรฮักฮ่อนกันสองก้า
 เพิ่นได้บุญญูดีไว้ปะเพณีก่าแก่ เต้ นอคนเฮ้ย
 ซ้อ หนึ่งนั้นควรรหมั่นพิจารณา
 ใให้น้อมกายใจเข้านำกันสองฝ่าย
 เป็นเพียงของนอกกาย ในชีวิตท่อนั้นจองใซ้อย่า
 จ่มนำ

ซ้อที่ สามฟังเรียนรู้วินัยใครตรงคองเค้า
 ซ้อที่สี่ให้มีสติยับยั้งกันไว้ชู้ทาง

อย่าให้อารมณ์ค้างต่อคู่ผิวเมีย
 อย่างกลัวพอได้หุ่หันหันแล่น
 ให้เจ้าคิดซอกคั่นหาผลเหตุเกี่ยว
 ข้อที่ ห้า การขัดดอกขี้ใจนี้
 คนผิวเป็นคนพาล
 ข้อที่ หกนี้ล้วน อย่าหวังพึ่งแต่ทางเดียว
 ผู้ที่เป็นสามีกะบ่ควรอนถ้ำ ให้เมียหามาสู

ทั้งญาติคือมวมิตรและบริวารด้วย
 มีเรื่องใดคับแค้นอย่าเอาไว้แต่ส่วนตน
 อย่าขุนเฉียวควนได้ไปหน้าบตี
 ถือเป็นธรรมดาแก่ผิวเมียทุกท่าน
 ให้เมียบ่อยๆเว้าเอาไว้จั่งซิควร
 ผิวทำงานตัวเป็นเกลียว เมียผัดคอยนอนกินบตี
 แนวนี่
 ผิวได้ปลาได้ปู เมียได้ผักได้หญ้า มาไว้ต้มกัน

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 5 ตอนที่ 2 กลอนฮิตผิวคองเมีย

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

13 ก.พ. 2537

กลางคนนั้นให้เมียหาบหาขอ
 คั่นกินเมามาแล้ว ผิดเมียบ่อย่า
 เมียคอยเที่ยวแต่บ้านขอเคี้ยวหมากยา
 พอมาถึงเฮือนตนจี๊แมวเต็มดั่ง
 เลยกลายเป็นคนขวาง
 ข้อที่ เจ็ด นั้นสำคัญมากจริงจั่ง
 ก่อนซิดใจนั้นควรถามกันให้ละเอียด
 คั่นต่างคนต่างอ้าง หาเรื่องเคืองใจ
 ควรสะสางให้มันแจ่ม ผิวเมียทั้งคู่
 อย่าเป็นเคื่อลุงป่าให้เว้าอ่อยคอยแกล้ง
 อยากอายยามอนอนนั้น ผิดกันในบ่อน
 ข้อที่ แปด ให้รักษาเอาไว้ตนตัวให้สะอาด
 ซ่อยกันเก็บกันเมี้ยนมีระเบียบสวยงาม
 ให้มันใสสวยเหลือมเฮือนชานบ้านช่อง
 ให้มันเก็บหมั้นเมี้ยนให้เกลี้ยงหมั้นงามใส

ผิวถ้าเกาะเมียบินสุขยามาเหล่า
 ผู้กลางคนให้ตั้งแต่ผิวหา
 ขึ้นเฮือนลุงเฮือนป่าเว้าแต่ขวัญคน
 เสียงด่ากันไปงๆ จนสะเทือนกุ่มขวาง
 บ่เจริญขึ้นได้เฮือนใกล้หน้ายั้ง
 ยามเคียดซังผิวเมียให้สั่งในเอาไว้
 อย่าหน้าเคียดอั้งตั้งคือหม้อบ่สาบ
 นับแต่วันเป็นไปต้องหย่ากันฮามอ้าง
 แนวนไฟเคียดเฮ็ดหน้าบูดมีผู้สามมือกะบ่จา
 อย่าผัดกันยามแสงปะตีเอาอาย
 เด็กขึ้นมาออนซอนหนาวขึ้นมาข้าวยิวจักซิดแก้
 ทำใด
 เสื่อและสาตาม่านมุ้งบุงซำค่าเบียน
 เป็นถั่วซามขัดถูชูแนวของใช้
 เป็นเสื่อผ้าอาภรณ์แนวกิดๆ ก้อมๆ อย่าเก็บไว้
 ให้อั้งเฮือน
 ยามแจกไปไทยมาเพิ่นซิดพากันย่อง

ผู้ได้อื้อครองเค้าโบราณดีมาก

ฝากท่อนี้ลู่ป่าให้คิดเอา.....

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 6 ตอนที่ 1 กลอนนิทานสีชน-มโนราห์

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

14 ก.พ. 2537

(เว้า)

หว่างหนึ่งหัน หมอลำผู้หญิงไปแบบมีปีกมีหาง

ไปแบบนางมโนราห์บัดนี้หมอลำผู้ชายต้องนำหามโนรีให้เห็น

ซื่อสัตย์ตระรี งวดนี้บ่ต้องซื้อ โดกับ เอาตอนสี่ไปเลย....

(เพลง ลำเดินกาพสินธุ์)

ตอนนี้จบคำด้าน

บ่ได้ล่อ โคนนานลงบ้านฟ้าฟุ้ง

ว่าแล้วได้หีบดาบจอมพะจรค์

สองเสาเคยเป็นผิวเมียเคียงข้าง

บ่เห็นหน้านาลน้อยตายม้วยอิทธิ

ปานจะนี้น้องซื่ออยู่ไหน

มโนราห์เอ๋ยเคยอภัยกัน

แต่กรรมมาทำให้เสาสองต้องลาจากกัน

จะลำบากแต่ไหนพี่จะไปถึงไหนถึงกัน

ก็จะฟาดฟันขอพี่น้องได้เจอ

พี่จะไปตามเจ้ากลับมา

โธ่เอ๋ยตัวข้าซึ่งมีเวรกรรม

(ลำ)

กรรมหยั่งซ้อยสีชนแต่เก่า

ในชาตินี้ค้นพี่บ่เห็นนาง

ตายดาบหน้าสีชนบ่ว่า

พี่น้องพร้อมที่ซิด่วนตามติด

บ่หวังหลังหว่างหน้าบาท้าวเล่งไว้

ไปให้ทันเวลาเพราะหว่างนางน้อง

สาวมโนราห์นางถิ่มอ้ายวางป่อย

มิ่งมิตรเมียขวัญของพี่

สีชนเอ๋ยคงตายถ้าบ่ได้เห็นหน้า

ฮักเหลือเกินน้องข้า

ถึงน้องจะอยู่ไหน พี่จะไปมิได้ไหวหวั่น

อันตรายพิษภัยขวางกัน

มโนราห์เจ้าจะอยู่ไหน

รำพึงคิดถึงไบหน้า

มโนราห์แจ่มเจ้าจั่งไกลข้างห่างหนี

ซิบกลับหอบปรางค์แน่จริงๆ น้ำ

บ่เห็นหน้านาลน้อยตัวซ้อยบ่ยอม

ขอถวายชีวิตเพื่อมโนราห์น้อย

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 6 ตอนที่ 2 กลอนนิทานสีชน-มโนรา

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

15 ก.พ. 2537

วอยหนีไกลห้องเบ็งงานเมืองใหญ่
แล้วเลยไปพบพ่อองค์ท่านฤทธิ
ถามองค์มุนีเจ้าว่าเห็นเมียท้าวบ่ ๆ
นางได้จาปากด้านฝากบอกสีชน
ฝากบอกสีชนท่านอย่านำไปกะตามช่าง
ฤทธิเว้าแล้วพร้อมหยิบยื่นธรรมรงค์
มโนราห์ฝากให้สีชนได้เบ็ง
สีชนเห็นผืนผ้าพร้อมพร้าวงแหวน
เป็นจิ้งใต้กะตามเหล้าบ่หวังคืนบ้านเก่า
องค์มุนีจึงได้สอนสั่งมนต์ขลัง
บักนาวลิกะให้เอาไปพร้อมฤทธิสั่งว่า
ยามมีเรื่องเดือดร้อน ให้เสกใส่บักนาวลิกะ
ตัดสินใจจริงแท้บ่มีแปรเลี้ยวถ่าย
มีหมู่หมีเม่นตามคงพงป่า เต้ นอคนเอย
ช่างสวนงาปลาสวน เจียงค่านนี้ท้าวผ่าน โดยดี
เจ็ดปีได้เจ็ดเดือนข้ามล่วง
กินหมากไม้ตางหมู่ออาหาร
เกศาได้ผมยาวลากน่อง
ท้าวบ่หยุดอยู่นิ่งเดินต่อบ่รอรี
คิดถึงควนอนบ้านเบ็งงานเมืองเก่า

สีชนเปิดไถ่ไน้ไปหน้าบ่ลอ
ท้าวจึงมีวาจากาบกรวอนเว้า
ฤทธิตอบว่าพ้อเห็นแล้วแต่นาน
บอกว่าตนตัวนางซิด่าวคิ่นเมื่อบ้าน
อันตรายฮอบข้างวานท่านให้บอกคิ่น
กับสะไบแทนองค์หม่อมองค์ให้เก็บไว้
มีเทิงแหวนและผ้าเอาให้แก่บา
ผัดแห่งแสนล้าพึงคิดถึงเมียแก้ว
กาบบังคมแจ่มเจ้าลาเหง้าพ้อฤทธิ
คิ่นซิด่าไปจริงจิงให้ทอังกาถานี้
ให้หันหน้าสู่เบื้องทางกำทิสอุดร
มันสิมีฤทธิ์ปราบผลาญมารได้
หวังไปตายตาบหน้าหาน้องให้พบเห็น
ค่านสัตว์สาใหญ่ร้อยเสื่อช่างบ่างชะนี
ด้วยฤทธิ์แรงบักนาวลิกะท่านฤทธิให้
ท้าวผ่านคงใหญ่ก้วงมาได้ตั้งใจ
รับประทานผลผลาเจียงลิงเหลือไว้
ส่วนว่าฟ้าซากข้องดิ่งขุ่มห่อคิง
เจ็ดปีปลายเจ็ดเดือนแต่พักเสมดงค้ำว
สีชนแสน โสภเสรว้าโกบ้านผ่านมา

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)
ยกที่ 6 ตอนที่ 3 กลอนนิทานสีชน-มโนราห์

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

16 ก.พ. 2537

(ลำเดิน)

มโนราห์น้องจะสู้หรือเปล่า
ท้าวสีชนได้พลัดพรากเมืองมา
เหตุไหนขวัญใจจงจากพี่มา
มโนราห์น้องจึงหนีจากไกล

ว่าพี่ปวดร้าวคิดถึงมโนราห์
เพราะแรงรักกล้าจึงหนีมาจากเมือง
สีชนพูดพราโกเวรกรรมอันใด
สีชนสั่งให้อยู่กลางไพรพนา

(ลำ)

นางนงหล้ามโนราห์ซึ้งซึ้ง
คิดสอดหล้ายามเธออยู่น่ากัน

สู้บ่หนอว่าอายตามน้องด่วนมา
น้องสุขสันต์เรียงรมณ์่วมกันกับอาย

(เพลง)

พี่ชายแสนระกำลำบาก
หญิงอื่นมีมากมาย พี่ชายไม่เคยสนใจ
ก็ไม่ได้หอรอกน้องมโนราห์
วิงวอนท้าวขอให้มาช่วยคล
งบันดาลให้รักเราสองคน

มโนราห์จากหลบถีนีไกล
หญิงอื่นจะสวयงามปานใด
ซิมเศร้าอยู่กลางไพรพนา
ติดตามนางขออย่าได้สับสน
ให้พี่สีชนได้มาพบเธอ

(ลำ)

จิตใจเว่อนอนละเมอเช้าค่ำ
คิดสอดน้องใจหวังหวานหา

เดินไปนำป่าไม้ใจเซอเหม่อมอง
มโนราห์นวลนางช่างบ่คอยโตอาย

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)
ยกที่ 6 ตอนที่ 4 กลอนนิทานสีชน-มโนราห์

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

17 ก.พ. 2537

กายมาถึงตอนนี้เวลาพลบค่ำ
ตอนรุ่งเช้าต้องเดินป่าหนาที่บ
กล่าวถึงอินทรีย์เจ้าเนาในดงใหญ่
ท้าวสีชนพักยังฟังเบิ่งคำจา

สนธยายาค่ำบาท้าวถ่านอน
ท้าวอนกับคนเดียวอยู่ในกลางด้าว
ไปหากินตัวไค้มาเข้าสู่สัง
นกยักษ์พากันโสว่าถึงยามเช้า

เขาต้องไปกินเนี้ยเมืองพญาไกรลาส
 มืออื่นนั้นเมืองใหญ่ภูเงิน
 ต้องไปคอยินเนี้ยเหลือเคนงานใหญ่
 ได้ยินนกกกล่าวเว้าท้าวเล่าดีใจ
 ปีนขึ้นไปเกาะชั้นบนอินทรีใหญ่
 ท้าวบดิงท้าวบดิ่งเกาะปีกอินทรี
 นกไปเซาดันไม้ชานเมืองกว้างใหญ่
 ท้าวเลยหลดลอคพันเกาะไต่ตามหิน
 บัดนี้จักกล่าวคำพญาท่านสั่งคำ
 ได้จังหวะพอดีถอดแหวนเตรียมพร้อม
 ถอดแหวนลงคูน้าตาจ้องส่องแล
 สูดกลางนิ้วมือบาตาสีสรลงล่าง
 นางเลยทราบเหตุข้อ

นกประหลาดใหญ่ล้ำมันเว้าต่อกัน
 ซิจัดงานรับขวัญมิ่งมโนราห์น้อย
 โคงวัวควยต้องได้เหลือไว้แก่เขา
 ขยับไปหานกไต่ตามกกไม้
 ได้เวลาสูงเช้าอินทรีเจ้าเว้าบิน
 ได้เวลาพอดีนกบินถึงเช้า
 บ่อนหันมีต้นไม้มีมน้ำฝั่งชล
 ปีนลงไปถึงดินฟ้าหาบังลิ
 สั่งสนมตักน้ำมาทรงโสมมโนราห์
 ท้าวจึงขอมือน้อมอธิษฐานไขอาณ
 คันแม่บุญคู่แท้ให้แหวนควนถึงนาง
 พอเมียงนคราญหล้า มโนราห์สรองอาบ
 ว่าบาท้าวอายควนถึง

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 6 ตอนที่ 5 กลอนนิทานสีน-มโนราห์

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

18 ก.พ. 2537

คำหัวใจนางตั้งพ้อเห็นแหวนจำได้แม่น
 ฐักกัแนว่าอายสีนควนตามมา
 จดสไบแพรผ้าภูษาไปให้นุ่ง
 แต่ยั้งเคืองใจท่านพญาเมืองผู้เป็นพ่อ
 พญาคิดชอกคั่นออกเหลียมให้เจ็ดนาง
 เอมาวางฮ่วมไว้ให้สีนเลือกเบ็ง
 สีนโสสุคสิ้นในใจอุกอ้ง
 มีหลายอันพระยาท่านให้สีนลองเสียง
 เทือสุดท้ายกันมานั้งดา
 กล่าวถึงอินทราเจ้าปลอมโตมาช้อย
 ท้าวโกสีย์บยั้งกลับเพศแปลงกาย
 ท้าวสีนมองอยู่เห็นเป็นปะหลาดต่าง

แหวนนั้นเล่นลี้ๆ ลงนิ้วคั้งหมาย
 บอกสนมเสนาแต่งเตรียมของใช้
 เชิญสีนท่านท้าวมาเข้าสู่เมือง
 ผ่านเขามาหลอกลื้อให้หลงเล่ห์เหลี่ยมกล
 ให้จักหาอาหารเสียงเส็งภาข้าว
 ครันบุญถึงจั้งซิดักภาข้าวมิ่งมโน
 เฉชะบุญแต่ครั้งคราวก็ได้ฮ่วมกัน
 ท้าวกะจับถักต้องของน่องคั้งหมาย
 ให้เจ็ดนางป้อนนิ้วมือออกมาให้แก่สีนท้าว
 ให้สีนได้เป็นคู่ขนาดน้อยมโนราห์หล้าคั้งหวัง
 เป็นแมลงวันทองมาไต่ตอมนิ้วมือน้อง
 บุญเป็นคู่กับนางเลยเล่าจับถักต้องนิ้วมือน้องคั้ง

มโนราห์พอเปิดม่านเห็นอ้ายโผกอดเข้าหากัน	หมาย
เสียงกลองฆ้องมโหรีตีกล่อม	เสียงดนตรีระงมจับประบาราฟ่อน
ว่ามโนราห์เอยตั้งเจ็ดปีปลายเจ็ดเดือนแต่น้องได้จากพี่สีชน บ่อเหลือคนที่บ่บางมาช่างทำลงได้	สองหัวเมียขึ้นกอดกันอ้อมล้อมเทิงให้อำไฮ
มโนราห์มีแต่ให้ไต่ยีนคำผิวว่า	พ้อพญาฐูเรื่องเลยฟ้าอย่างหนี
สิบกว่าทีแต่เที่ยวให้จนสนใจสอดมือใหม่	เบิกถอยหลังนับบได้เทิงให้เข้าไปสกัน สักนๆ
	โอยน้อ..
พญาทำพิธีให้ภิเษกสมรส	เป็นคู่หัวผิวเมียอยู่คองเมืองบ้าน
บ่ทันนานลากำภูเงินเมืองใหญ่	ลาพ้อไกรลาศได้ไปคองบ้านเก่าหลัง
หนีไปคองอยู่ยั้งเมืองใหญ่เบ็งจาน	อวสานสีชนและมโนราห์น้อย
คอยฟังบั้นนิทานอื่นต่อ	รอถ้าฟังโลกเจ้าคนเฒ่าอย่าหนี
สินานวนคนอ้วนนมใหญ่แต่ของน้อย.....	

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 7 ตอนที่ 1 กลอนอนุรักษวัฒนธรรมไทย

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

19 ก.พ. 2537

ฟังเอาไว้ชาวไทยน้อยใหญ่	วัฒนธรรมไทยเป็นของดีเลิศล้ำให้จำไว้ใส่ใจ
ของงได้ชูช่ออนุรักษ	อักษิ่งของไทยทำ
ประพุดิปฏิบัตินำ อักแพงเอาไว้	วัฒนธรรมไทยเป็นของเชิดชูหน้า
จงพากันรักษาให้ซาบซึ้งคุณค่า	เป็นต้นว่าภาษาและวรรณกรรม
สองด้านศิลปกรรมจำให้ถ้วนถี่	สามธรรมนิยมประเพณี
พิธีกรรมความเชื่อมั่นให้ถือไว้อย่างดี	ข้อสี่ ด้านดนตรีและมหรสพนั้น
กะเป็นสิ่งสวยงาม	พากันปฏิบัติตามประพุดินาทำพร้อม
ช่อยถนอมรักษาไว้	วัฒนธรรมไทยมีอยู่ที่ แขนง แบ่งไว้ข้อใหญ่
พานั้นเด้อกันจำจื่อไว้ ไซ้เทิงเฮ็ดนำ	ด้านภาษาและวรรณกรรมนั้น
คือภาษาประจำถิ่น ไผมันให้แพงไว้บ้องพี่	ถือว่าเป็นของดีมีของเก่าไว้ไซ้บ่อไปขึ้นต่อไผ
ทั้งภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน	ภาคใต้กะให้ช่อยอนุรักษ
ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐเอกชน	ถ้าทุกคนเฮาไม่มองข้ามไป
วัฒนธรรมไทยต้องงามสดใสอย่างน่าชื่นชม	ช่อยพัฒนาคนส่งผลต่อสังคม

ชนชาติอื่นมาเห็นต้องชื่นชม
สิ่งเหมาะสมต้องคงคู่ไทย

ทั้งวินัยและค่านิยม

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 7 ตอนที่ 2 กลอนอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

20 ก.พ. 2537

(ลำยาว)

ช่วยเกื้อกูลเอาไว้วัฒนธรรมไทยควรได้เสริมส่ง
ด้านสถาปัตยกรรมบอกให้คืออาคารบ้านช่อง

อยู่ตามโบสถ์วิหาร กำแพงและศาสนา
แสดงออกให้เห็น จินตนาการของคนในสังคม
จึงนำมาเขียนแถม จิตรกรรมต่างๆ

คือปั้นหล่อด้วยขามแกะสลักสวยงาม
หัตถกรรมแห่งบ่ควรมองข้าม
มีหลายอันที่ควรภูมิใจสิ่งไทยทำได้
โอเค โอนอของล้ำค่า ะเพ็งทำให้ถูกทำ ของมีค่า

ของเขาเฮ็ดเองได้กะพาให้ภูมิใจ
เฮาคอร์นำไปใช้แสดงถึงเอกลักษณ์และวินัยของพี่ล้ำค่า
และเป็นอาชีพได้ให้ คุณล้ำค่าแพงด้านดนตรี

คุณค่าแพงเหลือหลายการฟ้อนลำซิ่งร้อง
ทุกสิ่งอย่างการแสดงพื้นบ้านอย่ามองข้ามผ่านไป
เช่นอย่างคนอีสานกะฮักเสียงลำแคนช่วยหวงแหนไว้
มหรสพเสพงันมิไว้ชู้บ่อน देंออๆ นาย

จ้างหมอลำมาเมื่อเนิ่นเนิ่นกะถือว่าอนุรักษ์

ให้ดำรงอยู่ยังเคียงข้างคู่ไทย
เทิงวัดวาอารามสร้างเหมาะสมกับ
สิ่งแวดล้อมให้ชอบสิ่งรักษา
นั้นแม่นสูปवादแถม จิตรกรรมงามเด่น
คิดใคร่ครวญถี่ถ้วนดีแล้วจึงทำ
ส่วนปติมากรรมนั้นกะหมายถึงหลาย
อย่าง

เช่นพระพุทธรูปนั้นกะปั้นอย่างงาม
ถือเป็นเรื่องสำคัญ
เป็นกระดิ่งเชิงไขคุ กระบุง กระต่า
หัตถกรรมต่ำทอนั้นแม่นพวกเสื่อผ้า
ขาม้า หมี่ใหม่

เป็นหมี่ใหม่จิตรหมอนต่ำทอทำได้
หัตถกรรมนาๆ ถือเป็นเครื่องจูงใจ
และมหรสพนี้กะบอกโจ่งแจ้งได้แก่การ
แสดง

ให้มองเห็นคุณค่าล้ำการแสดงต่างๆ
ช่วยกันอนุรักษ์ไว้ให้เท่าชั่วกาลนาน
มีงานบุญอยู่ใสมิหมอลำอยู่หั้น
ซิเป็นหมอลำกลอนลำเรื่องกะได้ลำ
เพลินกะได้มิไว้เสพงัน
คนอีสานเฮามักฟ้อนลำซิ่งร้อง

จ้างล่ากลอนล่าซิง ล่าเพลิน ล่าหมู่	กะถื่อว่าได้ช้อยชูลิปินพื้นบ้าน
ชุ่มพื่อนอยู่ท่างฮ้านกะถื่อว่าได้มีส่วนร่วมอนุรักษ์ไปนำ	เสริมสร้างสืบสาน
ศิลปะคือภูมิปัญญาของชาวบ้าน	ฮักหมอลำนี้กะถื่อว่าฮักวัฒนธรรมจื้อจำ
พอลำขึ้นยามได้คนผู้ฟังอยากพื่อนสะออนไอ้ม่วนใจ	เดื่อท่าน
คนอีสานถือเป็นคนเอกลักษณ์ฮักหมอลำแท้	ถื่อเป็นวิญญาณคนอีสานยิ่งใหญ่
ทางภาคเหนือ ภาคกลาง	เอิ่นว่าจิตรวิญญาณที่ชื้อ บ่ได้บังเกิดอยู่
	ในคน
	แต่ละท้องถิ่นนั้นมีของดีไผมันประจำ
	ไว้คนละอย่าง
	ภาคอีสาน ภาคใต้มีไว้ต่างกัน

หลักสูตรเรียนล่าซิง (ชาย)

ยกที่ 7 ตอนที่ 3 กลอนอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

21 ก.พ. 2537

สิ่งสำคัญของวัฒนธรรมไทย	ไปดฮ่วมใจสืบทอดไปอย่าให้เสื่อมสูญ
เพราะเป็นพลังคำจูนชาติบ้านเมืองที่ยิ่งใหญ่	สถาบันชาติ ศาสนกษัตริย์ของไทย
ขนบธรรมเนียมประเพณีก็ฮ่วมเข้าไป	ภาษาไทยทั้งวินัยและค่านิยมสิ่งดีงาม
จารียธรรมและคุณธรรมให้จำใส่ใจ	แต่งกายแบบไทยก็นับว่าคุณค่าแพง
ภูมิปัญญาและการแสดงในรูปแบบต่างๆ	ยึดถือมันคงอย่าให้หลงทิศทาง
รณรงค์อย่างจริงจังอย่าให้จืดจาง	เพื่อได้เป็นแนวทาง
ให้ลูกหลานสืบสานไป	อย่าหวั่นไหวมองลึกเข้าไปถึงวัฒนธรรม
แล้วก็นำไปประพฤติปฏิบัติตาม	วัฒนธรรมอันดีงามจะอยู่ธำรงค์คงมั่น
ตั้งคำดำรัสพระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบัน	ที่ทรงตรัสแก่ปวงประชาเป็นสิ่งชี้หน้า
รักษาวัฒนธรรม	คือการรักษาชาติบ้านเมือง
เพิ่นกล่าวเพียงสั้นๆ	แต่ทรงความสำคัญคุณค่ายิ่งใหญ่
มีความหมายในๆ อมตะลึกซึ้งถึงแท้ค่าคุณ	ให้เฮาหันไปศึกษาและพิจารณา
ย้อนหลังแต่ครั้งอดีตคนไทย	สามารถคงความเป็นไทย
อย่างปลอดภัยด้วยดีแต่โค่นมาแล้ว	กะฮ้อนวัฒนธรรมพีแท้แล้วสร้างความเป็น
	ปึกแผ่น

ความมั่นคงชาวไทยทั่วแคว้นจิ่งยืนมั่นทุกสมัย	ควรหวงแหนไว้วัฒนธรรมไทย
คือเครื่องมือและมรดกของคนไทยมีคุณค่ายิ่งใหญ่	โอเด โอนอ ฮู้แล้วไป
ยะเบ็งใหม่เอาใจใส่...ของแนวใหญ่	แม่ราตรีจั่งแต่งกลอนขึ้นไว้ให้เอาได้
	ประพุดิน่า
ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนนทบุรี	เป็นที่ปรึกษาให้ท่านติดต่อ
เป็นแก่นนั้นคือ ส.ว.ช. อยู่กรุงเทพฯ บอกไว้	ปรึกษาได้คู่ชู้ยาม
อย่าข้ามอย่าลวงเด้อชิบอกให้	วัฒนธรรมไทยของดีแท้

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 8 ตอนที่ 1 กลอนประวัติและความหมายของคำว่าหมอลำ

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

21 ก.พ. 2537

ยกนี้ขอเว้าต่อ เรื่องประวัติและความหมายของคำว่าหมอลำ ผู้พี่น้องฟัง
 คำว่าหมอลำมีประวัติและความเป็นมาจั่งใดจั้นเข้าไปชาวคณะคนตรี
 หมอแคนกะเป่าตีปานหยั่ง เทิงเต้าเทิงนบ จักว่าลาอยากได้หยั่ง นบโง้โง้ออยู่
 เอ้าฝ่ายหมอแคน กะอ่านกินสาวหมอลำอยู่หนี่ แต่เมื่อจ้ามมีผู้อยู่เฮือน เดอชิบอกให้.....

(ลำยาว)

ฟังลำซิ่ง ปับปุงสูตรใหม่	ให้ทันใจพี่น้อง ผู้เคยจ้องฮับฟัง
บ่ได้ยั้ง จ้าวนำนากลอน	มีบทสอนบทเตือน ทุกกะบวนตามจั้น
คนโสกัน ว่าหมอลำชู้มือ บ่มีคิจักหน้อย	สำเสียงพออ่อยๆ
บ่ถึกแคนกะพองนั้น หั้นจ้าวยาวแต่เพลง	ปากคตรงเลงแท้มาคใหญ่ปานดารา
บัดห้าหลงความลำ ลัดลงทางเต้น	จักว่าลำอิหลี หรือว่าลำอิเหล้น
หรือว่าลำบ่เป็น เด็กมากะคือเก่า	อวดแต่เอวเด็งเต้า เอาทางเว้าลวงเลย
ขามเพิ่นลำทางเต้ย ฟิงเบ็งปานเสียงแกว	ปานเสียงแมวหิวนม หนักเบาบ่มีจ้อย
นามเพิ่นวอยๆ จ้าว เดินดงลำยาว	เบ็งเพิ่นฟ้าวแท้ๆ บ่มีฮู้ฮ้อมนำ
มีแต่จ้ามแล้วจ้าม จ้าวนำทางกลอง	ส่วนทำนองเสียงลำ บ่ได้ยั้งพอดี้
แต่ว่าศิษย์ราตรี	บ่มีการลำเหล้น สาระเด็กกล้ากลั่น
เด็กเข้ามาแข่งจั้น หางเคื่องนั้นแข่งงาม	ได้ยั้งความคนเว้า
ว่าบ่เป็นตาเอา หมอลำซิ่งยุคใหม่	แม่ราตรี ศรีวิไล
เพิ่นจั่งได้คิดค้น เสริมสร้างพัฒนา	ประเทศชาติ

นับแต่เมื่อซีก้าวหน้า แปรเปลี่ยนตามสมัย
ตั้งแต่คาวก่อนก็ เขามีหมอลำเรื่อง
สถาพการณ์เขียนขึ้น หมอลำกะเขียนผันไป
ข้อเท็จจริงแนวนี้ มีมาจั้งใดแห่น
และญาติพี่น้อง เขียนสู้ที่มา
ความเป็นไปเป็นมา ตามเหตุผลสมอ้าง
ปราชญ์ทั้งหลายว่าไว้ ให้เขาสู้อ้อมทาง
แม่ราตรี ศรีวิไล พี่นสืบสาวให้เขาสู้อ
พิจารณาให้เที่ยงแท้ ที่เข้าว่าเข้ามา
เรื่องประวัติและความหมาย
นักวิจัย ผู้พินมีความสู้ด้วยกันถึง
เห็นได้เขียนบันทึกไว้ ให้เขาได้ใต๋ตอง

ทางหมอลำกะก้าวไป สู้วันหันจ้าว
เสียงพินลำเย็นๆ เอ็นลำพินเล่านิทาน
ตามบัจจยทางสังคม บ่มีวันหยุดนั้ง
อยากให้ซุมพ่อแม่
คำว่า“หมอลำ”ๆ นี้ น้ำประวัติว่าเป็นแนวใด
ทางอาจารย์ผู้พินสู้ สันนิษฐานหลายवाद
เพื่อชได้กล่าวอ้าง สืบต่อกันไป
พินเบงคูพี่น้อง ความเป็นมาหลายแง่
กลอนนี้พรรณนาเค้า บอกเล่าอธิบาย
ของคำว่าหมอลำ ที่ปราชญ์สันนิษฐานไว้
ผู้สันทัศน์ครณี

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 8 ตอนที่ 2 กลอนประวัติและความหมายของคำว่าหมอลำ

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

22 ก.พ. 2537

(เต้ยโงง)

โอ้อ้อๆ ๆ
โปรดฟัง ทั้งหญิงและชาย
อันคำว่าหมอลำ เป็นมาอย่างไร
เรื่องหมอลำใครๆ ก็รู้
คำตอบ ก็พิมๆ ฟ้ำๆ
ได้แต่ตอบเลียงไป ว่ามีมานาน

(ลำยาว)

ฟังเดอเจ้า น้องพี่ทั้งหลาย
ซิวขอเว้าบั้นบ่อน ความหมายของคำ
หือว่าเอาแต่เดินไว้ๆ บ่สนบ่ซา
แล้วพวกเขาจั้งค่อย หากความบั้นเทิง
เกิดแต่ปู่แต่ปู่ มาแต่โบราณ

เขาได้ฟังประจำ แต่ไม่รู้ความหมาย
หมอลำจะสาธยาย ที่มาของคำ
ได้โปรดตั้งใจ ฟังเอาเรื่องราว
แต่หากเมื่อถามดู ถึงที่มาของคำ
เอาสาระเงื่อนงำ อะไรไม่ได้
ตั้งแต่บรรพกาล นับเป็นหลายร้อยปี

ฉันขอสาธยาย เรื่องหมอลำแต่ก่อน
ที่เขาเอ็นว่าลำ สู้กันแล้วไปๆ ๆ
ซิวขอพรรณนา ให้ฟังจักหน้อย
ลำนี้เกิดแต่เทิง บ่มีไผ่สู้
ลำนี้มีมานาน จนจำบ่ได้

ผู้รู้เห็นว่าไว้ ต่างๆ นานา
 ตั้งแต่พ่อและแม่ เอ็นว่าหมอลำ
 เชิญพวกแม่และพ่อ ซ่อยกันตริกตรอง
 ได้ความจริงตามเจตน์ ตามจิตจำนง
 ปราชญ์ซุ่มนึ่งนั้น จากหนังสือนิทาน
 ผู้ใดเอาใจใส่ ช่างจดช่างจำ
 อีกพวกนี้
 สิ่งใดยาวกะตาม เอ็นลำซ่อย่าง
 เทิงลำไม้กะดี ลำพร้าวลำไผ่
 เพิ่นเปรียบใส่นิทาน เทิงยาวเทิงเย็น
 ผู้ใดเก่งทางจำ นิทานแนวนี้
 เอ็นว่านักสะดำ ทางจำทางจ้อ
 ซุ่มหมู่เฮา กะอย่าฟังซ่อย่า ให้จ้อจ้อพิจารณา
 ซิได้จำจ้อไว้ ไปเว้าต่อกัน

สันนิษฐานซอกหา หลักฐานเก่าแก่
 มีประวัติของคำ เป็นมาหลายข้อ
 ใช้ปัญญาถั่นกรอง หาผลหาเหตุ
 เป็นความสู้หมั่นคง ของคิมมีค่า
 เพิ่นได้เขียนหรือจาร ลงในลำไม้ไผ่
 คนกะเอ็นหมอลำ ตามแนวเขียนใส่
 สันนิษฐานแนวใหม่ อ่างเอาลักษณะนาม
 เช่นลำน้ำต่างๆ ลำโขงลำชี
 ลำน้อยๆ ใหญ่ๆ ลำหมากลำตาล
 คนกะพากันเอ็น นับได้เป็นลำ
 คนกะเอ็นพันพี ว่าเป็นหมอลำ
 เคนอๆ คนเฮย....
 เพื่อให้ลูกให้หลาน เยาวชนรุ่นใหม่

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (ชาย)

ยกที่ 8 ตอนที่ 3 กลอนประวัติและความหมายของคำว่าหมอลำ

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

24 ก.พ. 2537

(เต้ยโขง)

สันนิษฐาน กันเป็นหลายนัย
 หากคนได้จดจำชำนาญ
 ฟังเหตุผลชี้หน้า กะดูเข้าที่
 แต่ละฝ่าย ก็มีเหตุผลดี
 การนับ จำนวนเรื่องราว
 ผู้ใดเก่งจดจำ เรื่องราวนิทาน

(ลำย่าว)

คำว่า “หมอลำ” นี้ ดีความไปลาอย่าง
 พวกเฮาควรขี้ดื้อ
 ถึกกับหลักวิชาการ ที่เพิ่นสันนิษฐานได้

ฝ่ายหนึ่งอ้างไว้ เอลำไม้ไผ่มาเขียนนิทาน
 เรียกว่าหมอนิทาน หรือว่าหมอลำ
 แต่เราก็ยังมี เหตุผลอื่นที่น่าฟัง
 ว่านิทานเรามี เป็นเรื่องขี้ดียว
 แต่ละเรื่องนับเอา เรียกกันเป็นลำ
 คนต่างก็เรียกขาน กันว่าหมอลำ

ต่างคนกะต่างเว้า ดิ่งเข้าแต่บ่อนคือ
 ซอกความจริงให้ได้ ตามใต้หลักฐาน
 เชื้อคนไว มั่นชิวลื้อ

มีแต่ราคาคุย โวหารน้ำว่อง

ด้วยยังมีคนไทยตามเขตค้าย เอ็นต่างคำขาน
 ผันว่าไทยเหนือนั้น กับลาวเหนือเขตช่วง
 เขาทั้งปวงเล่าเอ็น ว่าจับแท้แน่นอน
 จับลำน่าเพิ่นหากเอ็น มาแท้ตั้งแต่คน
 เป็นคำชี้ช่องคั้น ช่องเกี่ยวล้าอีสาน
 คือซีเป็นอันเดียวกัน กับคำว่า “ลำน่า”แท้
 ว่าเป็นล้าอันนั้น
 ตามหนังสือเก่าๆ นั้น
 เช่นว่าล้าพัดชา
 คำคำ “ว่าจับลำน่า”
 กะเลยแปรเปลี่ยนใช้ เหลือไว้แต่ “ล้า”

(เตี้ยธรรมดา)

สรุปว่าคำ “ล้า”นี้ ย่อมาจากคำว่า “ลำน่า”
 บ่ได้หมายถึงสั้น หรือยาวคือเพิ่นว่า
 ถ้าหากเอ็นจับซ้อณ ต้องเอ็นว่า “จับลำน่า”
 เอ็นแต่เพียงว่า “หมอล้า” สืบมาทุกวันนี้
 ขอพ่อแม่พี่น้อง ฟังแล้วให้อินตอง
 เป็นสิ่งดี ที่พวกเขาควรสู้
 พิจารณา ช่วยกันเตื่อๆ....

ควรรีกรองให้ถี่ถ้วน สมควรแล้วกะจั่ง

หมาย

ทางอีสานเอ็นว่าล้า อย่างเดียวกับลาวใต้
 เคนอๆ คนเอย.....
 ส่วนว่าตอนแก้วก้า ไทยสยามได้คำ
 อันคำว่า “ลำน่า”
 ตั้งแต่บรรพกาล
 อีสานแปไปเอ็น เป็นชื่อนิทานท้องที่
 ว่าเป็นล้าอันนี้ คือด้ามดั่งสยาม
 เพลงไทยเดิมเพิ่นกะเอ็น หมายชื่อว่าเป็นล้า
 หรือว่าล้า
 เห็นว่ามันยาวเอ็น บ่ทันใจสมัยใหม่

นิทานชาดก ที่เอ็นว่าเป็น “ล้า”นั้น
 แต่หากมาจากคำเพิ่นเอ็น ว่า “ลำน่า” นั้น
 แม่นแน่นอน
 แต่ชาวอีสานเฮาตัดคำ
 แม่ราตรีได้ชอกคั้น สันนิษฐานชี้ช่อง
 ให้สู้ปอง ความเป็นมาเรื่องนี้
 พิจารณา ดูช่วยกันนา

กลอนเบ็ดเตล็ด

ผัวผลอเจอกัน (ตอนที่1)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

3 ก.พ. 2539

(จิ้นโอ)

โอเอ้อย สายตากมนมดูมดั่ง ยืนบั้งๆยืมมาใส่
 ผัวมานำอยู่บ้อ อ้ายตั้งต่อนำเดอ

สบตาชายใจสะท้าน ให้เมื่อบ้านส่งบ่นอ
 ยามผัวผลอเจอกัน ออย่าอยู่นานเดอน้อง

(ลำเดิน)

สายตา ยังกับมีมันต์ลจิต
ทำทางเข้กชี้หุ่นก็ดี ไม่มีใครเหมือน

วันนี้ผิวมา เพียงส่งสายตาได้นึกหน้อย
ใจเย็นไว้ก่อน อย่าเพิ่งสะทอนขึ้นชม

เมื่อผิวก็มา เธออย่าว่าวามวายวุ่น
เวลาของเรา ยังไม่ใช่ขณะนี้
เรารักกันจริง ไม่ต้องกังวลกลัดกลุ้ม
ตั้งใจแน่วแน่ ว่าเธอจะต้องมาหา

(ลำเพลิน)

ครันหาพอใจแล้ว แนวดิมนกะง่าย
ใจก็มค้ำ และลำน่าเหลือข
ยามเขาแซวๆ ฮ้อง สายตามองสอดส่อง
อ้ายอยากเต็มชอกไซ้ สะโพกใหญ่โคนขา
เจ้าผู้อินทร์ลงเต็ม เทพาลงแต่ง
มาสะออนเด่น้อ บ่อนโคนอกกะลั่นลั่น
เป็นวงยงหลงเซ่อ ลางเทื่อเหม่อคือฝืน

ยิ้มแค่เพียงนิดๆ จิตของพี่สั้นสะเทือน
สวยกว่าดาวและเดือน ยามเคลื่อนคล้อย
ลอยโพลม

เพียงแค่มยิ้มน้อยๆ ทำทางละห้อยในอารมณ์
ผิวเปลอเมื่อไร คงได้เซชม ร่วมอภิรมย์ชู
ชื่นชีวี

ช้าเป็นการนานเป็นคุณ ใส่ใจไว้แน่นแหละดี
ยามเขาเปลอก็มี ทำใจดีๆ ไว้ก่อนนา
แม้หัวใจเราจะร้อนรุ่ม ดั่งไฟรักหนักอุรา
เมื่อผิวเปลอก็ให้รีบมา อย่าเสียเวลาให้พี่รอ

อ้ายชิตายอยู่แล้ว คินนำแก้วหน่วยงาม
มาผู้เดียวกะไคนอ ได้ชื่นชมยามลำแล้ว
สั่งมางามแท้ละน้อง สองเต้าตั้งเต็ม
คิดขึ้นพาน้ำลายไหล ป่วนใจแค้น
บ่ว่าแลงและเข้า อยากชวนเข้าแต่บ่อนนอน
ยามมายืนใกล้ๆ ใจอ้ายโหลดเมื่อยลง
สาวสวรรค์นางใน กะบ่ไคคือน้อง

ผิวเปลอเจอกัน (ตอนที่2)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

3 ก.พ. 2539

(ลำเดิน)

อย่าลืมสัญญา ที่ให้ไว้กับพี่
ผิวเธอเปลอ เมื่อไรก็เมื่อนั้น
ชีวิตเรานั่น ไม่มีอะไรแน่
จะดีจะชั่วอยู่ อย่าหลงมัวมัวยึดไว้
มิของดีๆ ต้องรู้จักนำมาใช้
แบ่งกันใช้แบ่งกันกินอย่างนี้

พี่จะรอคนดี ตามที่ตกลงกัน
ให้รีบมาพบกัน ไม่ต้องหวั่นอะไร
ทุกอย่างก็แล้วแต่ ว่ามันจะเป็นไป
อีกไม่นานเราก็ไป ไม่มีใครถึงร้อยปี
อย่าได้ปล่อยทิ้งไว้ เลยๆ มันไม่ดี
ใช้ให้คุ้มกับที่เรามี ของดีๆ อยู่มากมาย

หน้าอกงาม อร่าอร่ามทรวงตรงเชือกซี่
ไม่นานก็จะโรยร่วง อย่างมัวแต่หวงเอาไว้
(ลำเพลิน)

มาๆเคื้อ คิ้วผลอออย่าซ้าอยู่
ฮู้จักข่มใจไว้ ยามคิ้วอยู่ยี่นน่า
พอคิ้วผลอจ้งมาฮู้ ชูชมกันให้มันม่วน
ครันน้องเป็นแม่ฮ้าง คิ้วห่างยามผลอ

(จิ้นโอ)

บุญผลามาต้อง บุญเพน้ามาจำจ้อง
ผู้ฟังเอย
คิดไปไสมาไส กะบ่มีทางพัน
นี่จ้งแม่นทรมาน
บ่แม่นเว้าเหลันๆ มาเป็น โง่นคือลม
กินอันใดกะบ่ได้ ใจมันเวินเอ็นบ่อยู่

(เพลงแสนดาวชิง)

โอ้ใจ หนอใจ
เมื่อก่อน ก็อยู่ดีๆ
ไม่ว่า จะกินจะนอน
ความรัก ปักกลางหัวใจ
แต่ก่อน แต่ก็บ่เคย
แต่ตอนนี้ หัวใจมันลู่
คนอื่น เขาเป็นจ้งใจ
คิดฮอด อยากพบอยากเห็น

(ลำ)

คิดคะนึ่งนำเจ้า บ่มีเบาจักเทื่อ

หน้าตากมขำดี สะโปกอย่างจ้อย่าบอกใคร
เอามาทำบุญให้พี่ชาย จะสุขใจกายไม่สร้างชา

อย่าให้ผัวน้องฮู้ ว่าชายฮู้ลักชม
ใ้พี่น้องทำทรงเสย จ้งบ่เคยพานพ้อ
พอสมควรจ้งโค้ง คีนบ้านหม่อมพระนาง
อย่าลืมเดอพี่ชายลำ ผู้ล่ำคอกยคองน้อง..

คิดฮอดเจ้า

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

21 ก.พ. 2539

คิดเห็นหน้าอ้อมม้อง บ่มีมือชิต่างเขาละน้ำ
ผมซิกขอกล่าวเว้า บอกเล่าความในใจ
คิดนำคนว่านี่ เต็มทีแล้วละท่าน
ใจสะยาน โลดเต้น อยากเห็นหน้าอยู่บ่เป็น
ถมกันมาดั่งพายุ พัดพาใจปิ่น
คิดแต่นำหม่อมฮู้ ซิตายแล้วช้อยแห่นา...
ละน้ำ

รักเขาหรืออย่างไร จึงเป็นเช่นนี้
ชะมาเป็นจ้งฮู้ ซิให้อยู่จ้งใจ
หัวอกสะท้อน อยู่เรื่อยรำไป
เฮ็ดแนวใด กะบ่เป็นตาอยู่
มีแต่ม่วนไปเลย นำพวงนำหมู
คิดนำแต่ฮู้ จนอยู่บ่เป็น
ใจจันปิ่นไปกลางคีนกลางเวิน
หัวใจมันเต้น อยากแอบอยากอิง

คิดอยากเพ็้อยากพัน กระสันช้อนวีวอน

คิดอ่อนต้อน ออกอังกิ้นวัน
 คิดนำหลาย จนว่าชิเป็นบ้า จังจ้งยังบ่อยู่
 คิดไปไกลไปไกล ใจกะหวั่นหวนหา
 คิดไปไสกะบ่ม่ม จมลงม้อยละมิง
 โคนไปหลายแ่งเป็นฮ้าย ซิตายนำแล้วเด้ออุ่น
 หวังลมๆ แล้งๆ พอมีแสงเป็นหว่างๆ

(เพลงแสนดาวชิง)

รักเรา นี่เสร้านักหนา
 หัวใจ ฝืนฝ้ายอดชู้
 แรกๆ ก็ไม่เท่าไร
 อยากกอดกอด ทั้งคืนทั้งเวิน
 เฮ็ดจั่งใด จังซีได้ดังหวัง
 กินอยู่ ไม่สมปะดิ
 เกิดมา ก็พึงมาพบคนงาม
 ฮักหลาย บ่มียามเปิดยามเบือ
 เฮ็ดจั่งใด ซิได้อยู่หน้า
 เข้าเย็น ได้คลึงได้เกล้า

(ลำ)

สาธุเด้อ.....
 ความที่หมายเอาไว้ ให้บุญนำผู้ส่ง
 ขอให้สายแนนฝืน เพื่อกันกลิ้งกล่อม
 อย่าได้มีขัดข้อง ประคองกันหมั่นแก่น
 เทิงชาตินี้ชาติหน้า ซิขอฮ่วมเฮียงหมอน

ฝืนนำคุณคนเดียว จนจ่อยโซโตกล้า
 คิดนำจอมหม่อมชู้ บ่มีฮู้ฮ่อมไป
 คาแต่คุณคนเดียว ฮ้ำไสหิวให้
 ดิงไปไสกะบ่ได้ ใจมันฮ้อนฮวนฮน
 บุญบ่มาช้อยคำ กรรมแล้วส่วนบ่ยัง
 พออยากไปจอบจ้าง หามนต์ม้างใส่เอา

รุ่มร้อนอร่า บ่เป็นตาอยู่
 บ่เคยเห็นเคยฮู้ ช่างมาเกิดมาเป็น
 แต่พอนานๆ ไป อยากพบอยากเห็น
 หัวใจมันเต้น บ่มีแนวคือ
 ความฮักมาปะดิง หนักหน่วงเต็มที
 ความฮักว่านี่ จักแม่นฮ้ายเอาเหลือ
 พาหัวใจวาบหวาม คึดมาแต่ละเทื่อ
 ฮักเอาลั่นเอาเหลือ อยากเพื่อเจ้าอยู่บเซา
 ซิได้ดูบได้คล้า ให้นำใจสองเรา
 ไม่ต้อง โสกต้องเสร้า เปล่าเปลี่ยวเดียวดาย

สมประสงค์มาดมุง คุณเท่าที่หมาย
 กอดกันอยู่ฮ่อมล่อม ถนอมไว้หว่างใจ
 คาคแต่ถนแนนแต่ฟ้า ผลาสร้างส่งมา
 บ่สะออนนำคน ผู้อื่นเลยแต่พอดี้....

หลอนชูชูเพิน (ตอนที่ 1)

(ทำนองลำเพลิน)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

28 ม.ค. 2539

ชายชู

(จังหวะโอล่าเพลิน)

ยังมีชายหนึ่งนั้น อยู่บ้านป่าเขาคอน
 อยากรู้เข้าไปชมช้อน ซอนชูกิ่งก้อม
 เถิงยามเด็กซ้อ้นๆ พอยามไถ่นั้นขันฮวย
 หลุ่มเอาตามทีตักได้ กลับคืน ไปถอกใส่แอง
 (เพลงร่ำวงตัด)

ยังมีชายชู้ ทำทีเป็นศิวหาบคจากบ้าน

เพลงเสร็จสรรพ ขยับคู่เคียงจอมขวัญ

สะออนนำเมียเขา อยู่บ่เซาทุกเลงเช้า
 ปอมโตไปให้ได้ หาทางให้อยู่บ่อนนอน
 ฉวยหาบคอยู่เทิงชาน มุ่งทะยานสู่หนองน้ำ
 เสียงดังแสง โจ๊กจัน ชั่งคูลันลั่นประมาณ

ไปที่หนองไถ่ๆ แลวนั้น ตักเอามาใส่โองที่
 นอกชาน

เมียเขานีก้อศรรย ว่าศิวตนนั้นขยันจริง

หลอนชูชู้เพิ่น (ตอนที่ 2)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

28 ม.ค. 2539

เมีย

(โถ่ล้าเพลิน)

คำคิงกัน ว่าแม่นเป็นนนั้นพ่อบ้าน ตักน้ำแต่ยังเด็ก
 บ่เคยมีเคยพื่อ ศิวตนนอชือเอาถ่าน
 ครันแม่นคู้จั้งชื้อ ซือเอาบ่นอรางวัล
 ไก่กันฮวยพวมชึงแจ้ง แพงพันเอยฟ้าวๆ แหน่

(เพลงร่ำวงตัด)

พี่ช่างเกื้อกูล ต่อเมียจริงๆ นะคะคุณพี่
 ยามช้อนชือแจ้ง คือชือมีแสงคักหนอ

เด็กจากนอนขยันดี กะช่างมีแท้นอนนี้
 ซ่อยลูกเมียเฮ็ดเวียกบ้าน ตักน้ำใส่แองอ
 เซิญเลยเคอแพงขวัญ หม่อมพระนางบ่หวงไว้
 ได้แต่เพียงน้ำใส กะพอแล้วละหม่อมคุณ

รางวัลของน้องมี ริมมาเอาเถิดจะเปิดไ่วรรอ
 พี่เอชะให้พื่อ อย่าได้ริรอให้เสียเวลา

หลอนชูชู้เพิ่น (ตอนที่ 3)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

28 ม.ค. 2539

ชายชู้.

(โถ่ล้าเพลิน)

ชายชู้คิดว่ารุ่น อยากรู้ช้อนอุนเมียเขา
 เข้าไปนอนเทียมข้าง ชาวโชมมาโน้มเหนียง
 กุมบังเหียนได้แล้วจ้า จ้าวน่าบ่ฟังเสียง

ปลงคุเขาทำทรงเคยตักน้ำใส่ดินเทล้าง
 เห็นมองเมียงพอมูม้าย คุมป้ายขึ้นแล่นซ่า
 พาเที่ยวเวียงวังสวรรคร์ ลั่นละเมอจนหลงเพื่อ

ตีนมือเปลอไปต้อง ผัวที่นอนสลิ้มอยู่

เสียงอะอืดตื่นทั่ว ละเมอบ้าหรือว่าใด

(ร่ำวงตัด)

แม่นไผเด ซื่อค้อยู่ได้
เข้ากกกอด เซขชมภิรมย์ขวัญ

กะเลยตัดสินใจ เป็นอย่างไรก็เป็นกัน
ก็ให้แสนเข้ายวน เสียนี้กระไร

หลอนชูชูเพิ่น (ตอนที่ 4)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

28 ม.ค. 2539

เมีย

(โอ้ลำเพลิน)

เมียนั้นคงสติได้ มือลูบไล่ไลหา
ซื่อจะไปเสียดายชู อยากชมชูสู้กันต่อ
นางบ่ถือเคอคุณพี่ แนวดีๆ น่องบ่ว่า
พอแต่สนใจแล้ว จังฮ้องโห้ขึ้นวายุๆ

(เพลงร่ำวงตัด)

เมียมมอง ดูผัวยังนอนหลับ
ปากก็บ่นว่า จังแม่น โผเดเอาเหลือ

ชายชู

(ลำเดิน)

ชื่นสะออนได้ชมชู เเทงตกใจย่านสั้น
วงกพุนพี่ หลบลิ้ซ่อนซอนไป
โตนลงชานหนีมาได้ หลบหนีไปชะไว้ๆ
พอเมื่อถึงเฮือนแล้ว เข้าพักผ่อนนอนสดับ

ผัวนั้นน่ายังหลับ บ่สู้หยังพอดี
พอเสียดายชิปล่อยถิม ให้คงค้ำนั้นบ่คือ
มาอีกเคอหม่อมอ้าย มีแสงฮ้ายกว่าชูแนว
มีผู้ชายสิมาหลอน ลักมานอนน่านางน่อง

เพียงแต่เคลื่อนขยับ ไม่รู้หน้าหลังยังจ้วเจีย
ยังบ่เซาจักเทื่อ อันเรื่องเป็นบ้านอน

แพริไปสู้สั้นๆ ควาได้แล้วหย่อยหนี
บ่ให้ไผมาเห็นลัดเลาะเลยจนถึงบ้าน
เสียงโกโจ๊กแจ๊กจัน โกงคอกเอิกนั้นชั่วแซว
ฟังข่าวควาว่าควมลับ ชิแพรงพรายถึงไทบ้าน

หลอนชูชูเพื่อน (ตอนที่ 5)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

28 ม.ค. 2539

ผัว (ลำเค็น)

ฝันบ่้อง จังได้ตื่นตกใจ

เด็กคอนๆ เอามือขว้าง ตินยันเทิงสั้น

บ่เอาใจต่อตั้ง ไหว้พระภาวนา

หาฐูปเทียนมาและดอกไม้ ไหว้พระเดอยามหัวค่ำ

ส่วนชาวบ้านว่านั่น กะเซ่งซ่าโสกกัน

นอกจากหญิงชายชู สองคนที่กลิ้งกล่อม

จักชิไปเคือค้ออัน เหาะฮ่อนว่าน่าหยัง

ฮ้องเป็นเสียงว้ายๆ ว่าผู้ชายมาชมซ้อน

มือตืนจั้งจั้งขึ้น ฝืออำบ้อหม่อมพระนาง

จังได้พาให้นอนฝัน ปวงละเมอชิเป็นบ้า

จำไว้เคือตั้งแต่นี้ ชิดิเทั้นั้นเรื่องฝัน

มันแม่นฝันหรือความจริง กะบ่มีผู้ใดฮู้

พวกคนหอมกะพองนั้น ว่าจริงแท้แน่นอน

หรือชิหวังไปสวมรอย เลียงควงนำเขาบ่

ผู้ชายตีนมีหน้อย

ประพันธ์โดย ราตรี ศรีวิไล

29 ม.ค. 2539

(จิ้นโอ)

โอ้อ้อย...

ผู้ใดอยากได้ไว ต้องใส่ใสจอบข้อ

(เพลงพม่าเถิดเทิง)

ผู้ชายที่ดี นั้นนะมีไม่มาก

ถ้าช้านักจกไม่ทัน ทุกวันนี้

ยังไม่เชื่อหรืออย่างไร ที่ผมได้เล่าให้ฟัง

ออกไปบวชก็หลายแสน แน่นอิงอล

เป็นกะเทยก็เท่าไร รู้ไหมแล้วคุณ

จะเหลือผู้ชายพอเป็นยา ได้เวียงงาน

มีข้อมูลให้แล้ว ยังจะซ้ารอรื

ใช้ฝั่วมาร่วมกันเถิด นะแม่คุณ

(ลำเพลิน)

จริงไหมเล่า ผู้ชายเขาเป็นค่า

ให้ผู้หญิงตามคือ ถามแต่งถามจง

ผู้ชายตีนมีหน้อย คอยก่อนเคือสาวน้อยใหญ่

พอถ่าอย่าชิเปลอ....เคือคุณ....ละน้ำ

อยากจะได้ไปครอง ก็ต้องเร่งรีบเร็ววี

ดวงผู้ชายที่ดี นั้นมีน้อย

ผู้ชายที่ดียัง มีอยู่บ่จักคน

หมดสภาพก็มากลัน เหลือประทาน

คิดเหล้ายาวาวุ่น เป็นแสนเป็นล้าน

หายากเอาการ จริงคุณ

ที่พูดให้ฟังเช่นนี้ ก็ด้วยมีใจเกือคุณ

ผมยินดีทำบุญ ด้วยใจจริง

ผู้ชายควรเต๊ะทำ เอาไว้จังชิคือ

ให้ผู้หญิงถามลอง ออชชายหมายซ้อน

ให้ถามนอนถามนิ่ง ถามเชิงถามทั้ง
ครันฉิ่งโคยอยากได้ ไปเป็นคู่นอนนำ
สะออนเศคราวนี้ ผู้ชายดีได้ทำ

(พม่าเถิดเทิง)

เป็นเคราะห์กรรมผู้ชาย แล้วเศคราวนี้
มาเที่ยวตามเที่ยวตื้อ ทุกเช้าแสง
คิดขึ้นมาทีไร กะบ่เป็นตาเชื่อ
สาวตำใหญ่ตำน้อย ต้องช่วยเขา

(ลำเพลิน)

มีใจกว้าง บั้นไปเคอจั่งฉิแม่น
ซ้อนแล้วซ้วน คือฉิม่วนปาทโทหลาย

ฟังเบิ่งเคอพี่น้อง คงนี้ว่าจั่งได้
ต้องหาเงินมัดจำ จั่งฉิมิชายซ้อน
พัฒนาบั้นบั้น สาวพ้อสิ้นแถ่นนำ

ต้องคอยหลบคอยดี ผู้หญิงขี้แย่ง
พากันขันกันแข่ง เอาใจเฮา
ผู้ชายควรจุนเจือ ขอย่าได้ดูเบา
นี่ถึงอกเขากเรา จึงจะดี

แฟนตำใหญ่ตำน้อย มีเป็นร้อยจั่งฉิควร
มาขอจับขอบาย ชั่วแซวบ่มีเอื้อน..

กลอนชมสาวเถาะฮ้าน

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

1 ม.ค. 2530

เด็กมาแล้วพามอแคนเลียบล้ามองไปนำเถาะฮ้านหาซู้คู่ครอง
ตาให้จ้องแลส่องหาแฟนทั้งหมอลำมอแคนเปลี่ยวใจทั้งนั้น
เสียงแคนจันอัศจรรย์ยามเป่าจั่งว่าปากคาบเต้าแวงเต้าใส่หน้า
จ้าเจ้าจ้าแวนำเร็วไวสีพาไปชมสาวผู้ฟังริมฮ้าน
เจ้าผู้หวานตาเจ้าผู้สาวมาฟังลำสน้ายแนบแนบผู้แนบหรือแฟนมาน้ำบ่
งามแต่น้อหม่อมน้องพี่แลจ้องมักหลาย

เสื่อลายมีแฟนหรือยังพี่เป็นบักลั้งเมื่อมองเห็นสาว
เสื่อคำเสื่อขากังงามเหมือนกัน ไหวห้วนเมื่อมองสบตา
น้องไม่มองมาทำให้พี่ปวดใจ บ้านน้องอยู่ทางทิศไหน
ได้ไหมถ้าจะตามไปส่ง รักพี่ให้น้องตอบตกลง
อย่ามัวพะวงเลยนะน้องหนา หากน้องต้องใจจงโปรยยิ้มให้เถิดนะเธอจ้า
จะหาผู้ใหญ่ม่า ให้น้องตั้งตา รอคอยพี่มาสู่ขอ

รอเดือนน้องจงชายไว้แน่ คั่นสนใจพี่แท้ให้ตีคิ้วส่งมา
ฮอดปีหน้าสีให้แม่มาขอ ถ้าเอาเงินพอๆ จั่งแต่งงานเดือนน้อง
ของจงไว้เป็นแฟนไว้ก่อน อย่าแสนงอนเถิดน้องอย่ามองหน้าอ่วยหนี

อ้ายอยู่พี่ลิมองเหม่อไปไสหันมาเป็นกำลังใจให้พี่ชายเน่เดือน้อง
 อยากรองสาวๆ ฟังลำ ลือคำลือลายลือขาว
 คนที่ไว้ผมยาวสาวพริ้งพราวผมยาวเพียงไหล่
 ถ้าหากสนใจผมขอขอบคุณ จักว่าทำบุญรักผมเป็นทาน
 สาวใดสนใจเชิญจง มานั่งครองสี่ห้องหัวใจ
 ไวรืบไว ช้าไปจะเสียใจชีช้า ชื่นช้าจะเอาเข้าโรงจำนำ
 เอาหัวใจไปจำเดี่ยวจะไม่ได้คอง
 ถ้าใครยังไม่มียอง ต้องการคู่ครองรีบจงเถิดหนา
 หากสนใจเชิญมาจงพี่เถิดหนาคนดี
 ถ้ารักกันอีหลี ขอรวมชีวีไปจนวันตาย

กลอน ชีวิตฮ้างๆ (ชาย)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

1 ม.ค. 2530

ชีวิตฮ้างๆ อย่างผมเจ็บปวดระบมมานานมากแล้ว
 มีแฟนแล้วเขาก็แจวชาวบ้านเขาแซวว่าบ่าวพ่อฮ้าง
 เหนื่อยกายความเหงาผมจึงดื่มเหล้ากันเศร้าพร่างๆ
 ร้องเพลงครวญครางเพื่อมีแม่ฮ้างมาสนใจ
 แม่ฮ้างกะซังเถิดครับ เมาแล้วผมหลับสบายๆ
 ไม่มีขวยมดแดงทรายกับคนหลายใจที่ไหนไม่เกียง
 กอดเกล้าแทนหมอน ฟุตบาศยามนอนนุ่มดีกว่าเตียง
 ถ้าขาดคู่เกียงแล้วผมจะเกียงหาเตียงทำไมๆ
 หละปล่อยมันไปตามเรื่อง บ่ฟังเสียงตายถิ่มกะซาง
 ตามประสาชีวิตฮ้างๆ ความหวังข่อยพังทลายซีเป็นสิตายบ่สนแล้วๆ
 เปิดขวดสุรามารินดื่มกันให้วันจกสองสามแก้ว
 บ่สนกับโรคปวดแหว่ เคาะขวดเคาะแก้วไปตามเสียงเพลง
 หละไผลิเซ็งผมได้ ร้องเพลงไทยหละสตรงฝรั่ง
 ไอแอมอีลชีวิตฮ้างๆๆ นายจ้างพื่นแก่วงหัว
 เพราะว่าเขากลัวผมไปแข่งเพราะผมร้องได้มันกว่าพรศักดิ์ ส่องแสง
 เพราะเสียงผมดังแสงกว่าว้าวฮ้อง

คู่มือประกอบการเรียน

ลากลอนซึ่งด้วยตัวเอง ตอนที่2

ฝ่ายหญิง

โดย

ราตรี ศรีวิไล

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานหมอลำ ราตรี ศรีวิไล

41/60 ซ.หมู่บ้านเสรี ถ.มิตรภาพ

อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

โทร/แฟกซ์ (043) 243-070

มือถือ 01-8715868

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ 2537

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

1 มี.ค. 2537

ยกที่ 1

ตอนที่ 1 ลำทางสั้น ไหว้ครู (ทำนองดั้งเดิม)

(ลำทางสั้น)

โอะละนอ.....	สาธุสาผู้ข้าขอบูชาคุณพระรัตนตรัย
พร้อมด้วยสิ่งศักดิ์สิทธิ์	ที่ทรงสิ่งสถิตอยู่บนแผ่นดินโลกา
คุณบิดามารดาคุณครูบาราตรี	ให้มาคุ้มเหลียมมัง
ผู้ข้าล่าบเนเวทืออย่าให้มีเนวคา	สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในโลกา
ให้มาคุ้มห่มห่อในวันนี้	
โอะละนอ..... นวลนวลเอย...	
สาธุสาจั่งว่าสาธุเดื่อ	ข้าขอยอมมือน้อมจอมไตรอันประเสริฐ
คุณพระพุทฺธเลิศล้ำให้มาคุ้มเหลียมมัง	พระธรรมเจ้าพระสังคังพร้อมพริ้ง
ให้มานำอยู่ป้องสมองข้าท่าลำ	ไหว้ทุกก้าพระคุณสิ่งศักดิ์สิทธิ์
คุณทั้งหลายผู้มีฤทธิ์ให้ช่วยมาปกป้อง	นำสมองของข้าปัญญาดีถ้วนถี่
พระจัตุโลกบาลทั้งสี่ธรณีนาคน้ำนางน้อยเมฆลา	คุณพระอินทร์อยู่ฟ้าให้สอดส่องสรญาณ
อภิบาลนำชัยให้ว่องไวปานฟ้า	เทวดาพระพรหมพร้อมพระอิศวรแสนล้ำ
ขอให้นำปิ่นป้องคองคุ้มอยู่ชุกราม	อย่านั่นเดื่อ...
อย่าให้ตกคะมะค้ำยามว่าหากลอน	คุณครูบาอาจารย์สอนให้ส่งพรนำสู้
นำนั้นเดื่อนำมาชบค้ำยามล่าอย่าให้ต่าง	หาหนทางช่วยให้ดีได้ตั้งใจ
ขอให้คุณอ้อได้สอดส่องมองนำ	แม่นสิล่านเวได้ให้ม่อนปานบักคุมกึ่ง
หาหลักอิงหลักอ้างให้มาเห็นหนทางอย่าค้ำบ่อนสิว่า	ให้ลำดั่งจิ้นหน้าพอนปานฟ้าล่งบน
ให้คิดค้นล้ำเลียนเลียนไหล	ครุราตรี ศรีวิไลผู้สั่งสอนความสู้
ให้นำชุนนำค้ำมองนำทุกเมื่อ	มนต์เขาใส่ลำเอือระเบิดปิ่นผ่าม้างมาง้างกะอย่า
	ถอง
ขอนั้นเดื่อขอให้ดีถึถ้องล้ำคองปานลม	ให้สมองนางคมวับไวไสแจ้
ล้ำแสดงเทิงฮ้านปฏิภาณอย่าได้หย่อน	เทิงบทกลอนกะให้ค่องทำนองห้าวเลี่ยนไหล
แม่นสิล่านเวได้กะขอให้คิดได้ทุกอย่างเฮียนมา	อย่าให้คาบทกลอนม่อนไหลปานน้ำ
ยามเขาถามเขาส่อ ขอคดี ชี้อ่ง	ให้ม้องเห็นค่องน่องอย่ามีข้องคักคา

ให้นั้นเด้อให้คุณอ้อแก่กล้าออกทำเพลงฤทธิ์	ให้นำทางความคิดโล่งไหลไปหน้า
แม่นเขาลองมณฑก้าคาธาเสกใส่	อย่าให้ถองถึกได้มาไ้ชุนคิง
ขอนั้นเด้อขอให้คุณอ้อวิ่งปิดไปหนีไกล	ศัตรูมาทางใต้ให้แล่นไปทางนั้น
ขอเชิญขันครูอ้อนำมาขอมายอสมองให้ไหลหลัง	คุณนะอมจั้งจั้งให้คนหอมฮักใครใจลุ่มลุ่มหลง
คุณศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่ทั่วขอบโค้งโขงขอบจักรวาล	คันไ้ยีนคำขานเรียกวานขานเอ็น
เชิญให้มากองค้อมปกคุมหุ้มห่อ	เชิญมาขอมายอให้ผู้ข้าแก่กล้าปัญญาล้นล้นคน...

(เว้า)

ในยามขนี้แม่ไหว้ครูแบบสุดสะแนน ตามแบบแผนโบราณพ่อแม่เฮา
 ยกต่อไปแม่นไหว้ครูล้าซึ่งยุคสตรงแบบใหม่ แยกนี้บ่ทันเว้าไปไกลไหว้คูไว้ท่อนี้ลีหามองอย่างลง
 เอ้ายาวไปเรื่อยๆ หมอลำฝ่ายแคนเริ่มและเด้า... ไปแต่เดี๋ยวนีโลก

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 1 ตอนที่ 2 เดินดงทำนองดั้งเดิม

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

2 มี.ค. 2537

บัดนี้โจับทซ่อนฟังกอนของคู่	กอนยกอ้อขอกุหยุดไว้เพียงลำนี้ก่อนเด้อซุมผู้ฟัง
หยุดพักยั้งฟังเบ็งตอนสอง	ฟังบทกอนทำนองผู้สองเขาเว้า
คอยฟังเอาคอนเสี้ยวเที่ยวซอนซ่อนต่อ	มีเป็นบทเป็นข้อฟังแล้วม่วนใจ
ครุราตรี แต่งไว้สารพัตนนามี	เทิงกอนดีกอนดั่งกอนเฮและกอนเสี้ยว
มีกอนเบรียวเค็มจางทุกท่า	บ่มีการน้อยหน้าเดียมพ้อมซุทาง
กอนไ้คีเด็กมาจั้งจ้าวใส่กอนจั้ง	ให้คนฟังนี้ละแม่นลิมหลงเบ็งกันจนแจ้ง
เอาให้ขตาแห่งคนฟังควดหม่องเขี้ยว	กอนเดี๋ยงๆ เสี้ยวๆ จดมาไว้ใส่กัน
ยกนี้้นใจก่อนบทกอน	ยกที่สองฟังตอนชายเขาเว้า
คอยนั้นเด้อคอยฟังเอาตอนหน้าเด็กมาเส่งหน้า	ยกแรกลำท่อนี้ที่หน้าต่อกอน
ดิฉันขอวิงวอนให้พี่น้องฟังต่อเด้อคุณท่าน.....	

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)
ยกที่ 1 ตอนที่ 1 ไหว้ครูทำนองลำซิ่ง

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

3 มี.ค. 2537

ไหว้ครูแบบลำซิ่ง

(โอ้แบบทางล่อง)

ขอทาบทอนวอนไหว้ถวายคุณไว้ก่อน ผู้ขำล้าและพื่อนขอให้ได้ตั้งใจ
คุณบิดามารดาข้าขอยกขึ้นไว้แล้วก้มทาบวันทา คุณบาอาจารย์สอนโปดส่งพรนำชูคำ.....

(เพลง)

นะโมข้าขอบุชา	ก้มทาบวันทาคณบิดามารดร
สิบนิ้วยกขึ้นวิงวอน	คุณครูผู้สอนประสาทพรจงจำ
ข้าเจ้าจับฮ้องพื่อนล้า	ขอให้ดีเลิศล้ำด้วยสติปัญญา
เหล่ามวลหมู่เทวดา	เชิญช่วยกันมาโปดปานปะทาน
กานนมัศการ	ให้คลาดแคล้วภัยพาลอย่ามีมารเบียดบัง
ขอคุณพุทธรังกรรมมัง	คุณพระสังคังช่วยให้สมหวังดังปอง

(ลำย่าว)

คนยอข้องปัญญาไวไสต้องให้มองเห็นคองน้องอย่ามีข้องหมองได้
ยกขึ้นไว้ก้มทาบวันทา ผู้มีภูมิปัญญาสร้างสรรค์ลำซิ่ง
คุบาทหญิงผู้ช้อยอนุรักษ์ไว้คราตรี ศรีวิไล ผู้คิดค้นขึ้นมาก่อน
ประยุคต์หมอลำกลอนให้ลูกหลานสืบไว้บมีให้เสื่อมหาย
ก้มทาบไหว้ขอระลึกถึงคุณผู้กำจุนหมอลำให้อยู่ยงคงไว้
ไสปานแก้วคุณครูผู้ประเสริฐให้หมอลำได้เกิดคู่อีสานอยู่ได้ขอให้งเจริญ
บัดนี้เอนถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คุณดนตรีผู้ทรงฤทธิ์ให้ล้าแลวันนี้
เสียงดนตรีกะให้พร้อมเสียงลำให้ก้มก้อม
ไปนากันอ้อมล้อมเพียงพร้อมสู่อัน
เชิญทุกชั้นคุณพระปะโคนธรรมพ
คุณพระวิษณุกรรมขอเชิญมารับส่งหวนเห็นฮู้
มาช้อยชวยมล้ำยามพื่อนพระปัญญาจะถึงจรมายอข้องชูใส่
ถ้ากะให้เยี่ยมไหลดนตรีกะให้คล่องอย่ามีข้องคักคา

(เพลง)

พระคุณทั้งหลายจงมา
 คนตรีทั้งลำแคนกลมเกลียว
 ยกคุณแล้วขอเชิญลง
 ให้ความทรงจำ
 คุณสิทธิกำมั่ง
 ประสิทธิเมฆมหาโลโก

(ลำยาว)

วอนคุณท่านพองสังข์คีตสิทธิตี
 ในสากลโลกนี้อย่ามีย่านย่อนไผ
 ถวายคุณเป็นก่อนก่อนสิลำวันนี
 เชิญมาแนบมาอิงตัวข้าอย่าห่าง

(เว้า)

การไหว้อ้อชอครู
 ศิษย์ที่ดีต้องมีความกตัญญู
 บัดนี้ซื่อนหันอ่วยมาหา
 ผู้แต่งบุญคุณคำ

ช่วยสติปัญญาให้ทำทางปาดเปียว
 ฉลาดเฉลียวกลมเกลียวมันคง
 ให้มาเข้าทรงให้ลุ่มหลงกอนลำ
 ปะเสริฐเลิศล้ำเหมือนมีมนต์จั้งจ้ง
 คุณอาจารย์ยังยิ่งใหญ่อัศจรรย์
 มหาสุขโขมหาชัยโยชั่วกาล

อยู่ทั่วจักวาลขอเชิญท่านทุกที่
 ยกขึ้นไว้อ้อป้องคคุณกาย
 ครุราตรีเจ้าแม่หมอลำซิ่ง
 ให้เห็นทางค่องน่องยามอ้องไอ้อลำ

นี้จะจบลงแล้วบ่มีแนวค้างอยู่
 บ่ได้ลบหลู่คุณคำผู้สอน
 ไหว้เจ้าภาพศรัทธา

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 2 ตอนที่ 1 ประกาศศรัทธา(ทำนองลำยาว)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

4 มี.ค. 2537

หมอลำมาถึงแล้วโฮแซวฮ้องไล่
 นอกจากนี้เตรียมแต่งจัดหา
 ฟีน้องมาโฮมล้อมเป็นแถวถันพันหมื่น
 บ่บกพร่องหว่างไต่
 แจกการ์ดบอก
 หลายมากลั่นคนอั้งโฮมบุญ
 ไสปานแก้วบริสุทธีผุดผ่อง

(เพลง)

ทั้งผู้น้อยผู้ใหญ่ญาติพี่น้องจัดตอนฮับดี
 เลี้ยงข้าวปาอาหารชูปะการเพียงพ้อม
 ต่างพากันชมชื่นสังสรรค์กับฟีน้อง
 พอใจพ้อมวงศาคณาญาติ
 เผ่าเวือเคือเหง้าหลังโฮม
 สละทุนปัจจัยใคร่คราวญาติแล้ว
 บ่มีหมองหม่นเศร้าใจเจ้าชื่นชม

ศัพท์ธรรมคำว้อฐารมย์
 ไคร่กรวณุตีแล้วแปลว่า
 เต็มใจจัดงานใหญ่โต
 หมอลำขออวยพรท่าน
 ขอให้ได้ลาภยศสรรเสริญ
 ขอพรคุณพระจงช่วย

(ลำ)

ลูจีด้วยจตุพรทั้งสี่
 หมอแคนย่อนหมอลำจ๋า
 เจ้าภาพนั้นกะผ่องเบิ่งหมอลำ
 ผ่องสอยนำพ้อม
 อยากฮู้ว่ามือนี้ลำซิ่งลีตำได้
 เสวนาพอควรจั่งม่วนนำลำซิ่ง
 หมอลำยุคพัฒนานับแต่มี
 พัฒนาบให้ด้อยก้าวไส้นำสมัย
 สมกับเป็นต้นแบบลำซิ่ง
 เปิดตำราเขียนกอน
 แต่ก่อนนั้นตำใส่กับแคน
 เลยมมาถึงสมัยเดี๋ยวนี
 โลกหมุนเวียนก้าวหน้ามาแล้วผู้วัน
 ปมผสมผสานเลือกปีบปุงไซ
 อนุรักษ์โดยการพัฒนา

(เพลง)

ไม่ลืมวัฒนธรรมไทย
 มาดกตกทอดมานาน
 ของเก่าเอามาพัฒนา
 เพื่อให้ทันสมัยยุคใหม่
 ลำซิ่งปรับปรุงให้เหมาะสม
 ศิลปินจะยังยืนอยู่ได้

ทำตามเหมาะสมอารมณ์ปรารถนา
 นิสัมมะกรนังเสยโย
 หวังมหาลาโภจากผลบุญศีลทาน
 ให้คลาดแล้วภัยพาลของท่านจงเจริญ
 คิดทองคิดเงินให้เจริญร่ำรวย
 ให้เจ้าภาพร่ำรวยสุขเกษมเปรมปรีดิ์

บัดนี้เป็นหน้าที่หมอลำลีจ้าวสาวเข้าใส่กอน
 คนตรีเร่งจ้าวสาวเข้าใส่กัน
 ฮับแจกคนไปนำทิ้งติดฝั่งหมอลำ
 ซอมเบิ่งได้เจ้าภาพพอใจฟังลำเต็มที
 ในยกนี้แม่นประกาศศรัทธา
 หญิงชายพร้อมรอฟังตั้งท่า
 ลีก้าวหน้าบมีล้ำถ่าถอย
 แม่ราตรี ศรีวิไลบยอมหยุดนิ่ง
 ปีบปุงบได้หย่อน
 บ่อนใต้เป็นประโยชน์ได้คงไว้ชูอัน
 มีแต่ลายสุดสะแนนกับล่องยาวลงเดี่ย
 มีการปีบเปียน
 ก้าวตามขั้นยุคพัฒนาการเอาคนตรี
 บได้โลลิมถิ่นของดีมีค่า
 เอาคนตรีตี๋มเข้าของเก่าบตี๋ม

อนุรักษ์เอาไว้ของดีอีสาน
 แต่โบราณกาลได้สืบสานกันมา
 จากถ่ากลอนธรรมดาเป็นจังหวะเร้าใจ
 ก้าวรุกไปตามสมัยนิยม
 ท่านผู้ดูผู้ชมโปรดจงได้เข้าใจ
 ต้องอนุรักษ์เอาไว้พร้อมกับพัฒนา

(ลำ)

เต๋อคุณค้าศรัทธาน้อยใหญ่
 เอาไว้อย่าป่อยไล
 คนอีสานควรรักแบบอีสานเฮาไว้
 ลำเพลินลำซิ่งลำหมู่
 ประสานสร้างสิ่งดี
 จ้างหมอลำซิ่งมาจั่งแม่นดีหลายลัน
 ทางเจ้าภาพนั้นกะได้บุญพร้อมพรำกัน
 ม่วนนัวเนี้ยนากันครบครันทั้งค่าย
 ต้องไปแบบสตรึง
 โอ้ได้โอ้นอให้จ้าวเล่นๆ ๆ ๆ ของมันแม่น
 ไกลหม่องมันสิแล้วแอเจ้าจ้งหน้าแสง

(เว้า)

ยกนี้ลงแบบสมัยใหม่ เต๋ยถามข่าวบ้านหมอลำฝ่ายชาย
 ฝ่ายหมอแคนมีหน้าที่ไค้ แต่ทำให้ไปไค้ข้างหลัง อย่ามาไค้ข้างหน้า มันสิหย่าม

วัฒนธรรมไทยให้พากันยึดหมั้น
 จ้างหมอลำนี้กะแปลว่าได้ชื้อช้อยอนุรักษ์
 จ้างหมอลำประเภทไค้กะได้ลำกลอน
 ถือว่าได้ชื้อช้อยศิลปินพื้นบ้าน
 คือมือนี่เจ้าภาพศรัทธา
 คนผู้ฟังกะหากแตกจันๆ นำกันฟ้อนใส่
 หมอลำนั้นกะได้ค่ากองเชียร์
 ตามสไตล์ของหมอลำซิ่ง
 เร็วฟ้าจ้าวเล่น
 แอหมอแคนให้ค้อยๆ ไว้

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 2 ตอนที่ 3 เต๋ยข่าวบ้านหมอลำฝ่ายชาย

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

6 ม.ค. 2537

(เต๋ยพม่า)

บ้านพ็อยู่ไหน
 อยู่ไหนคนงาม
 ถ้าฮักกันอีหลี
 น้อยอยากติดตาม

(เต๋ยธรรมดา)

ให้อายไชมาก่อน
 อายมีคู่หรือหากยังอยู่ว่าง
 เจ้าผู้เวลานากว้าง
 มีกกเหนกกเคียวเน็งๆ

น้อยอยากตามไปเยี่ยมยามไค้ถาม
 น้อยอยากขอถามคนดี
 ให้เข้าใจเสียทีคนงาม
 และอยากจะถามบ้านเกิดเมืองนอน

บอกเฮือนซานทางบ้านอายอยู่
 ทางอายให้ว่ามา
 ลวงไกลต้นไม่บ่แก่น
 เขาปลายเจ็ยแล้วไปชาย

(เตี้ยโงง)

อยากไปเป็นคู่เคียงกาย
 นื่องก้าวรถไฟชนกัน
 นื่องก้าวจะถอนตัวคืนไม่ทัน

แต่ก็ไม่วายคิดพลั่ว
 ก้าวไฟไม่ทันสับกลางไว้ก่อน

(เตี้ยธรรมดา)

กันฮักกันให้ชายเว้า
 บ้านพ่อแม่ญาติพี่น้อง
 เป็นลูกไฟฟ้าไฟเด้ออาย
 เว้าความจริงเป็นฮ้างหรือหม้าย
 ไหวจามาจากก่อน
 เบิ่งใบหูทรงเหลือองเต้อๆ
 เว้าซื่อๆ แม่มีเมียแล้วไป
 กันอายใจเจิงสิไปเยี่ยม....

ความจริงให้น้องฟังแทน
 ของอายนั้นอยู่ใส
 หรือตัวของชายยังโศดซิงๆๆ
 ขอเชิญอายจงว่ามา
 นอนเดียวหรือเกี่ยวกับคู่
 เมียเปลอนั้นจั่งสิคือ
 บ้านอยู่ใสน้องอยากตามไปเบิ่ง

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)**ยกที่ 3 ตอนที่ 1 นิทานนกระยางขาว (ทำนองลำเติน)**

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

6 มี.ค. 2537

เพลงสลับลำ**(เพลง)**

ขอเชิญผู้ฟังทุกท่าน
 ลูกมาฟ้อนเถิดนะพ่องามขำ
 ฟ้อนไปฟังไปก็ไม่ว่า
 มีความสุขสำราญที่ไหน

ก่อนฟังนิทานให้ฟังเพลงก่อนลำ
 ฟังนิทานอิงหลักธรรมไม่มีพิษมีภัย
 ถ้ามีเหล่าและสุราให้แบ่งกั๊งกันไป
 นั้นและคือกำลังใจต่อให้อายุยืน

(ลำ)

ชวนกันขึ้นมาขึ้นฟ้อนใส่
 สุขเลิศล้ำมาโค้งใส่ชายหญิง

ฟังนิทานจะได้เทิงฟ้อนใส่นำ
 หมอลำก่อนยุคสติงต้องฮ้องเพลงเทิงเติน

(เพลง)

เป็นแฟนของไผละคุณพี่
 ถ้าพี่ไม่มีแฟน

นั่งหมอบนั่งลื้ออยู่บังแสงไฟ
 น้องขอควงแขนพี่จะว่าอย่างไร

ของจิ้งพีได้หรือไม่
ถ้าจะผูกไมตรี
ลูกมาเพื่อนให้สุดสنان
(ลำ)

มาเคื้อพีมาเคื้อมาเคื้อๆ
ไผละนั้นมายืนอยู่ทางหลัง
มาเคื้ออายสาวหมอลำยังว่าง
เจ้าบ่เพื่อนแสดงว่าย่านเมีย

ทั้งสี่ห้องหัวใจน้องจะให้เป็นทาน
สาวหมอลำยินดีที่จะเป็นแฟนทาน
หรือกลัวเหลี่ยมไม้คานแม่บักห่าจะนำตี

คันเมียเปลอให้ฟ้ามาเพื่อนใส่กัน
คอยระวังเอาเคื้อบักห่าเมียฮ้าย
คันหัวใจอายว่างทางน้องสิฮับเอา
เสีโยใจภายหลังบักห่าเซาลำแล้ว....

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 3 ตอนที่ 2 นิทานนกระยางขาว (ท่านองลำยาว)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

7 มี.ค. 2537

บัดนี้จักกล่าวเรื่องนางนกระยางขาว
จักกล่าวตนตัวหล้าสุชาดา น้อยอ่อน
ชาติก่อนพูนบุญบ่ชูซัก
ชาติก่อนเป็นเมียอำบมีหยังอีคอกยาก
สุธรรมา สุันทา สุจิตรา
คันตกมาตอนนบมีไผเป็นหมู่
ส่วนมาขมานพพอทำกาลกิริยา
ภรรยาทั้งสามฮ่วมกันสวรรคฟ้า
สุจิตราได้สร้างศาลาฮ่วมพี
กรรมที่นางบ่ได้สร้างก่อศาลา
บ่แสวงหาสูทำบุญนำหมู่
เกิดมาปางควานี้ได้เป็นนกระยาง
เมียทั้งสามสมมาคมุงเมืองสวรรคพร้อมพร้า
เมื่อนั้นเคื้อองค์พระอินทราท่าน
เห็นแต่นางนาถน้อง
ตายเป็นนกระยางน้อยคอยสวบปูปา
ลงมานำเอาน้องสุชาดาเมียเก่า

เป็นเรื่องราวตอนสองต่อรองตอนต้น
แต่ชาติก่อนบ่ได้ทำสร้างส่วนบุญ
เกิดเป็นนกระยางขาวเที่ยวกินปาข่อน
มาขมานพอายเป็นแก้วมิ่งขวัญ
เป็นเมียฮ่วมกันปางนั้น
สุชาดาบ่ฮู้ว่าอวนอายเกิดใน
ตายจากชาตินั้นได้ไปเกิดเป็นพระอินทร์
เพราะว่าสุธรรมา สุันทา
สุชาดาผู้นี้เมียน้อยบ่ทำ
มีแต่เนาในเฮือนแต่งโตทาเป็ง
คิดว่าผิวสร้างแล้วบุญสิฮู้ส่งนาง
เกาะนำอ่าวอิมหนองส่องหาปูปากุ้ง
มีไปเหม็ดทุกก้ำที่เคยได้แต่งทาน
เล็งญาณสอดส่อง
เมียน้อยผู้ปาย
ความเมตตาติดตัวผู้ใจบุญล้ำ
เอานางนกขึ้นเฝ้าสวรรคก้วางช่วงปรางค์

นกกระยางเห็นเจ้าเมียใหญ่ทั้งสาม
แนมคูสีโสมร่างของนางบ่คือหมู

สุธรรมมา สุนันทา สุจิตรา อุปลามปานแถม
บอกล่าวอยู่บ่ได้ให้นางน้องสงคิน

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 3 ตอนที่ 3 นิทานนกระยางขาว (ทำนองลำล่อง)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

8 มี.ค. 2537

จีนอยู่ไปบ่ได้เพราะความอาย
นางเลยเวียนวานไหว
เชิญพระองค์จั่งได้พาน้องสงคิน
ผัดแสดเดิมความทุกข์แก่สุชาดาน้อย
เมียทั้งสามนั้นกะได้ไปพร้อมอยู่สวรรค์
รู้ว่าผัวได้เกิดเป็นพระอินทร์
สุธรรมมา สุนันทา สุจิตรา
เป็นอักรรมเหตึเ็นาสวรรค์ฟ้าพ้อม
นางเลยได้คิดค้นกรรมเก่าตามมา
บางบ่มส่วนฮ่วมกับผัวแพงพอน้อย
กำฝ้ายเอื้อยเมียใหญ่ทั้งสาม
ได้แต่ต่อมใจเศร้าเหงาพะทัยบ่มีสว่าง
ทั้งสามคนเกิดพ้อมเพียงหน้าฮ่วมกัน
นางหลงเดินทางผิดแต่ชาติหลังปางพุ้น
คิดว่าผัวและเมียทำแทนกันกะได้
นางกะเลยบ่ได้ทำบุญนำเพิ่ม
ตกหว่างกรรมเกือกแก้วชาติใหม่มาถึง
นี่ละนอกรรมที่นางบ่เคยสร้าง
สุชาดานวลนางจั่งเกิดเป็นนกกน้อย

เพราะร่างกายเป็นสัตว์อยู่ไปอยากอายหมู
พระอินทราให้ไปส่ง
กลับลงมาภาคพื้นเคยอยู่ตามเดิม
รู้ว่าผัวขวัญช้อยตายไปเกิดชาติใหม่
แต่ก่อนนั้นกะพ้ออยู่พอกิน
แสด่วนวายอยากอายเจ้า
ได้ไปนำเกิดพ้อมที่
เพียงหน้าสู่คน
ตอนผัวสร้างศาลาแต่ชาติหลังปางก็
บุญส่วนเล็กส่วนน้อยโตช้อยบ่ได้ทำ
พุ้นได้ทำบุญตามสร้างศาลาพ้อม
แสดไปเห็นเมียหลวง
นางนกกเห็นจั้งซันแสดหนักหน่วงความคิด
บ่เคยทำบุญฮ่วมกับสามีจักเทื้อ
ผัวทำแล้วกะสว่างใจ
เพลินแต่ทางเครื่องเอ้ทาแปงแต่งตัว
จิงคำนึ่งหวนคิดผู้เดียวเฉลียวพ้อ
ทำบุญหยังจักอย่าง
กรรมเวรห้อยตั้งแต่หลัง देंนอ...ละน้ำ

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 3 ตอนที่ 4 นิทานนกระยางขาว (ทำนองลำเดิน)

ครูราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

9 มี.ค. 2537

สุชาดาลำพิ่งในดวงจิต
ได้มาเกิดเป็นนกกะยางขาว
สุธรรมา สุนันทา เมียใหญ่
เมียใหญ่ได้เกิดดีหนักหนา
สุชาดาไม่ทำบุญสักอย่าง
เมื่อกรรมเก่าตามมาจึงสู้ผล

(ลำ)

กรรมของของหล้าสุชาดาแต่เก่า
กรรมแต่ชาติก่อนก็

(เพลง)

สามีทำบุญกับเมียใหญ่
ได้เป็นพี่เมียเคียงคู่กัน
คิดได้ว่าตนมีกรรมเก่า
ต้องใช้กรรมทั้งชาติเนนแสนนาน

(ลำ)

กรรมๆนี้มีจริงบ่ล่าย
เมียใหญ่นั้นชื่อว่าสุธรรมา
สายใจน้องนกกะยางบ่คือหมู
อย่างซ้องๆตอฮาบ

ขาดคู่คิดเกิดผิดเป็นนกสา
เพาะมันถึงคราวต้องใช้กรรมใช้เวร
สุจิตราก็ได้ก่อสร้างศาลา
ผลบุญสร้างศาลาอ่วมกับสามีตน
จึงเกิดเป็นนกกะยางเพื่อใช้ชาติคน
แต่ชาติก่อนเป็นคนบ่ได้สร้างศาลา

นงนางหล้าสุชาดาคิดฮ่า
บ่เคยสร้างส่วนดี

พี่จึงได้ทำบุญสู่สวรรค์
มีแต่ตัวฉันอยู่คนเดียวเปลี่ยวเอย
จึงต้องเศร้าเกิดเป็นสัตว์เดียรฉาน
เพราะไม่ทำทานกับพี่ผู้มี

มาฆมานพย้ายไปขึ้นสวรรค์
สุนันทาสุจิตราได้เกิดดีนำฮ้าย
หากินปูและกุ้งตาน้อยค่อมอง
กรรมบ่สร้างศาลาจั่งค่อมเป็นแวนนี่.....

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 4 ตอนที่ 1 อีตลิบสอง (ทำนองลำยาว)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

10 มี.ค. 2537

(โอ้แบบลำยาว)

ขอเชิญชวนพี่น้องให้มาร่วมกันเพลินๆ

ไปเดินเรคมันเสียเงิน บ่พรีคือลำซิ่ง

ขอขอบคุณด้วยใจจริง ในน้ำใจของท่าน
ฝากคำสั่ง เสียงพลอยๆ
เดื่อแฟนฟัง...เดื่อคุณท่าน...

(เว้า)

ธรรมดาคนเฮ หว่านแหะหวังปลา
มีคตินำเหนืให้คนเ้าคนแก่เพิ่นได้จำจื่อไว้
ต้องถือฮึดถือครองฮึดสิบสองคือหยังจงฟังเอาไว้
ฟังให้คิเดื่อพี่น้องสิเป็นแท้จังได้
ผู้มักกั้งข้างฮ้านกะให้กั้งพอดี
กันหน้าหลายฮ้านความคั้นเจ้าคำ
สิเห็นหิเมียวว่าแม่นหนึ่งเห็ดถ่าน

(ล่าย่าว)

บัดนี้ฉันทิเว้าฮึดเก้าครองหลัง
แต่สมัยองค์เจ้าโคคมบ่ทันเกิด
ชื่อสมมุติธรรราชเจ้าพรยาใหญ่ครองเมือง
ตอนนั้นทำตามข้อ พระรัสสีสอนสั่ง
ฮึดสิบสองว่านั่นถื่อมาแต่โบราณ
คอยฟังคุดเอาไว้ เยาวชนรุ่นใหม่
เมืองไทยเฮา ที่มันคงได้นั้น ต้องถือฮึดถือครอง
เริ่มแต่เดือนเจียงนั้นทำไปสับเปลี่ยน
ตลอดเหม็ดทุกก้า น้อยใหญ่ชาวไทย
ฟังแล้วจำเอไว้ ฮึดสิบสองครองเที่ยง
ชุมพระสงฆ์เจ้าเตรียมพร้อมเข้ากรรม
หลัวหรือพินเตรียมมา ใส่เฮือน โสมไว้
ออกเดือนสี่ เอาบุญฟังธรรม
คิดถึงคราวลงเล่น ผ่านดอกโนเกินม่วน

ที่ถ่มเวียกถ่มงาน ทางบ้านมาเซียร์ซ่อย
ไวนำพวกหมู่เจ้า ซ่อยเซียร์ให้แม่น โคงคัง

เฮ็ดนากะหวังเข้าเฮามาถ่ากะควเว้า
ไปเว้าต่อกันเกิดเป็นคนไทยนั้น
กลอนต่อไปเบื้องหน้าจั่งสิเป็นครองสิบสี่
เอาจั้นเข้ามาชาวคณะคนตรี
อ่ยพากันรินหน้าเอาๆ
เป็นลิลากลิลีเสียมเข้าคักๆ
เดื่อสิบอกให้

ตั้งแต่โบราณเฮาพระรัสสีสอนไว้
ศาสนาประเสริฐเจ้า คราวนั้นบ่ได้มี
บ่ได้เคืองแนวโตอยู่เย็นหายฮ้อน
ฮึดสิบสองแต่งตั้งมาทำสูวัน
ชุมลูกหลานบางคนอาจยังบ่ทันฮู้
เพื่อได้จำจื่อไวนำไปใช้ต่อกัน
ฮึดสิบสองคือหยัง จงฟังเดื่อท่าน
แต่ละเดือน ประเพณีเก้าครั้ง โบราณตั้งแต่งทำ
ได้รวมใจกันถือฮึดครองของเค้า
เริ่มมาจากเดือนเจียง
ฮอดเดือนยี่ถ่าถ่าพินถ่านให้จัดหา
เดือนสามได้ เอาบุญเข้าจี่
ตีกลองจันค้ำๆ ใจเต็นอยู่บ่เป็น
จัดเตรียมมวนดอกไม้เอไว้ครบครัน

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)
ยกที่ 4 ตอนที่ 2 ฮีตสิบสอง (ทำนองลำยาว)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

11 มี.ค. 2537

(ลำ)

นิมนต์พระบ้านนี้	นิมนต์พระบ้านนั้นมาเทศน์ครบจบกัณฑ์
เรียกว่าบุญพระเวสหรือบุญคาถาพัน	ฟังเทศน์สิบสามกัณฑ์ ทศพรตอนต้น
จนมาถึงตอนทำย่นครกัณฑ์บ้านม่วน เค็ นอคนเอ๋ย	ฮอดเดือนห้า
ตรุษสงกรานต์แสงถั่ววัน สรงน้ำม่วนเพลิน	หรือบุญเนาเฟิ่นกะเอิ้น เกินม่วนเหลือหลายพวก
หญิงชายพากัน ม่วนงันลงเล่น	บ่ว่าเว็นวันมื่อ บ่ถือกันเล่นม่วน
เล่นนั้นเคื้อ นั้นเคื้อ นั้นเคื้อ	เล่นอีม่อนซ่อนผ้า หาไม่ต่อยตี
อันว่าบุญม่วนนี้เอิ้นว่าตรุษสงกรานต์	หาน้ำหอมหุดสงฆ้องค์พระปฏิมาเจ้า
และสงกรานต์คนเฒ่า ที่เฮาถือเป็นใหญ่	เดือนหกบุญบั้งไฟ
จุดถวายปู่เฒ่าองค์เจ้าปู่แกน	คนชาวไทยทั่วแคว้น เล่นม่วนดาตี
มีน้ำหอมหุดสงฆ์ พุทธองค์ทรงไว้	กำฝ้ายเหนือหรือใต้ หุดสงฆ์พุทธรูป
ฮอดเดือนเจ็ดจุดเทียนจุดรูป	บูชาเทพารักษ์เจ้า คนเฒ่าเฟิ่นทำ
ไปบรวงสรวงทุกกำ ตาปู่ให้ดูหลาน	ให้ฝนตกถูกต้องตามฤดูกาล ได้หว่านโปรย
	โศยกกล้า
ปู่แสกนจั่งว่าย่าแสกข้าวเอาบุญคุ้มขวง	ฮอดเดือนแปดชุมพระสงฆ์ทั้งปวง
ทุกอารามทั่วเท่าทรงเข้าพระวัสสา	เข้าพรรษากะว่าได้ ประจำถิ่นไผมัน
ฮอดเดือนเก้า ทายกพร้อมใจกันปาวเดินชาวบ้าน	ให้พากันทานข้าวประดับดินคือว่า
ฮอดเดือนสิบนั้นน้ำ หากแม่นบุญชาวสาก	พวกชาวบานทุกหน้ามาพร้อม ทอดทาน
เดือนสิบเอ็ด พระสงฆ์ทุกองค์ท่านได้ออกพรรษา	สิ้นปาวรนา เฮ็ดบุญกุลินได้
คนชาวไทยทำสร้างบุญกุลินถึงทั่ว	เกือบสิหมัดสู่บ้านกินสร้างทอดทาน
เดือนสิบสอง	ต้องบูชาเนาคน้ำอุชูพระยานาค
ผู้มีฤทธิ์เดชกล้า สิบห้าเล่าตระกูล	พุทธองค์กล่าวไว้ ตระกูลใหญ่สูงสุด
เฮาต้องไปบูชา ถูกฤดู ตามต้อง	ฮีตสิบสองลำแล้วของโจ๊กอนไว้ก่อน
โอเดโอนอ เป็นบั้นบ่อน ะเบ็งก่อน ของมันบ่อน	ครุราตรีเขียนกอน จำตำราฮีตเค้า
	ให้เฮาได้จำจื้อ

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)
ยกที่ 4 ตอนที่ 3 อีตลิบสอง (ทำนองลำล่อง)

แม่ครูราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

12 มี.ค. 2537

(ลำล่อง)

อันนี้แทนลำเรื่องอีตลิบสอง ถือตามครองโบราณจั่งค่อยดีเคื้อท่าน
ยามแต่งงานเพิ่นสอนชี้ เพิ่นว่าผัวเมียนี้คู่มึงอย่าได้ว่า
มีแต่ข้อยและและเจ้าเท่าชั่ววันรันคร มุคน้ำเจ้าอย่าเฮ็ดกันฟู จกสูอย่าแขนสั้น
ผัวเมียกันเจ้าอย่าป้ออย่าดำ เมียเป็นข้างเท้าหลังผัวเป็นข้างเท้าหน้าสองเจ้าให้จื้อเอา
ผัวเป็นผัวกะอย่าละฮิตเค้าคองเก่าของเขย

ผู้เป็นเมียกะอย่าเฉยเวียกงานการสร้าง
ผัวทำงานหนักหน่อย ให้เมียคอยอุปถัมภ์
ผู้เป็นเมียกะอย่าขาดเฮือนสามน้ำสี่นั้นให้เตรียมพร้อมสู่ประการ
ชุมพ้อล้านแม่บ้านควรอ่านหาคิด
เอาผัดผิด หรือว่าเอาเมียผิดคิดถึงสันตยา
ตัดผมผิดคิดเจ็ดวันหาย บ่ว่าหญิงหรือชาย
ให้อื่นตรงคองเค้า ผู้หญิงเฮาก่อนลีเอาผัวซ้อ
บ่อนนำให้คิดถี่ ลักษณะชายดีเฮาหាប់ค่อยได้มีหน้อยบ่หลาย

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)
ยกที่ 4 ตอนที่ 4 เฮือนสามน้ำสี่ (ทำนองลำยาว)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

12 มี.ค. 2537

(ว่า)

ชายนี้กะมีหลาย ผู้ชายผู้สื้อนถักค้อนผู้หญิง
ชายลิงชายหลอกชายปอกลอกจองหอง ชายปองเป็นหนี
ชายสี่กันความชายรวมชายรอบ ชายประจบสอพลอ
ชายเปาะหละชายโก้ ชายโง่ชายเขลา

มีชายเบาปัญญาอ่านภูมิความรู้ ชายของหงเจ้าผู้เป็นศัตรูยิ่งใหญ่

(ลำ)

ตัวที่คิดบอกให้ฟังไว้จ้อเอา

ข้อที่ 1 เพ็นเว้าตัวเป็นผู้หามา

ตัวเมียเก็บไว้ประหยัดไปใช้จ่าย

ข้อที่ 2 เพ็นว่าไว้จั้งซี้หน้าที่ตัว

เพียรรักษาเอาไว้อย่าหนีไกลไลห่าง

ข้อที่ 3 ว่านั้นโบราณกล่าวจามา

ข้อที่ 4 ยามว่าช้อยหาต้ม

ข้อที่ 5 เป็นผู้ตัวอย่าใฝ่มีเมียน้อย

ข้อนี้ภัยแส่ฮ้ายหลายล้นกว่าสูอัน

ซุมสตรีมีกันมากมายหลายล้น

(เว้า)

มีแม่หญิงแม่ยาง

แม่คว่าเอาของ

แม่เป็แม่ปรต

แม่ย่าเฮือนด้วย

แม่บ้ำกามคุณ

คั่นอยากทราบหญิงดี

ภรรยาเป็นคนถือใใส่มือเก็บเมียน

หาไว้หลายจ่ายหน้อยสิพอได้ฮามี

สิ่งของมีควรเก็บช้อยเมียนหาเมียน

เวลาว่างอย่าปล่อยถืมให้เก็บเมียนช้อยกัน

ให้ช้อยภรรยาเลี้ยงลูกเลี้ยงเต้า

นึ่งข้าวหนึ่งข้าวฝักใฝ่ในครัว

ภรรยาแขนห้อยติดตามเมียนใหญ่

ข้อสำคัญว่าไว้ห้าอย่างผัวดี

คนที่เป็นหญิงนั้นกะหลายอันพันอย่าง

แม่กระถางกันฮั่ว

แม่ปองเป็นหนี

แม่ผี แม่กลี กาลาด

แม่สวยแต่หน้า

มีหญิงบุญหญิงบาป

คูในโลกนิตี สุภายิตสอนไว้

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 4 ตอนที่ 5 เอือนสามน้ำสี่ (ทำนองลำยาว)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

14 มี.ค. 2537

(ลำ)

หญิงจัญไร

ลิวาหญิงที่ดี

จำไว้เฮ็ดนำ

1 เอือนนอน

และหมอนที่นอนหรือมุ้ง

จี้ร้ายมีหลายอัน

ให้รักษาเอือนสามน้ำสี่นั้น

เอือนสานนั้น คือ

เป็นเสื่อสาด

อย่าให้ลูกลงหุ้งหยายกันกาดเกือน

ผู้เป็นเมียต้องเมียน
 ข้อที่ 2 ให้มันเก็บมันทอน
 ผัวลิพังพอใจชื่นชมตัวเจ้า
 เข้าหัวเอ็นงาน
 เสน่ห์ปลายจวัก
 ผู้ชายเขาซึ้งย่อง
 ข้อที่ 3 นั้นน้ำ คือว่าเอ็นผม
 อย่าให้ลู่ลึงยั้งเอ็นผมให้สะอาด
 ส่วนว่าน้ำ 4 นั้นหน้าที่ของหญิง
 หญิงที่ดีควรอยู่เอ็น 3 น้ำ 4
 1. น้ำกิน...
 2. น้ำใช้ซักใส่เพียงพอ
 แยกไปไทยมา
 3. น้ำใจจะอย่าได้ขาดแห่ง
 ข้อที่ 4 น้ำคำปุ่นบอกไว้
 ยามแยกไปไทยมา
 ให้สบายยามให้ม้วนพลูหรือ
 คุรรাত্রีเพิ่นนั้นได้ชอกคั้นเปิดอ่านเห็นมา
 สุภายิตเพิ่นเขียนเตือนไว้
 เข้าใจคั้นผัวคุกให้เมียคุก
 ผัวถ่อเมียพาย
 นำกันมันจ้งแม่น
 ฉันทขอเว้าสำนี้หน้าที่ภรรยา
 ที่เด่นดีโดยแท้
 เรียงกลอนซ้อนต่อ

ยามเช้าตื่นนอน
 ความสะอาดเอ็นกร้าว
 คอยแต่อาหาร
 คำโบราณเพิ่นว่า
 ผัวซึ้งจนโตตาย
 คัวเจ้าสะอาดตา
 ให้เจ้าคอยสะอาดคอยหมั่นสีรงล้าง
 หญิงฉลาดเคื้อแม่นลอบลู่ในเลื่องคบสาม
 ทุกสิ่งอันควรทำอย่าละเลยเฉยนิ่ง
 เมียเฮ็ดคึกต้องผัวลีย่องให้ชื่นใจ

 อย่าไปรอให้มันหมดเทิงน้ำกินน้ำใช้
 ให้หมองเต็มแอ่ง
 เต็มลันเปี่ยมใส
 เตรียมแต่งจัดหา
 ให้แต่งเต็มเตรียมเอาไว้
 หญิงที่ดีต้องฮู้ตามหน้าที่ตน
 ตามตำราโลกนิติ
 ผัวกับเมียดีกัน ไร่อย่าขุนเคื่องแตกฮ้าวมา
 คั้นผัวค่อให้เมียค่อ
 เมื่อถือหัวผัวถือท้าย
 พญาเถนอยู่ฟ้าลียอฮ้องว่าดี
 หน้าที่ของสามี
 ให้แจจแฉเป็นข้อ
 หน้าที่ของพ่อบ้านลียเรียนพ่อสำใด

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)
ยกที่ 5 ตอนที่ 1 นิทาน สีชน มโนราห์

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

15 มี.ค. 2537

(เว้า)

ยกนี้ไปเห็นแบบมีปีกมีหาง
เอ้าหมอแคนยาวหาหม่อมมันสิดี
ให้ถึใจผู้มกเดินเอ็นฮ้อนฮอนบ่เซา
ไผ่มกห้าวมกม่วงผู้นนสีอายุฮีน
บ่สะอื้นสำออนแสดงว่าผู้นน

ให้ผู้ชายนาง้อเอานิทานเรื่องสีชนมโนราห์
ชาวคณะดนตรีกะหน้าเข้าไป
มันถึกความโบราณเพิ่นว่า
ไผ่ได้ฮิ้นเสียงลำเสียงแคน
ใกล้สิเป็นโรคคับโตเด้อ....

(ลำ)

บัดนี้โจะบพซ้อล่ำประชันไว้ก่อนเด้นอ่อนวลเอ้ย
อดีตกาลผ่านพ้นครั้งก่อนหนหลัง
มีผู้นำเมืองนี้ชื่อพญาไกรราช
ลูกสาวเหมิตลอดสิ้นมโนราห์ทั้งเจ็ด
เจ็ดวันนางไปเล่นสรวลวงโหนดาค
เมืองนี้ปะหลาดล่ำมีปีกมีหาง
มือนั้นเจ็ดพี่น้องขอลาตนพ่อ
ไปฮอดคทางสะโบกขรณี
วางปีกหางเอาไว้เทิงบนริมฝั่ง
ตึกลองนำเรียกเอ็นคุ่มเดินเพลินจิต
กล่าวถึงนายพรานได้เดินดงหาคว
เจ็ดวันนางไปเล่นสรวลวงคือเก่าๆ
โยนไปใสซื่อน้องน้อยนามมโนราห์
เอื้อยทักทกเลยได้คินเมื่อบอกพ่อ
เอาไปถวายเป็นให้พญาใหญ่สีชน
พญาหลวงคองบ้านอาทิตย์วงองค์ใหญ่
สะชนพงษ์เผ่าเชื้อพญาใหญ่เป็งจัน
ข้าแต่เหนือหัวเจ้าสีชนทรงโปรด
นายพรานเล่าแต่ต้นจนกระทั่งถึงปลาย

ตอนนี้บั้นบ่อนท่ายขยายเรื่องนิทาน
ยังมีเมืองภูเงินอยู่ไกลเหลือล่ำ
สวยสะอาดลูกน้อยงามละห้อยเก็งอินทร์
เคยเสด็จชมสวนบ่มีวันเว้น
บ่เคยขาดเที่ยวเล่นเจ็ดมือจ้อจำ
ส่วนมโนราห์นางผู้ดิงามฮ้อง
เหาะทะยานเวินฟ้าไปด้วยปีกหาง
พี่น้องจิดนงนางอาบสีสรสร้าง
บ่ห่างหลังห่างหน้าสร้งน้ำม่วงเพลิน
โดยบ่มีใจคิดว่าไผมาใกล้
เดิงเหล่ากล้วยฮ่อนฮ้านยามพ้อพบเห็น
นายพรานเอาทบาทบ่วงโยนคล้องเวียงไป
คล้องแขนขาของนางบ่ดิงโตได้
นายพรานเลาะเลียบย้ายพาดันควนไป
บ่ทันโดนเลยถึงแห่งเป็งจันกว้าง
ชื่อจันทราทวิมเหลืออยู่ใกล้เคยข้างฝางองค์
บ่ชานพรานมาถึงกล่าวชานวานเว้า
ให้ยกโทษผู้ข้าที่มาเว้ากล่าวการ
พร้อยถวายเป็นมโนราห์แก่สีชนท้าว

คราวนี้บุญถึงท่านบันดาลให้มีคู่
 ส่วนปีหางนาคน้องมอบให้ยาเก็บจัด
 ตานนั้นเมืองขอดเขี้ยวจระจกใหญ่
 ความอิจฉาธาร้อนมีมาแต่เก่า
 เลขบ่เป็นตามต้องในใจคิดว่า
 อำมาตย์เจ้าเลขคิดจัดการ
 ทำทางางกลล่อเป็งงานนกรราช
 ตอนนั้นเกิดเคื้อแม่่นเคื้อดฮ้อน
 คิดหาคนฝีมือเก่งการหาญกล้า
 ท้าวบ่เก่งย่านย่านหยั่งแท้ท้อไย
 ส่วนมโนราห์นางอยู่คองคอยอ้าย
 ก่อว่าศึกลิเข้าม้างลบลลา
 มีปีกหางคิดมาต่างคนเฮาแม่
 อำมาตย์ทุลตลอดคลื่น
 พญาทรงทราบเรื่องซอมเบ็งคือจริง
 ควรบูชาชัยให้ถวายถนังสิสว่าง

อภิเชกสมสู่อู่ผู้นำกันราบรินเป็นซู้คูกอง
 เพื่อได้เป็นหลักฐานย่านนางใจเลี้ยว
 มีอำมาตย์ซิดใจกล้ำใจเลี้ยวต่อพญา
 อามาตหวังได้เจ้าสิธนท้าวเฮ็ดเขย
 มโนราห์ผู้นี้มาแย่งแยงเอา
 คิดสังหารมโนราห์บ่ให้ยังเหลือค้าง
 ให้ยกทัพต่อสู้เป็นงานกว้างช่วงนกร
 พญาใหญ่อาทิตย์
 เห็นแต่บาคานท้าวสิธนคนเก่ง
 พ้อเลขตรัสสั่งให้ออกลบสงคาม
 ท่านอำมาตย์ใจฮ้ายหาคำสับส่อ
 เป็นด้วยแก้วแก่นหล้านางนาถมโนราห์
 แลมยังแวนหนีบ้านมาไกลโลถิ่น
 ว่านางนี้กาลิเมือง
 นางเป็นหญิงกาสิบ่ควรเอาไว้
 ค้นบ่ฆ่าบวงสรวงท้าวสิธนรบสู้คงแพ้แก่มาร

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 5 ตอนที่ 2 นิทาน สิธน มโนราห์

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

17 มี.ค. 2537

(ล่อง)

แผนอุบายนางหล้าดำแพนลวงปู่ย่า
 ผูกหมุ่นคนแลจ้องมองนางคับคั่ง
 ฟังเสียงดังกึกก้องเสียงคะนองคนฮ้องโฮ
 เลขเอ็นตั้งคำ
 กรรมเวรมีมาถึงซิท่างเห็น ไกลเย็น
 ซินนางอยู่เจ้าต้องฆ่าให้ตายแท้อิหลี
 มโนราห์นางจำเป็นต้องหลอกลวงสองเจ้า
 บัดนี้ไถจากแล้วมโนแก้วส่วนสิหนี

เปิดโพพญาให้ลูกไถนางเลยได้เวินบน
 ปู้กับย่ากะตั้งคองเง้นส่องนำ
 มโนราห์ทรงตัวอยู่เทิงอากาศได้
 หันลงมาสั่งกำปู้กับย่าสองสิ
 มโนราห์นางเอ็นเอ็นลงสั่งปู่ย่า
 เขาว่ากาลิบ้านปู้กับย่ากะพอยเห็น
 ขออภัยปู่ย่าเฒ่าที่หลงกลมโนราห์
 นับตั้งแต่มื้อนี้ลูกสิจากลาไก

ใ้ปู้ยำนั้ณอยู่ดีมีชั้ยอย่าได้เคื่องคำฮ้อน
 ใ้ปู้ย่าบอกแทน
 ถือว่ามโนราห์ได้ทำบุญ
 วาสนามโนราห์บ่สมเมืองเบ็้งจัน
 มโนราห์น่องน้ำตาให้แสนอาลัยเอิ้นสั่ง
 กำพ้ออย่ามีเศร้าเก่าพะทัย
 อย่าให้ด้วนไปตาม
 อยู่ไ้กัันเย็น
 อย่านำไปกะตามช่าง
 น้ำกััดเหล็กกััดทองอันตรายฮอบ
 แสนเสียดายความฮักกันเคยหวานชื่น
 น้ำตานองอาบสองปรางค์
 เลยบินเจ็ยเจ็ดจิลย.....ละน้ำ

บัดฮาสิธนท้าวไปสงคามกับมา
 การจำเป็นแท้ๆ มโนน้อยจ้งค้อยหนี
 ฮ่วมกับฮ้ายท่อนี้ใ้ปู้ย่าจางาน
 อยู่ไปบ่มีได้
 ใ้ปู้ย่าคองวังเมืองเบ็้งจัน
 บัดฮาสิธนมาใ้ปู้ย่าห้ามไว้
 อันตรายมีสุดทางบ้าน
 เมืองภูเวินอยู่ไ้กล้า
 ช้างสวนงาปาสวนเง็ียง
 ค้านนางกลัวฮ้านพีตาย
 มีบ่คีนช่างสิได้ไ้ไกลห่าง
 สิ้นเสียงสั่งปู้ย่าแล้ว

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 5 ตอนที่ 3 นิทาน สิธน มโนราห์

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

18 มี.ค. 2537

(ลำเดิน)

สิธนพีจะฮู้หรือเปล่า
 หัวใจเหมือนมีไฟเข้าสู่สม
 เวินๆ หอไปวะเวินๆ
 มโนราห์น่องสุดเหงาเศร้าใจ
 สิธนฮ้ายกลับมาฮู้ข่าวๆ
 ฮู้ข่าวน่องคหวังหวนหา
 สิหวังหาละนอฮ้าย
 กะสายกะสับล่องหนเวียนวน
 ขอเทพางจช่วยบันคล
 ของบันคลใ้เราพบกัน
 ส่วนในอุลาน้องยังพาฮ้อนฮน

ว่าหัวอกสาวมโนราห์ร้อนรน
 มโนราห์น่องกลุ่มสุดแสนอาลัย
 มีธนคงเพลินอยู่สงครามถิ่นไ้ไกล
 ต้องจำจากไ้ไกลห่างพีสิธน
 ฮู้เลื่องลาวฮ้อน่องคหวังเก่าหมอง
 ไปสงครามกลับมา
 วุ่นวายหัวใจเจียนดับ
 ขอวิงวอนเถิดหนา
 จงช่วยใ้พบกันอีกหน
 บินว่อนฮ้อนกางเวหา
 เห็นนกกาบินถลาเวียนวน

มโนราห์ยังคิดถึงสีชน
มโนราห์น้องบินมองลงต่ำ
หายจ้อยบ่เห็นกรรมพลัดเว้น
ต้องบินกลับภูเงิน

(ลำ)

ไกลไปหน้าพาย้าตาหะเหวิน
เวินไปนำจีฝ้าถลาล้าถ่องลอย
ปู่ย่าเอนนำหลังบ่ฝงพอดี้
มโนราห์คิดพ้อสีชนอายคว่นนำ
สไบบางภูษาทับอีกกรรมรงค์
บัดฮ่าสีชนอายตามนางมาฮอด
ว่าท่อนั้นก้มกาบฤณี
คันมีกอนเชิญบั้นหามาถ้ำต่อ
กับมโนราราชน้อยคอยเว้าต่อกัน
สิรังจ้งเคนยั้งไว้ก่อนท่อนี้.....

น้ำตาท่วมท้นเอ้อล้นไหลนอง
ลงต่ำผู้ลงต่ำรางคินาแต่ฮ้าย
ต้องจำห่างหะเหวิน
ห่างผัวไกลเย็น.....

เวินๆ เวินๆ เวินๆ
มโนราห์นาลน้อยกลับตัวภูเงิน
ลอยไปถึงองค์เจ้าฤณีกลางป่า
บินลงแล้วก้มกราบพระฤณี
ฝากองค์ฤณีไว้
ให้พ้อยกยื่นให้บ่าท้าวหามา
หะเหวินถึงภูเงินแต่ปางควานั้น
ท้าวสีชนสิได้พบกันบ่
คันบ่ได้อย่าเว้าคนเฒ่าเพิ่นสิซัง

(จบ)

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 6 ตอนที่ 1 พรหมวิหาร 4 ชั้นดี และอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

18 มี.ค. 2537

กลอนพรหมวิหารสี่

(โอ้แบบลำล่อง)

ขอขอบคุณแด่พี่น้องน้อยใหญ่วิษคะนอง
แม่ราตรีผู้เขียนกลอนซึ้งนตอ
เดียนี่เพิ่นคิดค้นหลักสูตรใหม่ตำบายดี
จัดเป็นแนวการเรียนไว้ลั้กกะใจแต่ความม่วน
ให้เตรียมพร้อมอย่าซิผลอ

(เว้า)

ยกนี้หันมาใส่หลักธรรมะ

ที่สั่งจองอยากฟังเทปชุดนี้เป็นบทปะพันธ์
เพิ่นนั้นนอ ได้เป็นผู้ลิขิตลำซิ่งก่อนชูน
เรียนลำซิ่งทางไปรษณีย์หลักสูตรมีสอนแล้ว
มีแต่ซิ่งล้วนๆ ขอเชิญชวนพี่น้อง
ซิ่งสุดๆ ไปเลยเด้อ.....น้ำ

เพื่อนให้คนได้ละคำโลกโกรทหลง

ปลงชะเคื้อคนฟังเมื่อได้ยินล้าแล้ว
คือพรหมวิหารสี่รวมทั้งหมดขันติ

(ลำย่าว)

เว้าเรื่องธรรมะนี้มีมากพระองค์สอน

พระบรมศาสดากล่าวมาจาเว้า

โลกมนุษย์เฮาสืออยู่สันติ

คันแหม่นเฮาสือกเว้นปราศจากธรรมะ

ธรรมะเป็นของท่าน

ขาดธรรมะแล้วนั้นชีสุญญสินชู่แนว

ถือตามคองพุทธองค์เทศนาสอนไว้

คือเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

ข้อที่ 1 เมตตาคือมีความรักใคร่เห็นใจต่อผู้อื่น

ข้อที่ 2 กรุณานั้นคือความเอื้อเฟื้อ เกื้อกูลคนทุกข์ยาก

ข้อที่ 3 มุทิตานั้น ความชมชื่นยินดี

ข้อที่ 4 อุเบกขาแสดงไว้ให้วางเฉยอย่าไหวหวั่น

เกินที่เฮาสือช้อยได้ กะขอให้ป้อยวาง

ทุกข์บ่มก้ากายคันแหม่นไผทำได้

แต่บ่สู้หันซาบพาใจใส่ซ้ามองซ้าผ่านไป

ขาดสติลี้มคิดเล่าหลงงเชื่อ

บ่ถือพรหมวิหารสี่กะเลยเกิดเดือดร้อน

เว้าตามแนวคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
เป็นของดีฝากหมู่เจ้าฟังแล้วจื้อเอา...

เป็นบทตอนชี้นำทางชีวิตที่องค์สมเด็จพระ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเฮาด่วนถี่

คันถือธรรมเทียงไว้ลืพาให้อยู่เย็น

ละคำสอนพุทธองค์ลี้ลือมลงเมืองบ้าน

อยู่ในกลุ่มคนพาลหรือบัณฑิตทุกท่าน

เพราะฉะนั้นแล้วควรรนิกตริกตรอง

คนที่ทรงความดีไว้ต้องถือพรหมวิหารสี่

สี่ข้อนี้ให้ถือไว้อย่าไร

เห็นเขามขขึ้นศรั้าเฮานั้นนอยากช่วยเหลือ

ช้อยผู้เขาล้าบากให้หายเว็นสว่างเวร

ต่อผู้มีโชคชัยด้วยน้ำใจใสแจ้ง

ถ้าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสุคติวิสัย

คันทำตามพรหมวิหารสี่นี้ลี้มีแต่ความสุข

พุทธองค์ตรัสไว้ไผๆ กะฮ้อยอยู่

ละความโกรธโลกหลงบ่ได้มีแต่ไฟทางผิด

บ่ว่าเธอหรือท่านราษฎรหรือว่าราชการเธอท่านทุกที่

คาค้างหว่างใจ

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 6 ตอนที่ 2 พรหมวิหาร 4 ขันติ และอนุรักษวัฒนธรรมไทย

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

20 มี.ค. 2537

(เพลงทำนองเพลงมวย)

โกรธกันๆทำไมโกรธแล้วได้อะไร

รังเกียจเดียดฉันกันโยโกรธเขาเราก็อทุกข์ใจ

ดูกันให้ซึ้งใจ

อย่ามัวคุยอวดศักดิ์ศรี

โกรธกันทำไม

เกิดแล้วก็ตายจะโกรธกันทำไม

อยู่ไปก็ไม่ถึงร้อยปี

ชั่วคิดูกันที่ใจ

รักกันๆเข้าไป	โกรธกันทำให้เกิดสนิมกินใจ
โกรธกันให้เสียเวลาทำไม	ชั่วคิดูกันที่หัวใจ
จงมองลึกเข้าไป	คูกันใดๆ
รักกันๆเข้าไป	โลกจะสลดใจจงรักกันเข้าไป
ความสุขนั้นอยู่ที่ใจ	รักกันปราศจากพิษภัย
มองโลกในแง่ดีเข้าใจ	แล้วรักกันเข้าไป
ความสุขนั้นอยู่ที่ใจ	รักกันปราศจากพิษภัย
มองโลกในแง่ดีเข้าใจ	แล้วรักกันเข้าไป
รักกันให้ซึ่งใจ	สุขใดไหนจะเท่ารักกัน
จะพบแต่กับความสุขสันต์	ถ้ารักกันด้วยความจริงใจ
อยู่ดูๆ กันไป	ถนอมน้ำใจรักกันเข้า
อย่าทำตัววุ่นวาย	เกิดมามีแก่เจ็บตาย
จะดีจะร้าย	ขมบาลเห็นเอง

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 6 ตอนที่ 3 พรหมวิหาร 4 ชั้นดี และอนุรักษวัฒนธรรมไทย

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

21 มี.ค. 2537

(ลำยาว)

เพลงลำซิ่งขอดึงทุกท่าน	พรหมวิหารสี่ขอขอให้ใคร่ครวญ
สรรพลึงถ้วนมวลมนุษย์ทั้งหลาย	มีความตายเป็นหลักหลักหนีบมีพื้น
ยามเป็นคนควรสร้างควมดีไว้แทน	ความเกิดแก่เจ็บตาย
มันเป็นของเที่ยงมันจริงแท้ก่อสู่แนว	ทุกสิ่งอย่างเมื่อมีเกิดมาแล้วมีตั้งอยู่ดับไป
บมีไผหลบหนีจากความตายได้	อย่าลืไปมีอิจฉาดาร้อนควรสังวรให้ถ่วนถี่
อายุคนบ่พอร้อยปีสร้างควมดีเข้าใจ	ฝังแน่นแก่นใจ
อันทรัพย์สินถิ่นฐานให้มีพอจับจ่าย	อันโลกมากลาภหาย
ควมโบราณว่าไว้ขอให้ใส่ใจ	ของทุกอย่างอยู่จริงบ่ได้ต้องพลัดพรากสูญหาย
ชีวาวยวันได้ต้องจากกันวันนั้น	ข้อสำคัญให้ทำควมดีไว้
ชีเป็นเงาตามไปยามเฒ่าทุกที่	ศีลธรรมเขามีแมน่สิดตายเป็นผี
คุณควมดีที่เฮาสร้างไว้	คนกะได้อ่านา.....

(เว้า)

ล้ามาถึงตอนนี้สนุกดีบ่น้องพี
แม่ราตรีเฟิ่นแต่งกลอน
ส่วนผู้อาวุโสให้นั่งฟังภาควิชาการ
กะให้ซัดเต็มเปาโลดเคื่องทางฟ้อน
คันเซาฮ้อนแล้วลุกขึ้นมาเดินอีกต่อไป
ล้าแล้วหมอลำลีซ้อเป็งทาแอบแอบ
บัดนี้ฟังเหล่าแบบไทยภาคกลาง
เปลี่ยนจังหวะที่อ้ายอาจารย์คนตรี..

(เหล่าขันติคือความอดทน)

ฟังแล้วเป็นกลอนตอนพรหมวิหารสี่
ทุกอย่างเกิดมามีตั้งอยู่ดับไป
คนจนคนรวยถึงคาวก็ม้วยมรณา
ชีวิตคนเราอยู่ไม่ถึงร้อยปี
อันว่าทุกข์สุขหนีไทยจะดับไปเพราะนิโรธ
ขันติปีตะ สุขาวหา ขันตินำพา
มะนาโพโหดขันติโก
พระอมตะ มหานิพาน
ความโกรธโลกหลงให้ปงเสียวที่
ถือพรหมวิหารสี่และขันติอดทน

คือเรื่องพรหมวิหารสี่
ขึ้นไว้เป็นข้อต่อกัน
ฝ่ายลูกหลานผู้มักเคาะมักคั้น
คันแอบแอบฮ้อนกะให้พากันพักผ่อน
เอาฟ้อนหน้าเข้าไปผู้อยู่ข้างฮ้อน
ให้ผู้ละกะป้องๆ
เรื่องขันติคือความอดทน

ต่อไปเป็นหมวดขันติคือความอดทน
จะเอาแน่อะไรกับชีวิตของคน
คนดีคนบ้าพอถึงเวลาก็วายชนม์
รีบทำความดีชีวิตจะไม่สับสน
ละเว้นความโกรธคือการดับทุกข์แห่งตน
ซึ่งประโยชน์สุขตน
มีขันติเหมือนมีมหาลาภทั้งผู้อื่นและตน
ประพฤติชอบทุกปะการต้องบังเกิดผล
สร้างแต่คุณความดีชีวิตจะไม่มิดมน
ชีวิตของคนจะไม่สับสนวุ่นวาย...

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 6 ตอนที่ 4 พรหมวิหาร 4 ขันติ และอนุรักษวัฒนธรรมไทย

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

22 มี.ค. 2537

(ลำเต็น)

เดื่อน้องอ้ายเดินตามทางแปดสายสิบได้ตกต่ำ
นินทานั้นเป็นคู่สรรเสริญ
ฉันผู้ล้าเตยนี้กะมีดีมีชั่ว
คาวนั้นจั่งว่าดีในโลกนั้นบ่มีดอกจักคน

เอาหลักธรรมข่มไว้ใฝ่สืงเว้ากะช่างมัน
หนทางเดินของมนุษย์คู่กันสองกำ
บ่เคยเว้าอวดตัวถือความดีเพิ่นย่อง
สิพันความนินทาแม่น้ำห่าบ่มีพ้อ.....

(ແຮ່)

ໄມ່ມີເມືອງພອສຳຮັບ ໂລກຄົນ
 ຈັນຕິດຕົນຕໍ່ຄວາມລຳບາກ
 ຄົນເຮົາເກີດມາຕ້ອງເລີຍຊີພົດ
 ບາງຄົນເກີດມາມີເວັ້ນເຊັ່ນເຮົາ
 ຕ້ອງຮູ້ຈັກປະມານຕົນໄວ້ກ່ອນໄກຮຸ່
 ເມື່ອຍາມສຸຂແສນໃຫ້ເສີຍເມເຊີມຕົນ
 ຄົນມີຈັນຕິຍ່ອມເປັນທີ່ຮອບໃຈ

ຈຶ່ງໃຫ້ເອົາລວນສັບສນຸ່ນວາຍ
 ເມື່ອຕັກທຸກໆໄດ້ຍາກກໍ່ມຸມານະທຳໄປ
 ການຄອງຊີພແຕ່ລະຄົນກໍ່ແຕກຕ່າງກັນໄປ
 ເພື່ອຄວາມສະບຸສຸຂັບທຸກໆຂອງຄົນ
 ໃນຍາມທຸກໆໃຫ້ຮູ້ຈັກເນັກເນັ້ນ
 ອຸ່ຍາແສດງໃຫ້ຜູ້ຄົນເຮົາຮູ້ຈັກນິສັຍ
 ຕົວເຮົາແລະໄກຮຸ່ ກໍ່ຮອບໃຈເມື່ອນັ້ນ.....

(ລຳຍ່າວ)

ຈັນຕິຕັ້ງອັດຕົນທຸກທ່ານ
 ໃຫ້ເສົາເຟືອຍາໄຫ້ບາບເກີດຂຶ້ນ
 ໃຫ້ເສົາເຟືອຕໍ່ຕັ້ງຮັບກຣຸມ
 ຂໍທີ່ສາມກະນາປະຫານ
 ເຟືອຮັກຮາໃຫ້ຢູ່ນຳຕົນສ່ວນກຸສລທີ່ມີໄວ້

ຂໍທີ່ໜຶ່ງສັງວຣຸນປະຫານ
 ໃນຕົວທ່ານຈະຣະວັງຂໍທີ່ສອງກະຮາຮັບປະຫານ
 ທີ່ຕົນທຳເອັດໄວ້ແຕ່ກ່ອນ
 ໃຫ້ຮູ້ຈັກບັນບ່ອນເຟືອໃຫ້ເກີດກຸສລ

(ເຕັຍຮຣຸມຕາ)

ວິຣິຍະນັ້ນຄືການຕໍ່ຕັ້ງຄືຄວາມເຟືອເປັນໃຫຍ່
 ເກີດຈາກໂກຣຸໂລກຮຸ່ເອົາຈັນຕິຍ່ໄວ້

ຄວາມຄັບເຄັ້ນເນັ້ນອອກເນັ້ນໃຈ
 ຊີພາໃຫ້ໄດ້ແຕ່ລິ່ງດີ

(ເວົ້າ)

ອັນນີ້ຮຸ່ພີ່ນ້ອງເລັກຮຸຸມເຟັ້ນຈຶ່ງວ່າ ທຸກໆຢ່າງເກີດມາແລ້ວມີຕັ້ງຢູ່ຄັບໄປ
 ເພຣະຈະນັ້ນເວລາມີຊີວິດຢູ່ ໃຫ້ປຸກຝັງຄຸນງາມຄວາມດີໄວ້ຫລາຍໆ
 ຍາມເສົາຕາຍຈຶ່ງສິໄດ້ເປັນທຸນ ຍາມເປັນຄົນກະສິໄດ້ມີສ່ວນບຸນູດອບສ່ວນອາຍຸຄ່າ
 ລດກຣຸມຂ້ວລຽງເຮືອໆ ເພີ່ມຄວາມດີໃຫ້ໂຍຍິ່ງ ຫາກວ່າເປັນຜູ້ເສີຍສະຮືວ່າເປັນຜູ້ໃຫ້ໃຈເຂົາສິແຮ່ມໄສ
 ໃຫ້ມ່ອນຄົນໃນແຮ່ດີເອົາໄວ້ ຮູ້ຈັກໃຫ້ຄັຍພ້ອມທັງຮູ້ຈັກຂອໂທຍ
 ອັນຄວາມໂກຣຸໂລກຮຸ່ໃຫ້ຮຸ່ໄວ້ ອຸ່ຍາມາໃຫ້ຄອບງຳຄືສິລຮຸຸມປະຈຳໃຈເອົາໄວ້
 ຄືວ່າວັດຖຸນຮຸຸມລຳເປັນກຸລອນໃຫ້ຮູ້ແຈ້ງ ແສດງໃຫ້ຮັດເຈນ ເອົາຈຳວາເຂົາຮາວຄະດົນຕຣີ
 ລຳຮຸ່ຄະນີ້ຮືວ່າລຳຮຸ່ສູດຣນີ້ເດັກນ້ອຍກະຝັງໄດ້ ຜູ້ໃຫຍ່ກະຝັດຜູ້ເຕົາອາຍຸແປດລິບປີ ຄືອາຍຸຍື່ນໄປສອດຮຸ່ຍ....

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)
ยกที่ 7 ตอนที่1 กลอนอนุรักษ์วัฒนธรรม

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

23 มี.ค. 2537

(ลำ)..... ฟังเอาไว้ชาวไทยทุกชำ

คำว่าวัฒนธรรมเป็นพลังยึดมั่นให้คนนั้นรัก
กัน

นอกจากนั้นยังเป็นเครื่องจูงใจ

ให้คนไปทางดีมีความสามัคคีรักแพ่งกันไว้

เป็นเครื่องชี้บ่งให้ในความเป็นชาติ

เธออย่าได้ประมาทควรยึดถือให้ถึ่กต้อง

อย่ามองข้ามสิ่งดี วัฒนธรรมนี้เป็นสื่อความหมาย

คือระบบความคิดของบุคคลส่วนหลาย

เลือกสรรปันไว้

เป็นมาตรการให้คนได้ปฏิบัติสร้างก่อ

สิ่งดีงามทั้งหลายนี้พ่อแม่เธอสืบสร้างให้แพ่ง
ไว้แว่นใจ

จงพำเียงรณอมไว้ของเก่ามีมา

พัฒนาสืบสานช่วยกันเดื่อท่าน

ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ถือเป็นจิตวิญญาณมีคุณค่ายิ่งใหญ่

เป็นพลังคำจุนชาติไทยให้มั่นคง

และดำรงช้อยไว้ชู่ให้อยู่ดี

วัฒนธรรมนี้เป็นสิ่งเหมาะสม

เธอถือเป็นมรดกสังคมาให้สั่งสมเอาไว้

ปีสามเจ็ดนี้ได้เป็นปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย

ควรสืบสานและเสริมส่ง

ให้ดำรงหมั่นไว้เป็นของคำคู่ไทย

(เพลง)

มาร่วมใจอนุรักษ์เสริมส่ง

ปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย

ปีสองห้าสามเจ็ดผ่านไป

ขอเชิญร่วมใจรักษาไว้ให้ยืนยง

ให้มั่นคงและยืนนาน

เพื่อลูกหลานสืบทอดไป

ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

อนุรักษ์เอาไว้ให้คู่ไทยชั่วกาลนาน.....

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)
ยกที่ 7 ตอนที่2 กลอนอนุรักษ์วัฒนธรรม

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

23 มี.ค. 2537

มีหลายด้านหลายแขนงหลายง่า

มีสาขาบอกให้จัดไว้ต่างกัน

สาขาหนึ่งว่าน้นภาษาและวรรณกรรม

ข้อที่สองด้านศิลปกรรม

ข้อที่สามด้านดนตรีมหรสพเสพงันให้ช้อยกันแพงไว้ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีบอกให้
สาขาที่สี่

พิธีกรรมหมื่นนี้คคือความเชื่อหมั้นกะฮ่วมไว้ใ้กัน
ฟังบทกลอนให้มันคักและแบ่งปันตามชั้น
ถือประจำไผมันแบ่งสรรค้ปันไว้
เช่นฝรั่งไทยจีนกะต่างคนต่างได้ภาษาต่างกัน
ของสังคมคนไทยนับว่าดีพอแล้ว
ภาษาถิ่นอีสานมีความหมายยิ่งใหญ่
ภาษาเว้านี้กะเรื่องสำคัญ
เพราะว่าคนอีสานใช้สำเนียงท้องถิ่น
นอกจากนี้คือการเล่านิทาน
คนอีสานถือแท้คือนิทานการเล่า
อย่างหนึ่งนั้นนัญญาฮ่อยและภายิต
วรรณกรรมแบบหนึ่งได้มีลายลักษณ์อักษร
เรื่องพระเวสสันดรเพิ่นสอนให้คนฮู้
เป็นลายลักษณ์อักษรและเป็นอุทาหรณ์
ของเหล่านี้มีคุณค่าความหลาย
ให้เห็นคุณโนล้าค่าว่าวัฒนธรรมเป็นของล้ำคุณค่า
คนไทยควรศึกษาให้เข้าใจซาบซึ่งถึงแท้สิ่งดี

(เพลง)

ของดีเราไม่ควรมองผ่าน
บรรพชนไทยท่านได้ส่งสม
มาร่วมใจกันพุง
เป็นพลังคำจุนชาติมา

(ลำ)

ชมยอฮ้อยของดีมีค่า
พระมหากษัตริย์
ให้มุ่งเน้นมองเบ็งการไกล
ด้านขนบธรรมเนียม
ควรหวงแหนค่านิยมนี้ไว้

แต่ละสาขานั้นแบ่งออกตามหลัก
ข้อหนึ่งนั้นภาษาและวรรณกรรม
ส่วนว่าภาษาใช้ให้ถือไปตามท้องถิ่น
ภาษาไทยเฮานั้นกะถือว่าเหมาะสม
แนวภาษาหลายด้านโดยเฉพาะ
ถือเป็นเอกลักษณ์ได้ภาษาใช้ถิ่นเฮา
แม่นสิไปเห็นกันอยู่ถิ่นใดกะจำได้
อย่าให้สูญเสียมสิ้นของเค้าพ่อแม่เฮา
วรรณกรรมอีสานมากมายหลายสิ้น
วรรณกรรมปากเป่าคือนิทานพื้นบ้านคนเฒ่าเก่า
ล้วนแต่แนวความคิดประยุคต์นำมาใช้
เขียนเป็นตอนเช่นนิทานชาดก
ผู้เป็นครูเพิ่นได้เขียนจารไว้ในใบลานสมัยก่อน
สอนให้คนได้ฮู้ฮยังฮ้ายและดี
ถือเป็นมรดกไทยบ่ควรไลเว้น
โอเคโอของล้ำค่า ยะเบ็งทำให้ฮู้ว่าของมีค่า

แสดงถึงจิตวิญญาณของท่านได้ชื่นชม
อย่าให้ค่านิยมสิ่งเหมาะสมหมดสิ้นไป
ช่วยปรับปรุงและพัฒนา
ถือกันไว้ว่าเป็นสิ่งคิงามของสังคม

เริ่มมาจากสถาบันชาติศาสนา
ให้น้อมใจยึดหมั้นถือไว้ที่สูง
วัฒนธรรมไทยซื่ออยู่ยงคงหมั้น
และปะเพณีนั้นภาษาไทยนั้นกะแม่น
เอาไปใช้เฮ็ดคณา

คุณธรรมนำด้วยจริยธรรม
การแต่งกายแบบไทยค่าล้ำ
อย่ามองข้ามคุณค่าของดี
คนไทยเขาทำได้

(เตี้ย)

ภูมิปัญญาคนไทยทำได้
ทั้งภาครัฐและเอกชน
มาสร้างสรรค์ส่งเสริมเต็มไว้

ชาติจะหมั่นคงและดำรงอยู่ได้
มาสมัครสมานสามัคคีกันไว้

มีไว้พ้อมพำ

ควรได้ประพฤติตาม

ศิลปะประเพณีให้ส่งเสริมเต็มไว้

ศิลปะของไทยในรูปแบบต่างๆ

ควรนิยมของไทยอย่าเสียให้หมองหม่น

ให้ช่วยกันนอละแมนทุกหน้ารักษาไว้ช่วยกัน

วัฒนธรรมไทยจะต้องอยู่คู่ไทยกันหัวใจเสริม
ส่ง

ฝังแน่นเป็นแก่นสาร

ฮักวัฒนธรรมไทยของเขาเด้อ...

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 8 ตอนที่ 1 เตือนให้คนทำความดี

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

24 มี.ค. 2537

เว้า-ลำล่อง

คนเฮนั่นฮู้ยังบ่ท้อฮู้วิชาหนาหยบ่ท่อนากิเลส
สวดยังกะบ่อนารีแก่หยังกะท้อแก่เฒ่า
คาหยังบ่ท้อค่างาม
บ่าเฒ่าหรือแก่ตันได้คันดี
คันบ่กั๋งจ้งยามกลางคืนแล้วบ่แล้ว
บักค้ำมานั้นเหมจกกว่าอันใดเน่
คุงปานได้เพิ่นกะว่าบ่คุงบ่ินบกบ่ินบาก
คันบ่หมั่นคอกขอคินเดียวเจ้ากะมุ่น
เกล้าส่วยสิบส่วยบ่ท้อส่วยใบซี
เกล้าใช้สิบใช้บ่ท้อใช้ของหลวง
เกล้าคือยสิบคือยบ่ท้อคือยบาดสิลิมสิตาย
อันนี้เป็นคำเฒ่าโบราณเฮาตั้งแต่เก่า

ยกนี้ขออ้างอิงหลักสูตรอีกจักหน่อย

ผู้กลางคนใช้ไปฟังพระเทศน์ปานเป่าปี่ใส่หูควย

เข้าหยังกะบ่ท้อเข้าวัดเข้าวา

เว้าเรื่องคานบ่อนี้บ่ว่าน่องว่าพี

คันบ่แล้วกะบ่หนีหลังขดกั๋งจ้ง

ยามกลางเว็นผัดมานั่งเดินปานसानแห

บ่ว่าเฒ่าว่าแก่หลังโก่งปานสูง

บักไข่ห้าฟาดดากพอปานตีขอลอ

เหตุนี้หละผู้เฒ่าผู้แก่เพิ่นจ้งกล่าวคำฟังเพยว่า

เกล้ามีสิบมีบ่ท้อโตหาได้

บักเกล้าหวงสิบหวงบ่ท้อหวงเมียน้อย

เกล้าบายสิบบายบ่ท้อบายหอสระอะอีเล่น

ตกมาถึงลูกเต้าจ้งบายเล่นอยู่บ่เขา

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)
ยกที่ 8 ตอนที่ 2 เตือนให้คนทำความดี

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

25 มี.ค. 2537

ในมือนี่สมมุติว่าหมู่เจ้าเป็นผู้นอนหลับ
คนทั้งหลายเกิดมาแล้วมีทั้งดีทั้งชั่วคิดตัวทุกท่าน
ข้อสำคัญชั่วแล้วให้ยอมรับกลับใจ
มันสิเป็นกรรมช้องหมองใจไปตลอด
ความกังวลคือศัตรูใหญ่ยิ่งในชีวิตของคน
อนาคตนั้นแหละคือความบ่แน่นอน
อันความดีชั่วนั้นบ่ขึ้นอยู่กับไฟ
ให้หาทางหนีเว้นในการทำบาป
ข้อสำคัญคือเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

ชื่อว่ากรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้าพาทำพาก่อ
ชีวิตคนเปรียบคือเรือลอยอยู่กลางแม่น้ำ
เฮือกะวนลอยได้ไปมากกลางแก่ง
ชีวิตของบ่เที่ยงจริงแท้แน่นอน

หาแนวได้มาเทียมสื่อนคือบ่มีได้
ถึงเกสรอ่อนนิ่มยังมีก้านส่วนแข็ง
ตะวันกับดวงดาวคู่กันหันป็น
หาหนทางต่อสู้ให้รวยล้ำดั่งกัน
โลกาความอยากได้มีหนอยบ่พอ
โทษะเป็นตัวโกงโกรธเคืองทำร้าย
ตัวตั้นหานี้แหละพาเฮานี้ให้ทุกจน
ก่อนว่ามันสิลำบากจะเป็นด้วยตั้นหา
รู้นั้นเค่อๆ รู้จักเกิดจักแก่จักเจ็บจักตาย
จ่านรกชิต่อจำไว้ให้ดี

ฉันหมอลำสิเป็นคนปลุกให้ตื่นตัวหัวท้าย
เมื่อคุณหารเบ็งแล้วดีชั่วท้อกัน
อย่าหลงไหลทำผิดชั่วทรมหลายซ้ำ
เฮือซิจอดบาดหล่มจมน้ำบ่ฟู
อดีตคือความผ่านไปให้มันแล้ว
ปัจจุบันคือสิ่งเฮาสีแก่แปลได้สู้อัน
นอกจากโตเฮาเองผู้เป็นคนสร้าง
คือหิริ โอตตบะ ปะยอม รัทญา โรค ได้ดียิ่งกว่าสู้อัน
พรหมวิหารสี่นั้นพยายามหลบหนีจากของ
เลวร้าย

สังขารไม่เที่ยงหนอให้ควรรู้คิดไว้ใจเจ้าสูยาม
กว้างใหญ่ยาวไกลถึงปีได้ฝนดินน้ำมีหลายล้าน
เด่นอ เด่นาย
คิดไปใส่ดอกบัวกลีบมันมีอยู่ช่อนกาบอ่อนมน
ละไม

กลีบบัวไขงามเข้มเป็นของละเอียดอ่อน
มีดและแข็งเป็นคู่ของกัน
ชื่อว่าคนบ่ตายกะยอมมีการดั้นนำกันทุกคู่
แต่ว่าใจคนนั้นบ่เพียงพอความโลก
โมหาหลวงหลอกล้ำโลกมากคนหลง
อยากมีหลายกะเลยหลงลืมหัศจรรย์กรรมเวรความชั่ว
เป็นจั้งซี้หละคนต่อสิทุกสียาก
เป็นด้วยอวิชาจำเอาแต่แม่
สู้จักแก่กฏหมายขมกิบาลห้าข้อ
อย่าพากันอยากมีร่ำรวยหลายพ้อ

มีพอให้กะเอาเกาะพอกินพอกทาน
 อยากมีหลายมันยากมันทุกขมันจน
 จังว่าเมืองพอนี้บมีนอคนว่า
 คับบ่ตายอยากมีอยู่นั้นแหล้วสอดแแล้วบูกบ้น
 คับมีบ้านแล้วกะยังบ่แล้วอยากมีนามีไเฮ

พอเลี้ยงลูกเลี้ยงหลานเลี้ยงสบเลี้ยงปาก
 จักสิคิ่นจักสิริน ไปหยังกะดื้อ
 มรณาจั้งแล้วสูญสิ้นสู่แน
 คับมีร้อยฝัดว่าอยากมีพันมีแสนมีล้าน
 หมู่เจ้ามีเมียใหญ่แล้วกะยังบ่แล้วเอาเมียน้อยคึม

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 8 ตอนที่ 3 เดือนให้คนทำความดี

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

26 มี.ค. 2537

ถึกกับคำพระองค์เว้าบาลีไชว่า
 แปลว่าความอิมในกามไม่มีในโลก
 ยิ่งกว่ากามไปนั้นยอมบ่มีมูลเหตุ
 เพิ่นว่าความตายนี้มันบ่ส่องเห็นหน
 สัตว์มีมนุษย์นั้นแหล้วเป็นสัตว์ที่ประเสริฐ
 เกิดเป็นคนชาตินี้กะนับว่าบุญหลาย
 เป็นเงินคำกำแก้วของกินใช้จ่าย
 เอาไปนำบ่ได้เขาให้กะบ่เอา
 เอ็นว่าขอนยามตายบ่ว่าคนสาจ้อย
 เมลาภยศบ่แมนแหล้วมาให้เล้าพอ.....

(เว้า)

โคลงอิสรญาณเพิ่นได้เขียนเป็นข้อบาลีไชว่า
 แปลว่าความอิมในกามบ่มีในโลก
 ยิ่งกว่ากามไปนั้น ย่อมบ่มีมูลเหตุ
 เพิ่นว่าความตายนี้มันบ่ส่องเห็นหน
 สัตว์มีมนุษย์นั้นแหล้วเป็นสัตว์ที่ประเสริฐ
 เกิดเป็นคนชาตินี้กะนับว่าบุญหลาย
 เป็นเงินคำกำแก้วของกินใช้จ่าย
 เอาไปนำบ่ได้เขาให้กะบ่เอา
 เอ็นว่าขอนยามตายบ่ว่าคนสาจ้อย

กามะชิโร กามะหิณะ อิตะคิอิตะชิ
 กามะปะชังทุกขังทุกขอันได้
 คัณหาสะมานิแมนน้ำได้สิเท่าคัณหานันบ่มี
 เกิดเป็นคนนำเขาจะว่าดีพอแล้ว
 เกิดชาติเดียวท่อนั้นควรสร้างส่วนดี
 คิดไปถึงวันตายบ่อยากมีหยังซ้ำ
 อสังหาริมทรัพย์มันเป็นของนอกกาย
 แมนเขานำให้เจ้ากะถึงแค่กองฟอน
 ให้เจ้าถอยเอาไว้อย่าไปเมานาโลก

กามะชิโร กามะหิณะ อิตะคิอิตะชิ
 กมะปะชังทุกขัง ทุกขอันได้
 คัณหาสะมานิแมนน้ำได้สิเท่า คัณหานันบ่มี
 เกิดเป็นคนนำเขาจะว่าดีพอแล้ว
 เกิดชาติเดียวท่อนั้นควรสร้างส่วนดี
 คิดไปถึงวันตายบ่อยากมีหยังซ้ำ
 อสังหาริมทรัพย์มันเป็นของนอกกาย
 แมนเขานำให้เจ้ากะถึงแค่กองฟอน
 ให้เจ้าถอยเอาไว้อย่ามัวเมานาโลก

เมาลากยศบ่แม่นเหล่า

เมาแล้วให้เล่าพอ

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)

ยกที่ 8 ตอนที่ 4 เดือนให้คนทำความดี

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

27 มี.ค. 2537

โคลงอิศรญาณเพิ่นได้เขียนเป็นข้อสุภาษิตสอนว่า

(คำกลอน)

การเมาลากหมายศนั้นหมดท่า
อันเมายศมิใช่เหล่าเมาแต่พอ
อย่าดูหมิ่นบุญกรรมว่าทำน้อย
อย่านอนเปล่าเอากระจกขกั้นมา

สุครีภษาสิ้นวิธีคัมภีร์หมอ
แต่เขาขอเหมือนหนึ่งเภาให้เราค้น
น้ำตาลอ้อย.... ได้หนักหนา
ส่องคู่น้ำที่หนึ่งแล้วจึงนอน

(ลำ)

เป็นคำกลอนใจชี้ท่านอาจารย์
โคลงอิศรญาณเพิ่นได้สอนสั่งไว้

ราตรี เพิ่นนั้นได้เปิดอ่าน
ให้เขาได้แม่นอำสอน ออนซอนเต้.....นอ

(เว้า)

อันนี้แม่นปลุกพีปลุกน้อง
คนเขาซุ่มมือนี้เกิดยากหากตายไว
รัฐบาลเร่งรัดให้คุมกำเนิดกะเลยเกิดยาก
ตื่นมือเช้าเห็นหน้าจั่งว่ายัง
เฒ่าอันหนึ่งชื่อว่าเฒ่าเซียงลี
กลับไปบ้านนอนนำเมียอยู่ดีๆ
จักตายแล้วตั้งแต่เหิงผู้ฟังเอ๋อ.....หน้า
คนเขามีเกิดมีแก่มีเจ็บมีตาย
สร้างน้ำทำบุญหากันตามประเพณี
ว่าหมอลำมีจักปะเภท
กะเลยสิจออธิบายให้พี่น้องเข้าใจ

เป็นหยังจั่งปลุกว่าดีย่อนว่า
เป็นหยังจั่งเกิดยาก
บัดว่าความตายนี้แขวนคอสู่บาด่าง
ปีกลายนี้ดิฉันไปล่าก้าลพบุลิก้าบ้านหมี่
ยามหัวค่ำมาฟังร้องฟังลำกับเมียอยู่ดีๆ
ฮอดดีสามตีสี่เมียปลุกลุกขึ้นกินซุบบั๊กมี
เป็นหลักกรรมดา
ในเมื่อตายแล้วผู้ยังกะต้อง
ยกนื้ออยากให้พี่น้องเข้าใจกับคำว่าหมอลำ
แต่ละประเภทแตกต่างกันจั่งได้
ในจังหวะลำเดินขอนแก่น

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)
ยกที่ 8 ตอนที่ 5 ประเภทหมอลำ

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์
27 มี.ค. 2537

(ลำเดินขอนแก่น)

ขอเชิญมาร่วมกันเรีงรีน
เชิญพองามขำ
อันหมอลำนั้นก็หลายอย่าง
เช่นลำพื้นลำกลอนนั้นหนา
ต่อไปจะอธิบายแต่เพียงย่อๆ
อย่าลืมขยับปรับท่าเหินหัน
ลำพื้นเป็นการลำแบบเก่า
นิทานชาดกสนุกเหลือหลาย
หมอลำพื้นลำคนเดียวจนสว่าง
เด็กผู้ใหญ่ทั้งแก่เฒ่าและหนุ่มสาว
หมอลำพื้นมีลำกลอนเข้ามาต่อ
ต่างอวดคืออวดเด่นทับถม
เดิมลำกลอนชายต่อชายลำเป็นคู่
ต่อมาเปลี่ยนเป็นหญิงชายยิ่งเร่าร้อน
แต่ต่อมาคนนิยมลำกลอนเกี่ยว
การโจทก์ถามหมดยุคลง

สุขสันต์วันคืนด้วยการฟังหมอลำ
เชิญมาฟังหมอลำให้สบายอุรา
ซึ่งแตกต่างทั้งทำนองและความเป็นมา
อีกลำหมู่ธรรมดากับลำเพลินก็ต่างกัน
ว่ากันเป็นข้อๆ ตั้งแต่ต้นจนปัจจุบัน
เข้าจังหวะมันๆ ลำซิ่งสวิงไว
เป็นการเล่าตามนิทานผ่านสมัย
ผู้ฟังทั้งหญิงชายตั้งใจฟังเรื่องราว
ออกท่าทางลีลาไม่พาหงา
เฮฮาเป็นครั้งคราวสลับเศร้าแสนระทม
แข่งขันหนออวดวิชาทำกันขรม
สู้กันด้วยคารมและปฏิภาณการกลอน
แข่งความรู้ทั้งโลกธรรมห้าห้าถอน
ใครโง่เขลาต้องจากจร โดนฮ้านลนลานลง
หวังรักมันใจกายลุ่มหลง
ลำกลอนคงผันต่อไป

หลักสูตรเรียนลำซิ่ง (หญิง)
ยกที่ 8 ตอนที่ 6 ประเภทหมอลำ

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์
28 มี.ค. 2537

(ลำ)

ลำกลอนได้เปลี่ยนแปรไปเป็นลำหมู่
แม่พญานั้นเคียงคู่พญา
ชุมนุมเสนาพ้อมในวังเล่นม่วน

ผู้แสดงมากหน้าตามเค้าแห่งนิทาน
พระและนางกะมีนาโต โกงกะมีพร้อม
แล้วผันผวนยากยุ่งเมืองบ้านวุ่นวาย

แต่ตอนท้ายคนชั่วสิรับกรรม
 ประชนทุกท่านสาธุการเชิงซ่า
 ถ้าเพลินเฝ้าไหว้วาดใหม่มีมา
 พิณแคนเล่นกลองดีจ้าวน้ำ
 บ่อคือกันกับลำห่มู

(ลำเดินขอนแก่น)

ชีวิตเรา นั้นไม่มีอะไรแน่
 ถ้ายึดมั่น เกินไปใจเขว
 การลำนัน มีฝันแปรไปเรื่อยๆ
 ทั้งสาระ และรูปแบบต้องอย่างนี้
 ลำซึ่ง เป็นการลำยุคไฮเซค
 แฟนลำซึ่ง มีมากมายหลายล้น
 ครุราตรี ศรีวิไล เป็นคนเริ่ม
 จากขอนแก่น คู่อุดรแยกเป็นสาย
 ทั้งใต้เหนือ กลางอีสานและออกตก
 ต่างครั้งไคส์ ลำซึ่งกันหนักหนา
 แผ่นดินไทย

(ลำ)

ยังปลิ้น ความนิยมอีกง่าย
 หมอลำนัน ยังคงคู่คนอีสาน
 ซ่อยอุดหนุนหมอลำ มาเสพเงินม่วนกันเด้อ
 เช่นว่าภาษาใช้ คนอีสานเฮานี้ควรภูมิใจ
 คนรุ่นใหม่ควรศึกษาให้รู้ภาษาท้องถิ่นตน
 คำว่าวัฒนธรรม มีความหมาย
 บรรพบุรุษเพิ่นสั่งสมให้

สิ่งดีงามทั้งหลายนี้หนอ

(เพลง)

โปรดเข้าใจคำว่าวัฒนธรรม
 เยาวชนคนต่อไป

คนดีมีศีลธรรมลีได้ครองเมืองบ้าน
 อวสานแต่ละเรื่องกะโดยด้ามตั้งเคียว
 ผิดลำห่มูธรรมดาด้วยทำนองลำเต็น
 การแสดงกะคล่องแคล่ว
 มักกดทรงเจ้าชู้ ดีคืออยู่บ่เซา

ข่อมผันแปร ปรับเปลี่ยนเวียนหักเห
 มีก็คนหละเด อาญุ่คือยถึงร้อยปี
 หากเฉื่อย คนฟังจะหน่ายหนี
 สุนกสนานเข้าที เหมาะวิธีชีวิตคน
 โนม่น้าวเด็ก และผู้ใหญ่อย่างได้ผล
 ทุกประเภทกลุ่มชน เนืองแน่นทั่วแดนไทย
 จุดพลุประเดิม แนวลำซึ่งจนแพร่หลาย
 แผ่ไปถึงหนองคาย ยโสฯ อุบล คนฮือฮา
 ตื่นเต้น คลื่นลำซึ่งพัดหวิวหาว
 สุดจะสรร คำพรรณนา คนต่างฮือฮากันทั่ว

เพราะคนไทยอีกทั่วค้ำย ยังฟังได้ม่วนกัน
 ยามมีงานมีบุญ
 ฮักภาษาและวรรณกรรมถิ่นตนเองไว้
 ถือไว้เป็นใหญ่ เต็น้อคนไทย
 จุดเริ่มต้นควรใส่ใจจำ
 กว้างขวางลำได้ให้จำไว้
 เสาควรสนใจนำไปสืบสานต่อ

เสาควรอนุรักษ์ไว้อย่าทำให้เสื่อมสูญ

เพราะเป็นสิ่งนำสู่ความมั่นคงของชาติไทย
 โปรดเข้าใจให้ถ้วนถี่

วัฒนธรรมเป็นสิ่งนำพาให้คนทำดี
 สิ่งดีงามสังคมผู้ดี
 อดีตกาลครั้งบรรพชนคนไทย
 ควรทิ้งในภูมิปัญญา
 ปีสองห้าสามเจ็ดผ่านไป
 เราทุกคนควรพร้อมใจ

และเป็นสิ่งก่อให้เกิดความสามัคคี
 และเกียรติศักดิ์ศรีของบ้านเมือง
 ได้ร่วมใจกันสั่งสมและสืบสานมา
 ที่สืบทอดมาถึงคนรุ่นใหม่
 เป็นปรีณรงค์วัฒนธรรมไทย
 สืบสานไปให้ชั่วกาล

กลอนเตี้ยอำลาพาทจาก

แม่ครูราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

19 ก.ค. 2539

ลาทีลาไปก่อนหน้าเจ้าภาพศรัทธาผู้สร้างบุญ	หมอลำขอขอบพระคุณที่เกื้อกูลให้มาแสดง
อีกผู้ฟังทั้งหลายรุ่นหลังตั้งใจเชียร์กันรุนแรง	สามัคคีนักเพลงระโยโยแรงตามๆ กัน
สุขสรรกันมาพอแล้วสนุกโฮแซวเทิงเดินเทิงมวน	เด็กพอสมควรโจไว้ที่อนั้น คือนั้นลิตัวลง
สมประสงค์นำกันทุกท่าน สุขสำราญอย่าได้ไขป่วย	ให้รำรวยโชคดีทุกท่านให้ยื่นหมั้นแมนหมื่น ปี
ลาทีลาไปก่อนหน้า หมอลำขอลาทุกคน โชคดี	โอกาสหน้าติดต่ออีกที สำนักงานราตรีที่เมือง
	ขอนแก่น
หมอลำหมอแคนให้เลือกมากมาย	ติดต่อกี่สบายโทรศัพท์กันแจรวดเร็วหนักหนา
243070 นั้นหนาริบทโรไปหาจะมาถ้าให้	เอาซึ่งแค่ไหนถึงใจอย่างนี้ติดต่อแม่ราตรีแล้วจะ
	ไม่ผิดหวัง
คันอยากฟังทีหน้าให้โทรไปหาเด้อจงไว้ก่อน	ให้โทรไปจ้างเอาฮ้อนๆ บ่หอนได้แมนตั้งใจ
อยากได้ไฟให้โทรไปที่คุณแม่ราตรีอยู่เมืองขอนแก่น	หมอลำหมอแคนใหญ่หน่อยๆ หลายร้อย
	เลือกเบิ่งเอา
โทรศัพท์ที่นั่นเด้อเจ้า 243070 กดทันทีอยู่เรื่องกันเดียนั้น	ตกลงกันเด้อราคาจ้างสุขสำราญนำกัน
	สองฝ่าย
สุขสบายเด้อหละแมนท่อนั้นๆ คินนั้นแมนลิมิ	ขอให้โชคดีทุกคนทั่วหน้าหมอลำขอลา
	ก่อนนำ

กลอนเบ็ดเตล็ด
เพลงเทิดไท้พระองค์ท่าน

แม่จรรุราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

15 ก.ค. 2544

(ลำภูไท)

โอ้ย.....น้อ พี่น้องเผ่าชาวไทยเอ๋ย
 โอ้ยน้อเมืองไทยเสาจ้าเดี๋ยวนี้อุดมคติไปเท่าทั่ว
 ย้อนว่าบุญบารมี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ปกครองไทยเจ้าไผ่ฟ้าประชาเชื่อจั่งชื่นชม
 โอ้ย.....น้อ พี่น้องเผ่าชาวไทยเอ๋ย
 เดี๋ยวนี้อสมเจ้าหวังได้หละน้อไทยทุกท้องถิ่น
 ได้หากินสิบมือพอได้เจ้าอยู่เย็น
 ได้เหลียวเห็นเจ้าปลาบ่อนอยู่ในสระเจ้าแซวซัว
 เท่งตัวใหญ่ตัวน้อยพอได้ช้อยเจ้าชื่นใจ
 โอ้ยน้อจั่งว่าผักหญ้าได้ไม้ต่างๆ ดอกนานา
 ผลผลาเจ้าเพียงพออยู่ไปเจ้าตามคัน
 ผักกระโดนเจ้าผักต้วเครือยานางหน่อไม้ไผ่
 หัวคิงไคผักไช้พร้อมผักหอมป้อมกะเลามี
 ทรงดำรัสเจ้าตรัสชี้แก่น้องพี่ชาวประชาให้ไผ่หาคุณธรรม
 พร้าเพียรดออมไว้เฮ็ดพอกินและพอใช้ เพื่อตอบสนองน้ำพระทัย
 ขององค์ไท้เหนือหัวท่าน ทรงพระราชทานโครงการเศรษฐกิจพอเพียง
 ให้ชาวประชาได้ใช้เหนือหัวไท้ราชทาน โอ้ย.....น้อ พี่น้องเผ่าชาวไทยเอ๋ย
 ขอเทิดไท้พระองค์ท่านให้ทุกองค์ท่านได้สมประสงค์
 พระบรมวงศ์ทุกพระองค์เจ้านำพ้อม
 ข้าขอัญชูลิถวายพระพรพระองค์ท่าน
 ทรงพระเกษมสำราญอยู่คู่มืองคู่บ้านความฮ้อนอย่าได้มี พระองค์เอ๋ย

ล่อง โขง ชี มูล

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

มิถุนายน 2546

(คำล่อง)

โอ้ย.....เหลือวเอ๋ยเหลือวลงทางน้ำ สามคงคาเผาอบอุ่น
 น้ำชีไหลตกมุลมุลไหลไหลตกลำโขง ออนซอนน้ำดีดโฝง ไหลเลียวแมนหลังลง
 โอ้ละนอ.....ต้นลำชีเกิดจากพุ่มห้วยละหานตำนานว่า
 ไปทำนางแนวผ่านมัญจา มาชนบทโค้งเกี่ยวไปเลียวลงล่อง
 ผูกหมูลิงคิกคะนองต้นเต็น โตนลงเล่นม่วนระโงม
 ยามสงกรานต์แตก ได้มๆ คนมาโสมเอาบุญใหญ่
 ไหลไปท่าขอนยาง โงมาทางพนมไพร ใสาวรินถ้าพุ่มหมุนตัวล่องไป
 ไหลลงมาสุดก้าเมืองอุบลก้าเมืองใหญ่
 ต้นลำมูลเกิดจากเมืองโคราชเดือบอวกไว้ ไหลลงแจ้แจ้สะพือ
 น้ำซาห็นเสียงดังอยู่วื้อๆ คือมูลไหลหลังลงโขง
 ส่อมน้ำมูลไหลลงสู่แม่น้ำโขงเจียมนั้น
 น้ำสองสีมาโสมห่นอยู่ปนกัน ใสกับขุ่น
 น้ำโขงเป็นสีปนส่วนน้ำมูลสีคัม งามพอปานเทพปั้นสรรค์ไว้จั้งให้เบ็งเงง
 โอ้ละนอ.....เหลือวไปก้าลำโขงยาวย่าน
 ต้นกำเนิดเกิดจากเมืองชิเบตเขตน้ำไหลล้าเข้าสู่ไทย
 เขตอีสานจากเชียงคานนั้นได้ไหลตามส่อมภูผา
 แก่งคุดคู้งามติดตาถัดมาแมนวังปลาบึกลิกหลายเหลือล้า
 เป็นพรมแดนของขันไทยลาวสองประเทศ
 บ่อนปันเขตฮ่วมน้ำเป็นวังก้องป่วงหัน
 ส่วนสะพานมิตรภาพไทยลาวนั้นงามปานสวรรค์แต่ง
 ทิวทัศน์งามแจ่มแจ่มแจ่มสองข้างระหว่างของ
 ไทยกับลาวเฮานี้เป็นพื้นน้องปรองดองบ่เหลือวถ่าย
 สายสัมพันธ์ผูกมันน้ำโขงกั้นบ่หวั่นไหว
 จอมมณีมีชัยนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวคนเที่ยวมาลงเล่นหาด
 เบ็งบั้งไฟพญานาคผุดขึ้นกลางแม่น้ำยามออกพรรษาตาพระเจ้าคนเต้าหลังโอม
 งานไหลเรือไฟคนกะแตกได้มนครพนมคนม่วนชื่น

องค์กรฯ ทุนมออยู่ริมโขงตั้งเงินเทินงาม ไม้ตระหง่านตา
 เมืองมุกดาหารป่านแถมถนนเรียบริมโขง
 หม่องน้ำไหลลงโสมหากแม่น้ำโขงเจียมนี้
 โขงแวงหนีไปกำทางคอนเจียงคอนหมากอี
 ไหลลงสู่คอนจันทร์หันลงมาหลิผี
 ตกไว้ง่อนกำพีแล้วไหลเลียวสู่ทะเล....
 ว่าโอ่นอ...เป็นตาออนซอนแต่แดนอิสานบ้านเฮาอยู่
 ย้อนแม่น้ำสายนี้ละเดื่อช้อยู่ชูไว้จั่งอยู่ยงค์
 ปีได้ฟ้าฮ้องโป่งๆ ฝนหลังเทลง
 นั้นละคือจุดประสงค์ของวิถีชีวิตหมูกนอิสานนี้
 ปีฝนดีน้ำไหลโส่งโขงชิมูลล้นตะฝ่ง
 ข้าวในนางงามสะพรั่ง ปูป่าอู้อั่งเอาไปโสมเต้าทั่วทุ่งนา
 ผุงหมูปลากระโดดบ้อน กบเขียดอึ่งกะฮ้องก้องสะนั่นเนืองนอง
 ชีวิตคนนั้นกะใสฮองๆ อยู่ดอมถนอมตุ้ม
 ปีได้มรสุมแล้งลมพัดแสงดินแห้งโห่ง
 เหลียวลงนาลงไฮ่หดหู่ใจเห็นข้าวกล้านาแล้งแห้งโห่งผง
 ลูกหลานลงกรุงเทพฯ ฆ่าทำงานพักพากถิ่น
 ไปหาอยู่หากิน ปล่อยปุ๋ยตาเผาเลียงหลานน้อยถ่าอยู่เฮือน
 ทุกข์ระทมบ่เอื้อนกระเทือนทั่วทั้งกายใจ
 ย้อนชีวิตต้องอาศัย ผากดวงกับดินกับฟ้า
 และคงคาสายน้ำโขงชิมูลมาอบอุ้น
 คำรักถึงบุญคุณจั่งพากันเฮ็ดบุญตักการะกราบไหว้สายน้ำให้ลำน้า
 ถือว่าโขงชิมูลเป็นสายเลือดและเส้นคำชีวิตคนอิสาน
 แต่โบราณกาลจนฮอดปัจจุบันนี้
 ประเพณีทำบุญสร้างลอยกระทงลงท่า
 บุญสว่างเฮือออกพรรษา ไหลเฮือไฟให้แม่น้ำเป็นการสร้างส่วนบุญ
 โขงชิมูลคือสายน้ำหล่อเลียงชาวอิสานทั่วทุกย่าน
 เปรียบคือเสาค้ำบ้านอวสานไว้ให้สูงเฮือง..... โอ้... โอย... ละน้ำ..

หัวอกแม่

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

23 ต.ค. 2544

(ลำเพลิน)

โอ้...อันพระคุณพ่อแม่มีต่อบุตร ปราชญ์สมมติเอาแผ่นดินสิ้นทั้งผอง
เป็นก้อนหมึกทะเลลงลายดั่งหมายปองลงในท้องมหาสมุทรสุดคนที่
แล้วเอาเขาพระสุเมรุราชเป็นปากกาเลื่อนวาดอักษรสี
เอาท้องฟ้าเป็นกระดาษวาดมาเขียนชี้ชมบุญคุณบิดาและมารดา
และเอาผืนดินผืนฟ้ามารวมกันกะប់ต่อลูกชี้สู่นอว่าพ่อแม่ฮักเจ้า
เอาดินฟ้ายังบ่ถึง หวานเลิงๆ ในใจแม่.....
แน่ลูกจำผู้คำเอ๋ยเหล่าแม่เลี้ยงเจ้ามาแม่พาเจ้าใหญ่
อยากได้หยังกะได้แม่หาให้สู่น่าว เลี้ยงลูกแก้วหวงฮักคือแดง
แพงเสม็ดดวงตาแต่เริ่มถือครรภ์ท้องกินบ่เป็นแม่นี้กะคอยป้อน
ลูกนอนบ่หลับแม่นี้กะคอยกล่อมทนย่างไฟออกฮ้อนนอนอย่างอยู่กรรม
พื้นไม้จักขางจนออกฮ้อนหลังพื้นไม้สังขางจนออกฮ้อนหน้า
ข่านน้ำนมบอมาแม่เทิงบึงเทิงก็ลูกคำเอ๋ย อาหารดีแซบซ้อจนคำจ้อยบ่กิน
ยามลูกคิ่นไข้ป่วยฮวยฮอน แม่เป็นสนลระวนหม่นใจหมองมัว
ลูกพาหัวแม่กะได้หัวลูกพาให้แม่กะได้ให้
ยามลูกเจ็บป่วยไข้แม่เจ็บปวดดวงใจแรงเจ้าเฝ้าห่าง
กลางเทื่อวินผ่องจ้วงทรงสบั่นต้นตาม
กลั่นเป็นน้ำให้ลูกคูดคือนม
เลือดในอกผสมกลั่นเป็นนมมาเลี้ยง
แม่บ่หวังหยังหลายได้ลูกชายก็หวังได้บวชเรียนเพื่อได้เกาะชายผ้าเหลือง
หลังจากบวชเรียนแล้วมีข้าวมีเฮือนได้ลูกสาวก็หวังแต่งตั้งให้เป็นแม่สิเรือน
พ่อแม่แก่แต่เฝ้าคอยอย่างน้อยขอลูกคอยมาเขือน
เจ็บป่วยได้ลูกช่วยเป็นเพื่อนคอยมาเยี่ยมเขือนเยี่ยวยาทาใจ
หัวอกไปสี่คือหัวอกแม่ๆ ผู้คอยเฝ้าดูแลเงงเจ้าเข้าคำ
ยามลูกเจ็บปวดข้ำแม่หมองคล้ำเมื่อยใจยามเมื่อได้ยินข่าวความดี
พอบานมีน้ำทิพย์ช้อยโหลมใจแม่ ลูกอย่าเวฮิตคองของเค้าให้จำเอาไว้แน่
ย่อนว่าแม่ฮักเจ้าจึงเทียวเว้าสูฟัง

ผู้อื่นฮักเจ้านั้นท้อผืนหนังผู้อื่นซังเจ้านั้นท้อผืนผ้า
 แต่ฮักของมารดาคนฟ้ากะบ่เก็ง อย่าละเวอละเวียงไปหน้าบ่เขา
 หนทางเดินแม่ปุพรหมให้เจ้าๆ ฮีบฟ้าอย่างทางงาม
 อย่าหลงเดินทางหนามสลิเสียบแทงแคงลัม
 อย่าหลงไปเจอหลักปักหล่ม ฮ่าถึกหลักปักตมฮ้านเซลัมไปทั่ว
 ลูกคำเอี้ยอย่าเห็นกงจักรคิดว่าเป็นดอกบัว
 กับอย่าหลงเมามัวคำสรรเสริญเพิ่นเว้าไปหลงหม่นป่าเขา
 อ้อมอกแม่นี้ยังคอยรับเจ้าๆ ฮีบฟ้าตัวคิ่นมา
 ความฮักของมารดา ใหญ่กว่าคินกับฟ้า

เด็กน้อยเอากันผู้ใหญ่มีลูก

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

24 ก.ค. 2537

(เพลงลำเดิน)เป็นหนุ่มสาว ก้าวสู่ยุคไฮเทค, มั่วสุมเรื่องเซ็กซ์ตั้งแต่ยังเด็ก
 กับแทบทุกคน พ่อแม่ไม่เคยเห็นสน เพราะลูกหลานแต่ละคน
 ต่างกะแยกย้ายทำมาหากิน มีมากมายไปทำงานที่กรุงเทพฯ
 สนุกสนานสมเสพสุขสบาย ไร้พรมแดน ได้ลูกน้อยมาไม่มีเวลาเฝ้าแทน
 เอาแต่หลงไหลแฟนพาลูกกลับมาที่บ้านเดิม การเลี้ยงดูจึงตกลงที่พ่อแม่
 เป็นคนเฒ่าคนแก่ไม่มีใครเขาเป็นเสริม ส่วนลูกเต้า ที่เป็นหนุ่มสาวนั้นฮักหิม
 ผลิตลูกน้อยมาเพิ่มเติม เพิ่มการอยู่เรื่อยไป ปู่ย่าตายายไม่มีอะไรจะว่ากล่าว
 ด้วยลูกหลานหนุ่มสาว เขาหาเงินมาให้ใช้ ทั้งเป็นลูกหลานหวานเครือเชื้อไข
 พอได้แต่ปล่อยไปไม่มีอะไรจะตักเตือน
 (ลำ)เฮือนหอห้อง เคหะพ่อและแม่ บ่สนใจใส่เท้าแขยงชั่วคราว
 จังแม่น่หัว ยามฟ้าปานบุญจุน รินเหล้าเบียร์เทลง ปานอาบสรงหมองน้ำ
 ถามกันแซวๆ ก้อง เอือนซานเค้าคิ่น ยืนอยู่น่าเลาะฮั่ว หัวหัวม่วนละงม
 สมกันแท้ถึงบ่าวสาวกล้ากลั่น กอดจูบกินเลาะแกฮั่ว ทุกหนห้องหว่างเฮือน
 เอือนดาวแจ่งสาดแสงมาพาใจหวัน จิตกะสันอยากได้ชู ชูแล้วจั่งว่ากัน
 ครันบ่เฮ็ดจั้งซันกะว่าบ่ทันสมัย เฮ็ดอันใดกะบ่แน่ใจ จังซิกว่าเอาได้
 ครัวบ่พอใจกันแล้ว นอนนำกันบ่ต้องหวัน ลูกเกิดมาว่านนั้น มีคนเลี้ยงให้แก่เฮา
 พ่อแม่เหมิดความเว้า บ่คือเก่าคือหลัง หวังแต่บุญลีมิม่าบ่ว่ายังพอดี้

อาแต่มันสิไป...ซิงกันเหมิดแนวว่า เหมิดวิชาพ่อแม่แล้ว ตามใจเจ้าสิล่องลอย
 ถ้าเลี้ยงหลานน้อย ให้เขาใหญ่เป็นคน บ่ทันคนกะมีมาถิ่มใส่มือให้เฮาเลี้ยง
 (เพลง) มีคู่เคียง สุขสบายไม่มีห่วง สนุกควงสนุกพรวดกอดกันเพลिनแม่นมีลูกน้อย
 ก็ต้องไม่พลอยระหกระเหิน จะหาใดไหนเกิน หนุ่มสาวยุคเฮานั้นไม่มี
 มีลูกน้อยมามีคนอาสารับเลี้ยง ขอแต่เพียงส่งเงินให้ไปเป็นพิธิพ่อแม่เฮาตัว
 บ่ต้องกลัวว่าสิหมายหนี ได้ลานน้อยฟรีๆ มีหรือจะไม่ชอบใจ
 (ลำเพลिन) เป็นจั่งได้ นอพี่น้องปรากฏการณ์คือกันมวล พ่อแม่แค้นซ้อ้อ
 บ่มีซ้อ้อซิงไป เลี้ยงหลายอยู่ใช้ บ่ทันใหญ่กะมาแถม แหมไปใสกะกำพลอย
 ปู่ย่าคอยหาเลี้ยง เสียงออเอให้ หากันดั่งสนั่น จั่งแม่นลูกบักนี้
 หรือแม่นลูกอื่นนั่น มันเกี่ยวเกี่ยวคา เงินส่งมากกะบ่เพิ่ม แล้วแต่ว่าซิงพากัน
 แม่นได้ยินบ่носู บ่พอแสงแล้ว

กลอน อดตัว

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

2 ม.ค. 2516

เว้าพื้นการขับร้องเพลงระบำลำปี่ บ่มีดอกบ่อนบ่ได้เรียนไว้สู้อัน
 ชื่อว่าราตรีนี้นั้นลำกั้นลำสมัย มักลำลาวลำไทยภาษาใต้เป็นหมดครบครันหันลิ้ว
 ปิวปานลมสินค้าโยพัดเล่ง คั่นได้เล็งตี้มเท่าเกียร์เข้าเล่นหัน
 เดี่ยวนี้นั้นคอยฟังเด้อไปนี้ เด็กมาจักน้อย เปิดเข็มทิศฮอยร้อยผู้ชายคั่นคั่นตาย
 ฐูปหือวอ้าย เขาซ่าว่าราตรี ลำบ่ดีปานใต้ แต่หากพอฟังใต้
 ลำบ่คนปานใต้แต่ชื่อเสียงของข่อยข่าลือซาฟ้าสนั่น คนได้ฟังลำแล้วละลิมกินฮอดเข้า
 ไผกะเว้าว่ามักหลาย ผู้เพิ่นมีลูกชายอยากเอาไว้เป็นลูกไฟเสียทอใต้เพิ่นกะบ่ว่า
 คำสินฮอดฮอดล้านบ่มีย่านแต่งเอา เป็นปานนั้นละเจ้าสิเชื่อบ่หมอลำ
 สิไปซาเฮ็ดหยั่งซ้อบ่ดั่งปานข่อย ราตรีนางคนน้อยจิตใจมันใหญ่
 หากคนได้จั่งข่อยราตรีน้อยบ่มี ชื่อว่าราตรีนี้ล้านคำราคาแสน
 เคยลำเอาคะแนนประชันมาได้ เหมิดเมืองไทยแต่หาลำมาแล้วซิงรางวัลนับบ่ค่อย
 อำเภอมืองเรียบจ่ายหนองคายขึ้นต่อของ.....

ลำดั่งหวาย (เกี่ยวผู้บ่าว)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

ผู้ฟังเอ๋ย...สวัสดีแม่นพี่น้อง ผู้ฟังล้าแม่นทุกท่าน
 ชุมอยู่ทางนี้ละแมนเลาะฮ้าน ชุมอยู่บ้านก็สวัสดิ
 อยู่ดีบ่อ...ชายเอ๋ย ลิบปีจั่งมาเห็นหน้า เข้าพรรษาเห็นกันค้ำมเทื่อ
 เหลือใจบ่าวพี่ชาย เจ้ามีผู้เพื่อนั้นแล้วบ่ออ้าย หรือว่าเป็นหม้ายแล้วซ้นบ้อ
 ชายเอ๋ย จั่งบ่อนี้ละแมนถ้าน้อง หมองใจนำชายได้แต่ไฮ้อำคินำน้องบ้อ
 สาวหมอลำนี้คินำอ้าย ซิตายแล้วนี้อยู่บ้อเป็นเต็มทีแล้ว
 ชายเอ๋ย จั่งแมนเวรอันใดมาต้อง ให้สองเฮานี้ได้พรากห่าง
 หรือชาติก่อนบุญบ่เคยได้สร้าง จั่งได้ฮ้างนี้แมนห่างกัน
 แพงมันเลย ชายเอ๋ย อันความที่ชายเควอนว่า
 ว่าความฮักของเฮานั้นซิบอ่ล่าย บัดความปลายสังมาเอ้ได้
 อันวันนั้นกะบ่อปาน ทรมาณเด โยยเด เหมิดบ่อนหมายซิท่วงตายเอาหน้า
 ไผเดนอกซิมานี้แมนหลังหล่า โยย บ่าวฟังล้าอยู่น่าเลอะฮ้านนี้คือซียานนั้นแต่เมีย
 เหลือใจเคบคือดอก ชายเอ๋ย มีจักคนบ่อแถวนี ลือสาสนี้แมนเมื่อส่ง
 ไปโปรดทุ่งนี้แมนกว้างๆ ซิควงเจ้านี้แมนเข้าเถียงนา ไผสนแหนยกมือขึ้น
 ชายเอ๋ย ถ้าพี่ไปนี้แมนฮอดบ้าน ถึงเฮือนชานนี้บ่อน้องอยู่
 ซิพาคุณนี้แมนจิกู้ ชมซู้นี้ให้อิมใจ บ่อให้อ้ายคินเมียเด
 ชายเอ๋ย ซิพาไต่นี้แมนโกกค้อย ซิพาลอยนี้แมนน้ำแกง ซิวาฝนดีหรือว่าแล้ง
 แล้งเข้าบ่อให้เซาฟุ่นเด ชายเอ๋ย เหมมาเทิงมนนี้แมนเทิงกัน
 สาละวนห้ามใจทุกบ่อน น้องชินอนนี้แมนให้คั้นบ่อมีอันแต่อย่างใด สมใจบ้อ
 ชายเอ๋ย หัวใจชายนั้นเหงาเอาฮ้ายกะวนกะวายหละบ่เป็นตาอยู่
 เห็นเขามีนี้แมนคูซ้อน สะออน ไ้อันนี้แมนอ่าวนำค้ำเบ็งได้
 ชายเอ๋ย สาวหมอลำนี้แมนบุญน้อย เป็นคนพลอยบ่มีคู่
 คึดต่อซู้นี้แมนตางบ้าน นางกะฮ้านนี้แมนบ่อคือ
 ชายเอ๋ย คนเขาลือนี้แมนว่าเจ้า เอาเมียหลายนี้เป็นตาหน้า
 แมนยังสนบอละอ้ายสามแม่หมายนี้แมนจั่งนาง
 ชายเอ๋ย อันว่าทางนี้แมนน้องนี้ ฮู้จักแนวดีๆ นี้เบิดสู้อย่าง
 ด้วยฮู้ช่องทางนี้แมนเหมิดแล้ว แนวอันนี้จั่งแมนลำบาก
 ชายเอ๋ย บ่ออยากไกลนี้แมนชายแล้ว แต่เวลานี้หากมาได้

สมหัวใจบออยากห่างค้ำ แต่คราวนี้เหน็ดเวลาแล้วคินำเอา คนไทยเอย.....

ซังคนอ่านกิน

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

3 ก.พ. 2539

ท่อน 1 (ทำนองรำวงลักไก่)

ทุกวันนี้ มีกิจกรรมแปลกใหม่
นับเป็นสิ่งดี ไม่ต้องเปลืองทรัพย์สิน
ต่างก็ไม่ว่ากัน เพราะต่างสุขสันต์ไม่ต้องลงทุน
ไม่ต้องสมนาคุณ ด้วยสิทธิไม่มี
รู้จักสร้างวิมาน ให้เจ็ดเจ้าคูตี
เก็บข้อมูลเร็วรี เลือกสิ่งดีๆ เอาไว้อ่านกิน
คนอ่านกิน คือซีเป็นคนจิงไร
การอ่านกิน นั้นก็มีหลายอย่าง
ทันที ที่พบเห็นแล้วคำวคิน
เพื่อผ่อนคลาย ความกดดัน ที่ถาดมจูงใจมใจ
คงจะกลุ่มใจตาย ถ้าไม่ระบายทันท่วงที

อยู่เจียบๆ คนเดียว บรรยากาศคดีๆ
หน้าอกเต่งตึง เซ็กซ์ บั้นท้ายอย่างจื่ออย่างบอใคร
ชีวิตนี้ ช่างมีคุณค่า

(ทำนองแสดดาวซิง)

โอ้ยซัง ซังคนอ่านกิน
อ่านกิน อ่านได้อ่านเอา
อ่านกิน คนหนุ่มสาวก็มี
ไม่ว่าใครๆ ก็เสรีจกันทุกราย

(ทำนองรำวงลักไก่)

อย่าลืม ไปเที่ยวอ่านกินจนเคยตัว
ถ้าจบเอา แต่ของเขาเฮีย
ของจริงมี ไม่ใส่ใจ เป็นตาเหลือใจแท้นอฮา

รู้จักกันทั่วไป เรียกว่าการอ่านกิน
ทุกคนต่างอ่านกิน อยู่กันทุกวี่วัน
อ่านกินกันให้วายนุ่น
รักจะอ่านกิน ก็ต้องมีจินตนาการ
พบเห็นอะไร ต้องใส่ใจทันที
กระตุ้นใจให้คำวคิน ต้องฟ้าวอ่านกินอยู่ร่าไป
ไม่ว่าสาวแก่แม่หม้าย ก็ไม่วายเว้นเที่ยวอ่านกิน
มีรูปแบบต่างๆ พัฒนาเป็นอาจิน
ก็ต้องรีบอ่านกิน ไม่เก็บไว้ให้วายนุ่น
เพราะดีไม่ดี ถ้าเก็บกคเอาไว้
อีกอย่างหนึ่งนั่น ก็เก็บไปฝึนในยามเปล่า
เปลี่ยว

นึกทบทวน หุ่นอย่างนั้นอย่างนี้
คิดขึ้นมาอ่านกินไป สยิวใจไม่สร้างชา
จะว่าบ้าก็บ้า ใครๆ ก็บ้ากันทั่วแผ่นดิน

อ่านไปจนว่าวิน บ่มียามเซา
ทั้งเขาทั้งเฮา ต่างอ่านกินวุ่นไป
แต่ว่าบางที อ่านกินแม่ฮ้างแม่หม้าย
ไม่ต้องซื้อต้องขาย เลยอ่านกินกันนัวเนีย

ลุ่มหลงแมมัว จนมาต้องการลูกเมีย
เฝ้าลิลากลิเลี่ย อ่านกินแต่ของฟรี
จะเปิดให้ดู รีบขยับเข้ามา

ของจริงต้องซู่ซ่า มาลองดูนะไม่ว่ากัน
การได้กอดได้จูบ ลูบไล้กายใจสัมพันธ์
ทั้งตื่นตื่นหวานมัน แสนสุดกระสันรัญจวนใจ
ใครต้องให้มันดี ๆ

การอ่านกิน ไม่ถึงใจ เหมือนได้โลมลูบ
สุขอะไร หรือจะมาเกินกว่านั้น
หาสิ่งใด มาเทียบทัน กว่าของจริงนั้น ย่อมไม่มี
ระหว่างอ่านกินของฟรี กับการได้.....ของจริง

ผู้ชายดีๆ ไปไหนหมด

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

13 ก.พ. 2539

(จิ้นโอ)

โอ้อ้อย

บ่ลืกผัวจี่เหล่า กะแม่นผัวเจ้าชู้

(เพลงเดิน)

เป็นตาเหลือตจนจริง ๆ ผู้หญิงเฮาสมัยนี้

หลีกไปทางใด ก็ไม่มีทางเว้น

เวียกงานอะไร ก็ไม่ใส่ใจสักอย่าง

ยั้งงานบ้าน ก็ยังไม่เคยถามหา

ทุกคืนวัน เรานั้นหรือเฝ้าคิดต่อ

แต่ก็ไม่ได้ร้อง เอาแต่นอนสลบไสล

พอดี ๆ มา คิดว่าฤทธิ์เมากจะสร้าง

ได้ผัวจี่เหล่า เสรว้าใจนักเอ๋ย

(ลำเพลิน)

บ่อยากเว้า จักแม่นบ่เอาหลาย

เอาไปเพลงสร้าง ถมดินจั้งซีแมน

บาดของดีในสิน ออยจนวินกะบ่เอาหูตัง

เมียกะนอนคอยเก้อ ฝั้นละเมอว่าแมนแมน

พลิกคิงไปขวาว้าย หงายคินมากะหลับต่อ

คิดไปหากินหน้า นำกลับบารักะยังหวัง

แนมาทางซุมอ้าย มีชายใดสนใจบ่

คนละตอนกับผัวจี่เหล่า เอามาเสริมคนละส่วน

(เพลง)

เหลือใจนำเจ้าของเต้ เซไปเสกก็คือเก่า

บ่มีผู้ฮ่อมซีไป.....ละน้ำ

ลีหาผัวดี ๆ ก็แสนลำบากยากเย็น

เจอแต่คู่กรรมเวร ถ้าไม่เจ้าชู้ก็คอเหล่ายา

งานประจำงานจ้าง ก็ไม่เคยสนซา

ผัวจี่เหล่าเมายา ช่างไม่ประสาอะไร

ได้แต่ตั้งตารอ พอเห็นกลับมาก็ดีใจ

อ้อ ๆ นอ ๆ ไป ไม่ใส่ใจหน้าที่เลย

ก็ได้แต่รอค้ำ จนสว่างตามเคย

ฉันไม่เคยนึกเลยว่าจะเกิดกับเรา

พ่อยากขายเลหลัง ชั่งกิโล โอฮ้าง

ให้มันแปนผัวจี่เหล่า ไปหาเต้าตั้งแต่ดิน

นั่งซงมงหมั่ง ๆ กลับลงตั้งมิดออนซอน

กอดเอสาเห็น ๆ บาดนอนนึ่งอยู่บ่ตึง

อยากเห็นหมากพ้อว้อ เป็นตั้งน้อบ่ตื่นมา

คนทั้งปวงซีเว้าพื้น ให้เขาที่นอยู่ซู่แจ

เวียกงานพอใช้ได้ นางซีจ้างบ่เกียจจน

ควलयมแลงและเซ้า พอสองเต้าได้ต่งตึง

ถ้าสนใจ สมัครไว้ๆ แจ้งคุณสมบัติ
ต้องรับประกัน ว่าไม่มีนอนหลับพี
ถ้าได้รับงาน จากขจรที่อื่น

พาเราเข้าฝั่ง ตามที่ใจใฝ่ฝัน
ผู้ชายเจ้าชู้ก็ไม่ขอรับสมัคร
รอไกลลิบลิ้ว กว่าจะถึงคิวนั้นหนา
จี๋เหล่าหรือเจ้าชู้ ก็นำคูพอกันแหละท่าน
เจ้าชู้หรือจี๋เหล่า เขาๆ ซ้อยเบื้อหลาย
(เต็ยธรรมดา)

หมองใจ นำผิวจี๋เหล่า
ทวงยามใด กะบ่เคยได้ยื้อน
ผิวเจ้าชู้ นั้นกะแส่งฮ้าย
ทวงยามใด กะคือกัน
งบประมาณ กำลั้งขึ้น
จักแม่นหยุ่งชะนอಕ್ಕฮ้าย
เฮากะเหมิดละนอแนวเว้า
กะได้แต่เพียงทำใจ
เหลียวไปทางใดกะแล้ว
ได้แต่แค่นซ้อฮ้อ
ผู้ชายที่ดี มีคุณภาพ
ไปไสเหมิดนอ พอชายเฮี้ยๆ.....

ทั้งงานหลวงงานราษฎร์ เจนจัดมาเป็นอย่างดี
ยังตะปีบได้ดี ทั้งกลางคืนกลางวัน
ขาประจำก็ต้องรบนาน ไม่ใช่ฝันด้วยความ
กอดค้น
งานอะไรที่สำคัญ ต้องใส่ใจไม่คลาดคลา
เทียวเอื้อเพื่อความรัก แก่หญิงอื่น ไม่เลือกเวลา
อารมณ์ค้างเต็งมา ทำให้ระะบ้ำตาย
แสนจะทรมาน อยู่กันอย่างระวะนระวะย
ปานใดมันซิ.....ซิได้ผิวใหม่มาเคียงครอง

กินแล้วเมา งานการบ่ห้วง
นอนลงแล้ว แม่นล้ำตาย
เพิ่นฮ้างใส่ แต่งานหลวง
ว่าเมื่อหลาย งานลัน
ทำรายงาน การใช้จ่าย
เจ้านายเร่ง อยู่บ่เซา
จักชีว่าไปแนวใด
ปล่อยวางไปตามทาง
มีแต่แนวชิดคิดต่อ
ผิวชิส้อกะบ่มี
เขาเอาไปงาบ กันเหมิดแล้วบ้อ

บ้านนอกชอกนา

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

22 ก.พ. 2539

(จิ้นโอ)

โอโอ้ย เสียงแคนดั่งจันๆ คนฟังใจวิว่อน
ยามเดึกๆ ซ้อนๆ ออนซอนแท้พ่อแม่เฮา....ละน้ำ

(ลำย่าว)

ตั้งแต่ก่กแต่เค้า เสียงแคนเฮาดังยาวๆ
 ยามหนาวๆ ลมพานต้อง กองไฟสุ่มหุ่มลงช่วง
 เสียงไนด์ดังก็ค่อย ลมวอยๆ ดังแน่นแ่ง
 กลางคืนมาเสียงจาดจัน คน โสมกันอออ้อง
 จังหะไวจังหะซ่า สรรกันมาเสียงวีว่อน
 ผู้ฟังแถวเขตคุ้ม สงบฟัง สงบฟังสัจเจียบ
 เสียงแคนวอนตั้งชู วันหน้าจั้งชิมมา

(เพลงระบำ)

มันช่างสุขใจ เกินจะหาใดมาเทียบทัน
 คำลงเข็นฝ้าย รอยอดชายที่ห่างหวง
 บ่าวผู้ใด ได้ยินเสียงแคนจันๆ มา
 ผู้บ่าวเรา หรือผู้บ่าวเขาก็ไม่เป็นไร
 ชีวิตคน ชาวอีสานแต่ก่อนมา
 คนเถ่าแคนแ่ มักเว้านิทานยามก่อนนอน
 ยามหน้าหนาว หนุ่มๆสาว ได้พบกัน
 สาวๆ เข็นฝ้าย นั่งคุยกัน ไปด้วยเปรมปรีดี

(ลำย่าว)

สมใจแล้ว แแนวโคบได้ห้วง
 แแนวใดๆเอากะเว้านากันอ้อยอิน
 ชิพย์อมพรากข้าง ฮามฮ้างห่างคิง
 วันและคืนกอดเกี่ยว

(เพลงระบำ)

เราต่างผูกพัน ด้วยคำมั่นที่สัญญา
 รักหวานระรื่น วันและคืนไม่จืดจาง
 ปาน
 ตื่นเข้ามา ทำไร่นาหน้าฝน
 อยู่อย่างง่ายๆ ไม่ต้องวุ่นวายเป็นพัลวัน

(ลำย่าว)

มีบ่นอเนวนี้ ในสังคมสมัยใหม่

ชุมผู้บ่าวเลาะบ้าน ตามคุ้มช่วงสนาม
 ปวงหมู่สาวใหญ่ น้อย ลงเข็นฝ้ายสนั่นเนื่อง
 เทิงสาวแก่แม่หม้าย คาจ้องส่องทาง
 ฟังพิณแคนเสียงอ้ออ้อย สาวใหญ่ น้อยม่วนใจ
 ยามเมื่อเด็กซ้อ่นๆ ออนซอนแท้กว่าชุนเนา
 นอนเขียบๆ ม่วนแม้ง แคงหูน้อยค่อยฟัง

หนุ่มๆ สาวๆ คุยกัน ผูกสัมพันธ์ที่คุ้มช่วง
 สาวใหญ่ น้อย ทั้งผอง ต่างเฝ้ารอจดจ่อใจ
 สาวๆ จอบจ้องตา ดังไกล้ม่าทั้งเหนือใต้
 ได้เป็นเพื่อนคุยกันไป ประโลมใจไม่เจียบเหงา
 เขาก็ไปทำนา คำคั้นมาก็พักผ่อน
 เพื่อเป็นอุทาหรณ์ แก่เยาวชนให้เป็นคนดี
 เพื่อสร้างความสัมพันธ์ คู่เคียงกันชั่วชีวิต
 เฝ้าดูใจกันไป ในที่ชีวิตนี้ นำรื่นรมย์

ยามลงช่วงได้เว้าชู ชุมซ้องซัวแซว
 ได้ยินคำมาดหมั่น สัญญาไว้ต่อกัน
 สิ่งใดดีพากันสร้าง หวางหัวใจชมชื่น
 บ่มีมือชิหน้ายแห่ง

รักกันชั่วชีวา ไม่คลาดคลาหรือเหินห่าง
 เกลี้ยเกล้าคลอหยอกเข้าพลาง สุขสมใจหาใด

ทำหน้าที่ของแต่ละคน ยากคิมิจนไม่ไหวหวั่น
 มีอะไรก็ปรึกษากัน เอื้อเพื่อแล่งปันกันด้วยดี

วุ่นวานกันเอาแต่ได้ บ่มีเอื้อแก่กัน

ชมที่รยวว่านั่น กะโลกว่ายฟายตัก

ชมที่ทุกซ์กะทุกซ์ตัก ตาหน้าเด็เมืองไทยเอ๊ย

ทางคืนี้ คักโผด

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

23 ก.พ. 2539

(จิ้นโอ)

โอ้อ้อย

เว้าเรื่องวัฒนธรรม

(เพลงสาดดาวซิ่ง)

คำว่า “ล้าซิ่ง” ก็ว่าไม่ดี

ล้าซิ่ง ก็ว่าเป็นร่ำบัลลัง

คำว่า “ซิ่ง” มาจากซิ่งมอเตอร์ไซค์

หยิบยืมกันได้ ฝรั่งเศสถ้ามันเคลียร์

บั้งตำหนิ ว่านุ่งกระโปรงเงิน

ประเพณีไทย ไม่ช่ยรักษาก็หมคกัน

พูดกันไป ตามหน้าที่ใครมัน

วัฒนธรรมไทย จะพาชาติให้รุ่งเรือง

(ลำ)

ดิไปเรื่อย ทำที่เป็นห่วง

ต้องรักษาให้ได้ อย่าทำให้เสื่อมสูญ

สาธิตกันเที่ยลละยาม งบประมาณจัดไว้

คือเป็นก้าวกะด้อ แท้นอท่านหมุ่นาย

อักพอปานชิตายน่า อ้าไฮเหลือล้น

ชาวของเก่าอยู่ฮั้น หลงเพ้อว่าแต่ดี

บ่หมุ่นตามสังคม ซืออยู่ไปจั่งได้ได้

สืบสานกันเข้าไว้ นำมาใช้แต่ส่วนดี

เป็นส่วน ฝ่ส่วนมัน แบ่งกันให้มันแจ่ง

มาตักดานห่วงอนาคต

(เพลงแสนดาว)

จะทำอะไร ก็ต้องใช้ปัญญา

อันเมืองไทยเฮานี้ ดินน้ำบ่ซีซ่อง

ดิเป็นเครือค้องน้อง บ่ามีหม่องชีว่าดี...ละน้ำ

เจ้านายเพินดิ ว่าเป็นคำฝรั่ง

ผู้คนออฮั่ง ตักันนัวเนีย

ผู้ฟังนำมาใช้ ไม่น่าทำให้เสื่อมเสีย

เรื่องตักันนัวเนีย สาเหตุอื่นหมั้นพัน

ทำที่ท่าเมียงเมิน เอ็ดตะโรเลียงล้น

นุ่งกระโปรงสั้นๆ เป็นที่เสื่อมเสียแก่บ้านเมือง

ไมโครยอหมรับกัน ถือเป็นคนละเรื่อง

แต่ไม่ยอมสิ้นเปลือง พูดไปพอเป็นพิธี

วัฒนธรรมไทยทั้งปวง

อนุรักษันให้วุ่น ของเก่าสรรมา

โวๆ ไปตามเรื่อง ทฤษฎีไปป่าว

คือซิทหลงเอาฮ้าย ของเก่าแต่โบราณ

อักพอจนว่าหลงส่น การปรับปรนบ่ไอ้อ่าว

ของใหม่ว่านี้ มีแต่ชั่วเลวทราม

แนวโคตริรักษาไว้ ของโบราณและของใหม่

ใหม่หรือเก่าว่านี้ มีคุณค่าคือกัน

บ่แม่นแคงเอาเข้า ฎไปพอได้ผ่าน

บ่หันหน้าเบ็งทาง

ไมใช่ว่าตั้งท่า จะอนุรักษันรำไป

ต้องปรับปรน พัฒนาสืบสานไป

อย่ามา งมๆ งั่วๆ

สิ่งใหม่ ก็รู้จักชื่นชม

(ลำเตี้ยธรรมดา)

ทำใจแน่นเคือ เคอท่าน

วัฒนธรรมไทย ต้องประยุกต์อยู่เรื่อยไป

ทุกอย่างมี ทั้งส่วนดีส่วนค้อย

จึงจะดำรงอยู่ได้ ให้ประโยชน์ต่อสังคม

อนุรักษ์กันมั่ว จะพาดิคม

รู้เลื่องเห็นปรับปรน พัฒนาเรื่อยไป

พวกข้าราชการ เเทงน้อยและใหญ่

เลือกสรรไว้ แต่ส่วนดี

อย่ามั่วแต่คอย ดิกันเคือๆ.....

เมียผลอแล้วเจอกัน (ตอนที่ 1)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

3 ก.พ.2539

(จิ้นโอ)

โอ้เอ๋ย

เมียยังยืนอยู่หน้า พี่เสยๆ ไว้ชะก่อน

(ลำยาว)

น้องนี้เห็นใจอ้าย บ่าวพี่ชายมายืนส่อง

ตนๆ จังมาพ้อ กันเคนอหน้าเหล่าๆ

ตั้งแต่เว็นตั้งใจแล้ว ว่าซิเส่วมาหา

มาเห็นกันคราวนี้ ใจน้องวิใจน้องว่อน

เมียผัดหน้าซำง่า ยืนคู่เคียงเงา

เจ้าผู้คูลูกหน้า มาดการารูปเข้าท่า

แม่่นอายเป็นพ้อฮ้าง น้องบ่เคียงพ้อมีค

แนวคิซิเตรียมไว้ ฉลองชัยได้เมียใหม่

ยามน้องเซาล้ำแล้ว ตอนเมียผลอเคืออ้ายพี่ เจอกันเคือเทียวนี ซิรออ้ายบ่อนหมาย

ว่าแต่ทางฝ่ายอ้าย ยามเมียผลออย่างเชออยู่ ฟ้าวมาหาหม่อมซู้ ซูแล้วจั่งว่ากัน

ตอนเมียผลอเฮาจั่งพ้อ กันนออ้ายบ่าวพี่ชาย.....ละน้ำ

ทำจๆ จ้องๆ มองแล้วกะฮ้อนฮน

เมียอ้ายมานำชั้นบ้อ โอนนอนี้กะช่างเป็น

บ่ให้เมียนามา ซิดุงเคียวเคินคั้น

ว่าซิได้เข้าซ้อน ลำแล้วซออยู่น่า

เอาละนอกรรมกู ช่างบ่มาคายคู้

ปละเมียมาเกาะอ้าย ซิตายแล้วหม่อมพระนาง

นางซิปุ่นบ่าเหน็จ ให้พี่ชายเต็มที

สมหัวใจอิน้อง หาแนวคล้อมจองเอา

เมียเปลอแล้วเจอกัน (ตอนที่ 1)

ราตรี ศรีวิไลประพันธ์

3 ก.พ.2539

(เตี้ยโงง)

สำคัญ อยู่ที่จิตใจ	เรื่องอื่นไม่เท่าไร นะคุณพี่ขา
ถ้าตกลง ให้พี่ส่งสาขตา	เป็นสัญญาณส่ง ให้น้องชื่นใจ
แล้วเราจะได้ ชื่นชมสมปอง	สมัยนี้ จะไปแคร์อะไร
เพราะว่าใครๆ ก็ต้องการคู่ครอง	มีหนึ่ง แล้วก็อยากมีสอง
อยากลืมหอยากลอง กันอยู่รำไป	ตามแต่หัวใจ ใครมันปรารถนา

(เตี้ยพม่า)

ถ้ามีว แต่ฟังความคน	จะทำให้จน หัวใจเรานา
อย่าไปห่วง เรื่องตึณินินทา	คนเราเกิดมา ต้องพบต้องพาน
ไม่ต้องกังวลวิตกทุกข์ทรมาน	นินทาได้ไม่นาน ประเดี๋ยวก็ผ่านไม่มีอะไร
สำคัญ อยู่ที่หัวใจ	เราจะยกให้ใคร ก็ได้นี้นา
ถ้าเมีย ของพี่ตามมา	ต้องทำทีทำ ว่าไม่มีอะไร
เราค่อยหาคู่ทาง นัดแนะกันใหม่	เรื่องอย่างนี้ต้องจำใจ เมื่อไหร่เมียเปลอค่อยเจอกัน

เมียเปลอแล้วเจอกัน (ตอนที่ 3)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

3 ก.พ.2539

(ลำย่าว)

เจอกันเดอฮ้าย หลบล่าขยามเมียเปลอ	เจอกันนอสองเฮา อย่าลืมหาคำว่า
เขาล่าแล้ว สาวหมอลำคิดฮ่ำ	คินาชาขอยอยู่ บ่แล้ว เป็นแป้วอยู่บ่เขา
อยากเอาชายไปซ้อณ ตอนเมียเปลอคือซิค่อง	คือซิกถมล้องค่อง ให้น้องฮ่วมสอง
น้องและฮ้าย เกะกายชาวชม	สมที่ใจเฮามัก บ่อยากวางพอดี้
คนฮักกันนี้ บ่มีแนวซิงซังอยู่	ลู่ไปหาแต่ซู้ นอนคู้อยู่บ่เป็น
บ่แม่นน้องเว้าหลัน มันเป็นเรื่องความจริง	ชายกับหญิงบ่ต่างกัน ต่างสะยานหันจ้าว

(เตี้ยธรรมดา)

ตกลงเอา ตามสะดวกเดอฮ้าย	ถ้าเมียชายเปลอ ให้ฟ้าวมาเดอพี่
ผู้ชายเมียเปลอ น้องบ่ฮิดี้ๆ	ซิงขอ.....กะบ่แพง

ขามมือแดง เรียมตัวให้พร้อม
 ครันเมียพี่ผลอ เจอกันแท้ๆ
 เมียพี่ผลอ ออย่ารอช้าๆ

ให้อ้ายหอม เบิ่งเมียของพี่
 พี่อย่าไปแคร์ ผู้ใดเคอ

หมอลำชิงมาแล้ว (ตอนที่ 1)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

4ก.พ.2539

(จิ้นโอ)

โอ้อ้อย
 เทิงล้ำใหญ่ล้ำน้อย หางเครื่องกะครบครัน
 ของคณะราตรี ศรีวิไลว่านั่น กะขึ้นชื่อลือชา
 เทิงเมืองไทยและเมืองเทศ วิตโอเผยแพร่

(พม่ากันตรึม)

ลำซิ่ง ราตรีมาแล้ว
 ชื่อเสียงก้องโลกา ไปแสดงมาทั่วทุกดินแดน
 ลำซิ่ง คอนเสิร์ตตระการตา
 สร้างอาชีพแก่เยาวชน ชาวไทยทุกคนต่างชื่นชม
 แม่ราตรี เป็นคนริเริ่ม
 ด้วยห่วงใยในอาชีพหมอลำ
 จึงปรับเปลี่ยนลำกลอน
 เศรษฐกิจ อยู่ในมือเยาวชน
 แม่ราตรีคิดค้นหาช่องทาง องค์กรประกอบต่างๆ ให้ทันสมัย

หมอลำชิงมาฮอดแล้ว เสียงแซวๆ คนหุ้มใส่
 ลำซิ่งคอนเสิร์ต
 ก้องไปทั้งโลกา โด่งดังทั้งค่าย
 ชุมพ่อแม่พี่น้อง ได้ชมแล้วม่วนระงม....ละน้ำ

เสียงหวานเจี๊ยงแจ้ว เคล้าเสียงพิณแคน
 อออึ้งเนืองแน่น ด้วยพวกแฟนฯ สนใจมาชม
 ปรับปรนพัฒนา ตามสภาพสังคม
 เป็นที่นิยม สร้างความรื่นรมย์ ซึ่งใจออนซอน
 เป็นต้นคิดประเดิม ลำซิ่งขึ้นก่อน
 ถดถอยด้อยต่ำเป็นที่น่าอนาทร
 ให้เป็นลำซิ่ง จังหวะสวิงถึงใจ
 หมอลำต้องปรับปรน ให้อยู่รอดให้ได้
 จนเป็นที่ถูกใจ ไม่ว่าใครๆ เขาก็ชื่นชม

หมอลำชิงมาแล้ว (ตอนที่ 1)

ราตรี ศรีวิไลประพันธ์

4ก.พ.2539

(ลำเพลิน)

ชมแซวซ้อง สาธุการแตกตื่น
 ไปเหมิดเฮือนเหมิดคุ่ม ชมแซวกันโทดๆ
 ก็หากคักแท้ รสนิยมสมัยใหม่

จำนวนแสนหมื่นล้าน จนเมืองบ้านสันสะเทือน
 จักแม่นโพดเอาฮ้าย แนวนี่กะหากมี
 บุญบ้านใดกะแตกจัน คนเค้าอั้งโฮม

เสียงกลองตีตุงตุง คนกะหลังเป็นสาย
 ยามกลางคืนกะมีเหล่าน ยามกลางวันกะมีเบิ่ง
 โคนๆ มาของล่องหน้า หาเป็นปีจำไว้ก่อน
 ลางคนเวินหาจ้าง โกล้อมือบุญหมุนป็นไป
 อยู่ห่างไกลกะเป็นไกล โทรเจ้าไปติดต่อ
 สำนักงานแม่ราตรีเพิ่นตั้ง อยู่ปากปองซอยเสรี
 ครอบอยากแวกไปเยี่ยม กะยินดีทุกๆ ท่าน
 (พม่ากันตรึม)

ใครๆ ก็ติดอกติดใจลำซิ่งราตรี ศรีวิไล พัฒนาอยู่เรื่อย
 คิดค้น สร้างสรรค์ บทกลอน รูปแบบขั้นตอน มั่งจะเหน็ดเหนื่อย
 มีสิ่งใหม่ผลิตออกมาเรื่อย ทำนองแจ้วเจ็ย ด้วยจังหวะครั้นเครง
 ทุกอย่างต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งการแสดง หรือดนตรีที่บรรเลง
 ลำซิ่งมีจังหวะดีๆ หางเครื่องมากมีทุกคนเด็นเก่ง
 สนุกสนาน ครั้นเครง ยอดเยี่ยมจะเจ๋ง บรรเลงจับใจ

กลอน ชมบ่าวละฮ้าน (หญิง)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

3 ม.ค.2530

พอคราวแล้วสัญจรพื่อนนำ บ่าวหอมแคนให้จำอ้อมเต่าเป่าไป
 แอวเจ้าได้เต่าใส่จังหวะให้มันเป็นซางชะกล่อมกันหันจ้าว
 บ่าวผู้ฟังริมฮ้านสนใจแห่นบ่ แฟนผู้รอข้างฮ้านประสานจ้องสองตา
 ผู้ยืนอยู่นั้นน้ำอย่างคือหลาย สมเลื้อหลายพับแขนแมน่แฟนไผ่น้อ
 ขอยืมเว้าจักคินแหนเค้อฮ้าย มาเห็นชายมือนี่ไฉน้องมักหลาย
 พี่ชายมีแฟนหรือยัง น้องเป็นบ้ำคั้งแรกตอนสบตา
 มันปวดอุราเมื่อมองเห็นเธอน้องเหม่อเฝ้ามองต้องใจ
 แล้วทำไมพี่จึงไม่มองมา เชิญพี่มาจงเถิดหนา
 พี่จำสาวหอมล้ายว่าง รักพี่นื่องยอมเปิดหนทางไม่ให้พี่วางมัดจำหลอกหนา
 น้องเป็นหอมล้า ไม่เคยใจคำหลอกพี่จำ รีบหาผู้ใหญ่มา
 เพื่อให้สัญญาส่วนเรื่องราคาน้องนางไม่เอา
 รีบจอนนะจ๊ะคนดี จะให้ฟรีสี่ห้องหัวใจ

ไวยิบไวยสนไหมหัวใจไม่ซ้ำ ขึ้นช้ำอย่าใจดำ
 จะเอาเข้าโรงจำนำทั้งสี่ห้องหัวใจ หากใครได้ยินเสียงลำ
 รีบนำบัตรประจำตัว ไม่ต้องกลัวหรือเงินค่าทอง
 ของหมั้น เพียงบัตรประชาชนประกัน เงินทองของหมั้นไม่สำคัญอะไร
 ไม่ว่าเจ้าจะเป็นไฟ ถ้าหากสนใจให้เร็วไวหน่อยหนา
 ถ้าสนเชิญมาไม่เกี่ยงหรือกหนดาค่าง ถ้าต้องการเคียงสอง
 นื่องขอรับรองด้วยใจจริงๆ นื่องขอรักจริงไม่มีเปลี่ยนแปลง

เตี้ยชีวิตฮ้างๆ (หญิง)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

1 ม.ค.2530

(เตี้ย)

ชีวิตฮ้างๆ อย่างนั้นจะมีใครกันมาใจ	เมื่อก่อนสดสวยใจโลไม่ว่าใครก็สนใจโยดี
หมดสิ้นความสาวเมื่อรักคราวต้องมีราศี	สละความสายโศพิไปร่วมชีวิตกับคนชอบพอ
บัดเขาพอใจนื่อง เกียกฮอกกะพอหวานดูดี	บัดเขาลืมเขาละบ่อดคิดพ้อๆๆ น้ำผึ้งกะว่าขม
ไปหลงคารมเสียโตเสียฮู้ เอาหัวซู้บได้คิดลึกซึ้ง	ได้ลูกหนึ่งเขาละเบิดเทื่อเลื้อๆๆ
ไปจ้อยบ่ห่วงนำสุดแสนระกำคอยนำไปเอ็น	พาละไปเพลินนำฮู้ใหม่มันสาสมใจตัวเองๆๆ
เสียใจไม่มีอะไรสงสารตัวเองเหลือที่	เสียสาวหมดตัวฉันไม่มีวันที่จะเลือกคืนได้
ความสาวต้องถึงคราวจืดจางชีวิตฮ้างๆ ใครจะมาสนใจ	

(ลำ)

ละจั่งว่าไฟเค็ฮ้ายสิมาฟุ่มฟายฮ้างหมายกะช่าง
 คั้นไฟสนชีวิตฮ้างๆ โยฮ้างๆๆ มาสร้างแม่นห่วมหมอน
 ข่อยบ่ออซอนชีวิตโตถิม ผู้ได้ฮ้อยากชิมรสลิ้มบ่ว่า
 หนุ่มแต่ว่ากะฮ้อย่าหัวซาเด็กเล็กน้อยๆ โยเล็กน้อยๆ
 ฮ้างม้ายฮู้ฮ้างบ่ว่าสนใจรีบมาของชีวิตฮ้างๆๆ
 หนุ่มแต่ว่ากะช่างคั้นสนฉั่นคั้นสนใจกัน อย่าดิหน้าๆ

กลอน คนมักบ่คือกัน

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

2 ม.ค.2540

จั่งว่าลำ ลำนี้ๆ มีดีมีชั่ว ฮ่าได้ฮ่านั้นกะบ่ดี ฮ่าได้ดีฮ่านั้นกะบ่ชั่วกะบ่ชั่ว
 โอเด้อ โอน้อพี่น้องเอ๋ย ยะเอ็งเอ๋ยๆ เต๋อลุงเคื้อ
 จั่งว่าธรรมชาติการรำการร้อง มันต้องมีแนวช่องอยู่หลายสถาน
 ผู้ลางคนว่าอยากฟังนิทาน นิถมนิถอกมักบ่คือกันดอกพวกหูคนฟัง
 ผู้ลางคนว่าอยากฟังกลอนสดกลอนสด ลางคนนั้นอยากฟังบทฟังบาทจั่งหะทำนอง
 มัน โลกยุ่งสมองเอาสาแท้ ผู้ลางคนอยากฟัง โจทย์ฟังแก้สาคค่าเคียงกัน
 ลางคนนั้นอยากฟังลำประชันแข่งกลอนแข่งกาพย์ ผู้ลางคนให้ลำสุขภาพสมบัติผู้ดี
 ผู้ลางคนอยากแม่อยากให้จ้อๆ กะเหน็ดหน้าลงไป มันละอุกหัวใจคนฟังกะดื้อ
 ยากอิหลีเต๋อพอการร้องการลำ ชั่วชิได้เงินคำรางวัลค่าจ้าง
 ตีไปเหม็ดสู่ออย่างว่าลำค้อยลำแสง ผองว่าการแสดงบ่สมลือสมสำ
 คั้นนั้นแหล่ๆ คั้นลำบ่มวนกวนหมอลำ ยังคอยของอย่าสิตี นอกจากนั้นตีว่าหมอแคน
 ว่าด้ากเงนย่อนหลาย ผัดว่ากายงามจ้อย คั้นหมอแคนย่อนน้อยผัดว่าเป็นแนวใหม่
 ผัดว่าเป็นโรคตับตีจั่งย่อนบ่ได้แพงไว้เฮ็ดหยัง มีแต่ตั้งหาเรื่องแนวตี
 แต่ว่าผู้เพิ่นตีกะหากมีหลายลัน เพราะว่าคนฟังนั้นมักไปคนละอัน
 สูดแล้วแต่สิว่า โอเด้อ โอน้อ แล้วแต่ว่ายะเบิงท่าๆ หาแนวว่า
 หมอลำบ่หัวซาเพราะต่างคนกะต่างเว้าบ่อเอาเข้าใส่ใจ..

(เพลง)

ตีชมกันไปเพราะว่าจิตใจคนต่างกัน แต่ที่สำคัญตีเพื่อสร้างสรรค์ ให้ปรับปรุงใหม่
 เป็นธรรมชาติ คนเฮาเกิดมาต่างจิตต่างใจ ไม่ว่าอะไรตีชมกันไปจากใจจริงๆ..

(ลำ)

ตีชมไว้สิขอนำไปปรับปรุงเปลี่ยนใหม่ หมอลำขอรับไว้ไปแก้ฮ่าหลัง
 บ่ได้ตั้งเคียดตอบคนฟัง ถือว่าเป็นนานาจิตตัง มักเป็นไปคนกำในหลักธรรมยังแปรไว้
 ไขมาบอกว่า ปังเจดะจิตตา ปุเกสัพ พระสัจจตา คือต่างคนต่างจิตต่างใจหลักธรรมว่าไว้
 เฮาทบทวนทุกสิ่งล้วนอยู่กับคน แต่พระทศพลโคดมพระเจ้า กะยังมีคนเว้าคนตีคนเดือน
 สิให้ตีเสมอเหมือนคือกันมันยาก เพราะว่ามีคนละปากจับขึ้นจับลง
 เฮ็ดจั่งได้จั่งสิตรงหัวหมุ่มมาก สมหัวใจอยากมีจักสิปากมือสิบดิน
 มือหนึ่งนั้นกะสิถือแนวกิน มือหนึ่งนั้นกะสิถือขวดเหล้า มือหนึ่งจก่องข้าว

มือหนึ่งจกของจั่งสิสมใจปอง จนคนนั้นพอ

กลอน ชอบคนมีหนวด

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

23ก.ค.2537

(เพลง)

คนมีหนวดนี้หล่อจริงๆ พวกผู้หญิงเขาอยากรู้จัก
 มาดแต่ที่ดูใจยิ่งนัก อยากจะขอสมัครเป็นแฟนสักคน
 มีหนวดทั้งทรวดทรงหล่อเหลา สาวๆ อยากคลอเคล้าข้อมืออวด
 สาวหมอลำก็ขอสมัครด้วยคน ต่างว่าวันอิงออดด้วยหลงรักคนหนวดงาม
 ท่านได้หนวดนี้มาแต่ไหน จึงมีเสน่ห์ดูใจผู้หญิงทั่วเขตคาม
 เป็นหมื่นเป็นแสนผู้สาวเล่นติดตาม นี่จั่งแมนหนวดงามเอาโพดเอาเหลื่อ
 ไม่ว่าจะมองมุมไหนล้วนแต่สยิวใจไหวหวั่นนิ้วเนีย
 นื่องอยากขอเป็นเมีย ขอควงจักเทียสได้บ่น้อคุณ

(ลำตัดหวาย)

อ้ายเอ๋ย บุญมีจั่งได้มาพ่าย
 เห็นชายหนวดงามน้อหละแมนจั่งสิ
 แมนอ้ายมีไปน้อคู่ซ้อน หรือนอนแล้งนี้หละแมนเป่าตาย
 มางามตายเท้น้อชายเอยเด้ชายเอย คนงามเอย ยวกๆๆๆๆ
 อ้ายเขม๊กหลายพอแต่มาเห็นหน้า
 หนวดอ้ายนี้หน้าสว่างมาโพดเอานี้ สาวๆ เห็นแล้วกะใจละสิ
 นำอ้ายอยู่บ่เซา เอาบ่เอาหมอลำไปซ้อน
 เทิงยามนอนสิบ่ให้ว่าง สิพาจี้เดื่อหมากเดอะเดียงค้าง
 บ่ให้จ้างนี้หละแมนจักแดง หนวดงามวาบหวาบใจเดื่อหนวดงามเอย
 เด้แฟนเอย ยวกๆๆๆๆ

อ้ายเอ๋ย หนวดงามๆ นี้แมนจั่งสิ คือสิตียามกลิ้งยามกล่อม
 กอดกันนี้ละแทนอ้อมล้อมหนวดงามพร้อมน้อเกล้าคลอเคลีย
 คือสิเชียรนี้หละแมนเท้าทั่ว เทิงหัวใจนี้แมนไหวหวั่น
 ใจกระสันนี้แมนสุขสัน ท่วมพันบ่มีนวลคือหนวดงามวาบหวาบใจเด้
 เด้แฟนเอย ยวกๆๆๆๆ

ชีวิตหมอลำ (ตอนที่ 1)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

6ม.ค.2539

(จิ้นโอ้แบบทางยาว)

โอ้โอ้ย.... เป็นหมอลำวานี้ ทุกข์ทวีบวันว่าง

มีคู่ครองกะลำเป็นหม้ายฮ้าง ละเวอว่างแมนหว่างเว...ละน้ำ

(เพลงเตี้ยพม่า)

ชีวิตหมอลำนี้หนา นำเวทนายังล้ำ

มีแต่ความอ้างว้าง ว่าเหว่าไปทุกสิ่ง

วันคืนออกไปลำร้อง ปล่อยให้คู่ครองหัวอกระทบ

ใครที่มีแฟนหมอลำ มั่นนำสงสารเสียจริง

บ่ว่าชายหรือหญิง ก็ตกที่นั่งไม่แตกต่างกัน

จะหาเวลามาเซยชิดชม พอชื่นอารมณ์นั้น

แสนยาก

พบกันยามกลางเว็น เขาบอกว่าเป็นเวลาเขานอน

เขาพักผ่อน เขาวิงเขาวอนอย่าได้รบกวณ

(เตี้ยธรรมดา)

ชวนยามใดกะบ่เคยได้ ว่าอย่ามากวนใจเจ้าได้ยิบ

ฟังแล้ววินเลขผู้ข้า เอกันมากะหวังได้กลิ้งกล่อม

คนๆ กะหวังว่าสืได้ ผัดว่าอย่ากวนใจอยากนอนให้อิ่ม

บ่พอตายให้ออดเอาไว้ มีเวลายามใดจั่งเว้ากันใหม่

สังมักหลายนี้แมนกะดื้อชิตายบ้อคันบ่ได้กิน

สอมลอมหาแต่แนวอันนั้น ไผมันสู้อยู่ชุกคน

อดไ้ชิมคัก ๆ เทื่อหน้า โจะไว้ชะก่อนนา

ถามยามใดกะเว้าแต่จั่งชี้ หายามชิ....นั้นบ่มี

ชีวิตหมอลำ (ตอนที่ 2)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

7 ม.ค.2539

(เตี้ยโจง)

ชีวิตลุ่มๆ ตอนๆ ออกอ้อนวิงวอนก็ไม่หนชา

ว่าเหนือหนักหนาขอพักสักครู่

มีใครที่ไหนด้างหนอ

หิวกระหายวุ่นวายทุกข์ทน

นำเวทนา

ถ้าแล้วเดินทางกลับมา

แล้วจะให้อยู่ กันไปทำไม

ที่ต้องนั่งรอดั่งข้าวคอยฝน

จะโอเล่สักหนก็แทบจะบ้า

คนมีแฟนหมอลำ

(เตี้ยธรรมดา)

วาสนาเฮามีสำนี้ ได้แต่ละทีจั่งแมนยากยิ่ง

คอนๆ ว่าชิไปซื้อปิ้ง แต่ความจริงชินคู้หรือบ

ตึงคิงห้าใดกะเว้า ว่ารอก่อนเจ้าช้อยชินอน

เหลือใจแท้อมือนั้นมือนี้ เขาอยากก่อนชะนอ

แก้มใหม่ๆ เห็นใจหมอลำบ่
บ่ให้เข้าซอชอนบ่อน ชิทนได้บ่

ทนได้บ่ ครันบอกรอไว้ก่อน
แม่นผู้ใดเดออ ชิทนได้ๆ.....

อ่านกินได้อ่านกินไป (ตอนที่ 1)

ราตรี ศรีวิไลประพันธ์

1ก.พ.2539

ท่อน 1 (ทำนองจีนฉิมเล็กท่อน 1)

ผู้ชาย นี่กะเป็น ตาซัง
พูดแต่เรื่อง ขาอ่อน ให้คนเขา ได้ยิน
อยากรู้แน่ ว่าถ้าได้กิน ของจริง
ยามอยาก จะกิน เสียขระรัว จนตัวสั้น
ผู้ชาย ก็มักจะเป็น อย่างนี้
ของจริง นำกินกว่า กันเป็น ไหนๆ
หรือว่า กลัวจะเสีย เงินทอง
มานั่งเสีย เวลา แต่เรื่อง อ่านกิน

บ่พากันเฮ็ด อีหยัง มีแต่นั่ง อ่านกิน
ไปนั่งนอน อ่านกิน ตัวใคร ตัวมัน
จะรู้สึก ว่านั่ง และซู่ซ่า หูตาชัน
จะหวานเค็ด เค็ดมัน สุดกระสัน แคไหน
เสนอแพ้กเกจ ดึๆ แล้วมักจะไม่ สนใจ
กลับติดอก ติดใจ แต่เรื่อง อ่านกิน
ถ้าไปนอน กับน้อง ไม่ต้องอะไร ทั้งสิ้น
แต่ว่าของ ในสิ้น บ่สน ชั้นบ่

ท่อน 2 (จีนฉิมเล็ก ท่อน 2)

อ่านกิน อ่านไป ไม่ว่าจะ
ช่างไม่สม กับที่ ทำที่ ซีกอ
หนุ่มๆ ได้แต่ ฝันเฟื่อง
เจอผู้หญิง ใจกล้า แล้วไม่ได้เรื่อง ได้ราว
คนแก่ น่าจะ ดึกว่า
รู้งาน รู้หน้าที่ จัดเจตดี ทุกอย่างไป
ไม่บ่น จุกจิก จู้จี้
จักแม่นดี คักแท้ ยามฝนตก จันๆ

ไม่ยากไป หนาชา คนบ้าๆ บอๆ
ใจผู้ชาย นี้อ เก่งแต่ งามๆ ชาวๆ
พอเอาจริง ไม่ได้เรื่อง เป็นฮ้อนๆ หนาๆ
แล้วจะให้ สาวๆ เขาเชื่อได้ อย่างไร
ประสบการณ์ รอบตัว เรื่องผู้หญิง ย่อมรู้ใจ
หนุ่มนวล ละเมียดละไม รู้จังหวะ จะโคน
ฮอดยาม ซิ... กะบ่ต้อง ฮ้อนนอน
มีทั้งฮืด ทั้งทน ตามแต่เรา จะสั่งการ

อ่านกินได้อ่านกินไป (ตอนที่ 2)

ราตรี ศรีวิไล ประพันธ์

1ก.พ.2539

คนหนุ่ม เราไม่ต้องใส่ใจ
สิ่งที่เขา ทำได้ คืออ่านกิน เท่านั้น

เราควรปล่อย เขาไป ตามที่เขา ใฝ่ฝัน
เสนอให้ฟัน ของจริง แล้ววงจนเซ่อ ไปเลย

ปากก็บอก ว่าอยาก จะกิน
ให้ผู้หญิง โคมเกล้า ก็ยังไม่เอา ไหนเลย
อ่านกินได้ ก็เชิญอ่าน กินไป
ประสบการณ์ นั้นมีค่า ไม่ใช่เอามา นั่งคิด
สาวหมอลำ ไม่เคย ห่วงหวง
เห็นอกตึง ออกเต่ง สายสะโพก จังหวะสวิง

หายใจรวย ระริน เสียงสั้น ว่าไม่เคย
ผู้พวกชุม กะเทย ไม่ได้ สักนิด
เราอย่าไป ใส่ใจ คิดนำ คนผิด
อ่านกิน ชะจนติด จนไม่สน ของจริง
รู้ว่าคน ทั้งปวง อ่านกิน ทุกสิ่ง
มันน่ากินจริงๆ เชิญเลย เชิญเลย...